

ÜCRETSİZ SAYI

mavikale

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINIDIR

HAZİRAN 2014 SAYI:20 ISSN 1309-1166

Avrupa Bireysel Şampiyonası
"Kariyerimdeki en başarılı turnuva"

FIDE Adaylar
Anand'ın

Gashimov Anı Turnuvası

Türkiye Kadınlar Şampiyonu
Betül Cemre Yıldız

M SOLAK

Üst üste 3. kez Avrupa'nın en iyi havayolu seçildik. Bu gurur Türkiye'nin.

Dünyanın en saygın sivil havacılık değerlendirme programı Skytrax, milyonlarca yolcuya "Avrupa'nın en iyi havayolu hangisi" diye sordu.

Cevap bu sene de değişmedi.

Türk Hava Yolları 3 senedir Avrupa'nın en iyi havayolu. Türkiye'nin dünyadaki gururu.
Yolcularımıza sonsuz teşekkürler. Çalışanlarımıza gönülden tebrikler.

Globally Yours | **TURKISH
AIRLINES**

Gençlerin sponsoru Miller A.Ş.

Değerli dostlarım;

Federasyonumuzun önemli faaliyetlerinden biri olan Türkiye Çocuk ve Yıldızlar Satranç Liglerini Çorum'da başarıyla tamamladık. Ülkemizin dört bir yanından katılımın olduğu Çocuk Liginde 26 ilden 58 takım ve 288 sporcu, Yıldızlar Liginde ise 23 ilden 34 takım ve 170 sporcu yer aldı. 458 sporcunun mücadele ettiği ligler sonunda kupayı kucaklayan Çocuk Ligi Şampiyonu Ankara Mutlu Yaşam Koleji'ni ve Yıldızlar Ligi Şampiyonu Ankara Demir Spor Kulübü'nü gönülden kutluyor, katılan tüm takımlara, antrenörlere ve velilerimize teşekkür ediyorum.

Liglerin başından sonuna dek yanımızda olan ve her türlü desteği esirgemeyen Çorum Belediye Başkanı Muzaffer Külcü, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü Haşim Eğer, Anıta Otel Genel Müdürü Hasan Özer Gökmen ve İl temsilcimiz Hüseyin Karakuş'a yeniden teşekkür ediyorum.

Başarılı bir organizasyonun ardından, Türkiye Gençler Şampiyonası'nın geleceği için çok önemli bir adım atmaya Çanakkale'ye gittik. 02-07 Ağustos 2014 tarihlerinde Çanakkale'de gerçekleştirileceğimiz Türkiye Gençler Satranç Şampiyonası'nı Miller Oto Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin sponsorluğu ile yapacağız. Miller Oto'nun değerli desteği ile uzun yıllar devam edecek olan bu anlamlı işbirliği sayesinde, Türkiye Gençler Şampiyonası'nın Türkiye'nin en prestijli turnuvalarından biri olmasını hedefliyoruz. Şampiyona sonunda dereceye giren sporculara ödenecek ödül miktarlarının karşılanması gibi maddelerin yer aldığı bu sözleşmeyle Türkiye Gençler Şampiyonası yepyeni ve çok önemli bir kimlik kazanacak. Türkiye Kadınlar Şampiyonası nasıl "Arzum" ismi ile pekişmiş ise, Türkiye Gençler Şampiyonası da Miller

A.Ş ile anılacak. Yaptığımız bu kıymetli hamle ile birlikteliğimizi yıllarca sürdüreceğimiz Miller Oto Ticaret ve Sanayi A.Ş Yönetim Kurulu Başkanı Mert Mildon'a teşekkürlerimi iletiyor, bu işbirliğinin herkese örnek olmasını bekliyoruz.

İmza töreni öncesi Çanakkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sedat Laçiner bizleri kabul etti. Laçiner, üniversitelerde verilecek satranç eğitimleri hakkındaki görüşlerini bizlerle paylaştı. Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan görüşmeler neticesinde satrancın anaokullarında seçmeli ders olması, çocukları yetiştirecek öğretmenlerin eğitilmesi ve üniversitede satranç eğitimi adına yapılabilecekler hakkında görüşlerini paylaşan Laçiner; bu eğitimlerin Onsekiz Mart Üniversitesi'nde başlayabilmesi için gerekli adımların atılacağı vurguladı. Prof. Dr. Sedat Laçiner'e bizleri samimiyetle konuk ettiği ve satranca olan ilgi ve desteğini paylaştığı için tekrar teşekkür ediyorum.

Temsilcilikler Koordinasyon Kurulumuz ile birlikte organize ettiğimiz il temsilcileri toplantımızı bu yıl dokuz ilimizde, kurul üyelerimizin ve il temsilcilerimizin katılımları ile gerçekleştirmeye devam ediyoruz. Her yeni yıl yapmaya özen gösterdiğimiz bu bilgilendirme toplantıları ile aramızdaki iletişimi canlı tutmayı hedefliyoruz.

Haziran ayında Türkiye İş Bankası Minikler Satranç Şenliği, Malatya 2. Altın Kayısı Açık Satranç Turnuvası, Türkiye Satranç Birinci Ligi ve Türkiye Kulüpler Satranç Şampiyonası Final Yarışması gibi takvimdeki en önemli turnuvaları arka arkaya gerçekleştireceğiz.

Turnuvalarda yer alacak tüm sporcu ve kulüplerimize şimdiden başarılar diliyor, bu vesileyle bir araya gelmeyi dört gözle bekliyoruz.

Gülkız Tulay

Başkan
gulkiztulay@tsf.org.tr

Emektarlar kategorisinde yeni uygulama

FIDE ve ECU 2014 yılında emektar (senior) kategorilerinde yeni bir uygulamayı yürürlüğe koydu. Buna göre daha önce 60+ olan emektar kategorisi 50+ ve 65+ olarak yeniden bölümlendi. Bu bağlamda 2014 yılı Avrupa ve Dünya şampiyonaları yarışma yönergeleri yayımlandı. Bireysel Dünya ve Avrupa şampiyonaları 50+ ve 65+ yaş kategorileri için ayrı ayrı düzenlenecek. Ancak takım yarışmalarında bir belirsizlik göze çarpıyor. Avrupa Takım Şampiyonasında 4 kişilik takım kadrosunun 50+ oyuncularından olması istenmiş ancak bunların içinde en az bir oyuncunun 65+ olması gerektiği öngörülmüştü. Dünya Takımlar Şampiyonasında ise 50+ ve 65+ yaş kategorileri ayrı ayrı yarışacak.

Kanımcı bu yeni uygulama turnuva organizatörleri için daha çok katılımcı çekici bir turnuva kategorisi ortaya koyma çabasının bir sonucudur. Ancak ne bu amaca uygundur ne de 50+ yaş grubu emektarlar tanımına uymaktadır.

FIDE "Event Regulations" (Yarışma Yönergeleri) başlığı altında yayımlanan alt başlıklarda ilgili bölüm "FIDE World Veteran & Senior Championships" olarak geçmektedir. Kategori başlığının tanımı bakımından 50+ kategorisini veteran/senior (emektar/kıdemli) olarak nitelemek çok isabetli olmaktadır. 50+ kategorisinde yer alacak yarışmacılar büyük oranda çalışma ve satranç hayatının içerisinde aktif olan insanlardır. Bu grup için bir düzenleme olacak ya da senior kategorisi içine eklemenecek ise de ayrı bir kategori olarak yer alması uygundur. Ancak bu uygulama 60+ kategorisine etki etmemelidir. Bir yenilik ihtiyacı varsa Seniors (emektarlar) ve 50+ yaş kategorisi birlikte düzenlenebilir. Bunun için klasik 60+ kategorisinin 65+ olarak değiş-

tirilmesine ihtiyaç yoktur.

60+ ve 65+ emekli ve emektar (veteran/senior) kesimi temsil etmektedir ki kategorinin esas hedef kitlesi de bu gruplardır.

Yeni uygulama 2014 yılına kadar düzenlenen emektar turnuvalarında önemli düzeyde katılımı olan 60 - 64 yaş arasındaki grubu emektarlar turnuvasından uzaklaştırmaktadır. Çünkü 50+ yaş grubunda doğal olarak performans farkı nedeniyle daha iddiasız bir konumda olabilmektedirler ve katılmakta kararsız kalmaktadırlar. Bunun somut göstergesi Porto'da yapılan 2014 bireysel avrupa şampiyonasında ortaya çıkmıştır. 50+ kategorisinde yalnızca 36 kişi yarışmıştır. 65+'da ise 60 kişi katılmıştır. Oysa daha önce yani 60+ uygulamasında katılım daha fazla olmaktadır. Böylelikle emektarlar kategorisine bir 50 yaş gurubunun daha katılmasına karşın katılımcı sayısı gerilemiştir. Bunun da nedeni en çok katılımcı gurubun 60-64 yaşın ortada kalmasıdır. Aynı sonuç Hırvatistan Sibenik'te düzenlenen 2014 avrupa takım turnuvası da ortaya çıkmıştır. Turnuvaya 36 takım katılmıştır. Oysa bir yıl önceki 2013 Avrupa Senior Takım turnuvasına 71 takım katılmıştır. Ondan önceki 2012 Avrupa Takım Senior şampiyonasına katılım ise 46'dır.

Sonuç:

Emektarlar kategorisi 60+ olarak devam etmelidir.

Emektarlar kategorisi içinde 70+ ayrıca derecelendirmeye tabi tutulabilir.

Eğer turnuva organizatörlerini mutlu etmek gerekiyorsa, Emektarlar kategorisi ile birlikte bu yarışmalara 50+ eklenebilir.

Dr. M. Sabri KOÇAK

Yayın Kurulu Başkanı
kocaksabri@yahoo.com

Yayının Adı: Mavikale

Yıl: 6

Sayı: 20

Haziran 2014

ISSN 1309-1166

Sahibi Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Gülkız Tulay

Yayın Kurulu Başkanı
Dr. M. Sabri Koçak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
FA Fatma Yılmaz

Haber Koordinatörü
Fatma Öztürk

Yayın Kurulu
Dr. M. Sabri Koçak
FA Fatma Yılmaz
Prof. Dr. Ergin Çiftçi
WIM Nilüfer Çınar Çorlulu
Yaşar Y. Güngör
Mustafa Kavgacı

Yönetim Yeri
Türkiye Satranç Federasyonu
Şehit Yaşar Akansel Sokak
Özgürler İş Merkezi No:3 Kat:6
Ulus-Ankara

Telefon: 0 312 309 75 94
Faks: 0 312 310 96 20
e-mail: mavikale@tsf.org.tr

Grafik Tasarım
Dr. M. Sabri Koçak
Fatma Öztürk

Baskı: Neyir Matbaacılık
Telefon: 0 312 395 53 00

Dergimiz Basın Ahlak ilkelerine uyar. Üç ayda bir periyodik olarak yayımlanır. Yayın Kurulu dergide yer alan yazıları düzeltmeye, kısaltmaya ve değiştirmeye yetkilidir.

Baskı Türü: Yaygın Süreli

4- Türkiye Çocuk ve Yıldızlar Ligi

6- Ali İpek Anı Turnuvası

8- Arzum Türkiye Kadınlar Şamp.

12- Avrupa Bireysel Şampiyonası

21- IBCA Dünya Şampiyonası

22- 2014 FIDE Adaylar Turnuvası

29- Gashimov Anı Turnuvası

34- Avrupa Emektarlar Şamp.

36- Avrupa Emektarlar Takım Şamp.

38- Janowski ve Yanofsky

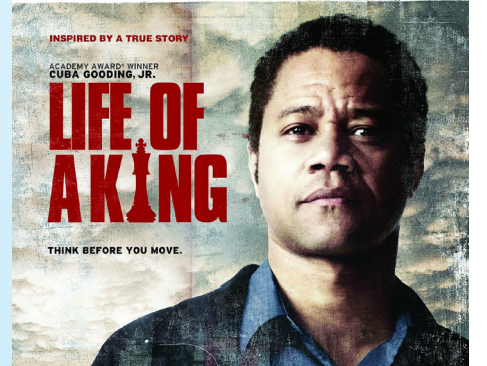
50 -Söyleşe Söyleşe Cemalettin Talım

44- Başarı Öyküsü - Işık Can

46- Parlak Oyun

48 - Başarı Öyküsü - Kağan Aydın- çelebi

60 - Kurallara Dair

56- Satranç ve Sanat (Bir Kralın Yaşamı)

Türkiye Çocuk ve Yıldızlar Ligleri

Çocuk Liginde 26 ilden 58 takım 288 sporcu, Yıldızlar Liginde 23 ilden 34 takım, 170 sporcu olmak üzere toplam 458 satranççı yarıştı.

Zeynep Yetişgin
Spor Uzmanı
zeynepyetisgin@tsf.org.tr

2014 Türkiye Çocuk ve Yıldızlar Satranç Ligleri 30 Nisan – 05 Mayıs 2014 tarihlerinde Çorum Anitta Otel’de gerçekleştirildi.

01 Mayıs tarihinde yapılan açılış töreninde söz alan Federasyon Başkan Vekili Prof. Dr. Yusuf Doğruer Türkiye’nin dört bir yanından gelerek Çorum’da buluşan tüm sporculara teşekkür ederek başarı dileklerini ilettiler.

Başkan Vekili Doğruer’in ardından söz alan Çorum Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürü Haşim Eger ve Çorum Vali Yardımcısı Fikret Zaman, Çorum ilinde satranç ile buluşup, ev sahipliği yapmaktan duydukları onuru dile getirerek tüm sporculara başarı dilediler. Sembolik açılış hamlesi Başkan Vekili Doğruer, İl Müdürü Eger ve Vali Yardımcısı Zaman tarafından gerçekleştirildi.

Türkiye’nin dört bir yanından, Çocuk Liginde 26 ilden 58 takım 288 sporcu, Yıldızlar Liginde ise 23 ilden 34 takım, 170 sporcu olmak üzere toplam 458 satranççı yer aldı.

Final maçları öncesi UNESCO tarafından 1986 yılında Dünya Mirasları listesine eklenmiş olan Hattuşaş Antik Kentine gezi düzenlendi. Yazılıkaya, Boğazköy Müzesi, Aşağı Şehir ve Tapınakları, Aslanlı Kapı, Yerkapı ziyaretleri yaklaşık 400 kişilik kafilenin katılımı ile gerçekleşti.

Türkiye Çocuk ve Yıldızlar Ligleri, 05 Mayıs 2014 Pazartesi günü 10.00’da başlayan final turu ile sona erdi. Çocuk Ligi Şampiyonluğunu Ankara Mutlu

Yaşam Koleji elde ederken, yedinci tur sonunda liderliğini ilan eden Yıldızlar Ligi Şampiyonu Ankara Demir Spor Kulübü oldu.

Liglerin ödül töreni Çorum Vali Vekili Osman Ebiloğlu’nun, Vali Yardımcısı Fikret Zaman, Çorum Garnizon İl Jandarma Komutanı Jandarma Kıdemli Albay Ahmet Çelik, Çorum Belediye Başkan Yardımcısı Zeki Gül, Çorum İl Emniyet Müdürü Halil İbrahim Doğan, Çorum İl Milli Eğitim Müdürü Seyit Ali Büyük, Çorum Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü Haşim Eger, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Güllüz Tulay’ın katılımı ile gerçekleşti. Masa dereceleri elde eden sporcuların ödülleri ve liglerde ilk üçte yer alan takımların ödülleri protokol tarafından verildi. Seçilmiş oyunlar;

Gökten Yılmaz - Ahmet Ata Çağlar

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 e5 5.♘b5 d6 6.♘lc3 a6 7.♘a3 b5 8.♘d5 ♘ce7 9.c4 ♘xd5 10.exd5 bxc4 11.♘xc4 ♘e7 12.♘e3 ♘b8 13.♘e2 f5 14.a4 ♘f6 15.a5 0-0 16.f4 ♘b5 17.♘b6 ♘e8 18.fxex5 ♘xd5 19.♘b3 ♘b5 20.♘xd6+

♙xb3 21.♘c4+ ♘h8 22.♘xe8 ♙xe8 23.♘xb3 ♘b4+ 24.♘d1 ♙xe5 25.♙c1 ♘d7 26.♙c7 ♘xa5 27.♘xa5 ♙xa5 28.♘c2 f4 29.♙e1 ♘f5+ 30.♘c3 h6 31.♙ee7 ♘e4+ 32.♘d4 ♘d6 33.♙c5 ♙xc5 34.♘xc5 ♘e4+ 35.♘b6 ♘d2 36.♘d5 ♘f1 37.♘xa6 ♘xh2 38.♙e8+ ♘h7 39.♘e4 ♘g6 40.♘xf5+ ♘xf5 41.b4 ♘g4 42.b5 ♘e3 43.b6 ♘d5 44.♙f8+ ♘g4 45.b7 ♘c7+ 46.♘b6 ♘d5+ 47.♘a6 ♘c7+ 48.♘b6 ♘d5+ 49.♘c6 1-0

Deniz Özen - Volkan Sevgi

1.e4 c6 2.d4 d5 3.♘c3 g6 4.♘f3 ♘g7 5.e5 ♘h6 6.♘d3 f6 7.0-0 0-0 8.exf6 exf6 9.♙e1 ♘f7 10.♘e2 ♘g4 11.♘g3 f5 12.c3 ♘d7 13.h3 ♘xf3 14.♙xf3 ♘d6 15.♘d2 ♘e4 16.♘xe4 fxe4 17.♙e2 ♙h4 18.♙g4 ♙xg4 19.hxg4 ♙f7 20.♘e3 ♘f8 21.♘f1 ♘d6 22.♘d2 ♙e8 23.f3 exf3 24.gxf3 ♙fe7 25.♘f2 ♘f4 26.♘b3 ♘b6 27.♘a5 ♘a4 28.♙xe7 ♙xe7 29.♙e1 ♙f7 30.♙e8+ ♘g7 31.♙a8 ♘xb2 32.♙xa7 ♘d3 33.♘g2 ♘c7 34.♘g3 ♘b6 35.♙a8 ♙e7 36.♘b3 h5 37.a4 ♙e2+ 38.♘h3 ♙b2 39.♙b8 ♙xb3 40.♙xb7+ ♘f6 41.a5 ♙xc3 42.♙xb6 hxg4+ 43.♘xg4 ♙c4 44.♘h3 ♙xd4 45.♙xc6+ ♘f5 46.♙d6 g5 1/2-1/2

Çocuk Ligi Final Sıralama - İlk 10 Takım

Sıra	Takımlar
1	Ankara Mutlu Yaşam Koleji
2	Gaziantep Şahinbey Belediyesi
3	Mersin Mezitli Belediye Spor
4	Bursa Büyükşehir Belediye Spor
5	İstanbul Art Satranç Kulübü
6	İstanbul FBO Şahlar
7	İstanbul Dinamik Satranç Çift Ünlem
8	İzmir Yamanlar Eğt. Kurumları C Takımı
9	Ankara Yüksek Hızlı Tren
10	Çanakkale İçdaş S.K. A Takımı

Yıldız Ligi Final Sıralama - İlk 10 Takım

Sıra	Takımlar
1	Ankara Demir Spor
2	İzmir Yamanlar Eğt. Kurumları A Takımı
3	Antalya Bahçeşehir Yıldızlar
4	İstanbul Gopsem Gençler
5	Bursa Büyükşehir Belediye Spor
6	Yalova Belediye Gençlik Spor
7	Ankara Mutlu Yaşam Koleji
8	İzmir Rota Spor Kulübü
9	Ankara Angas Parlayan Yıldızlar
10	Mersin Mezitli Belediye Spor

Yıldız Ligi İlk Üç Takım ve Protokol

Çocuk Ligi İlk Üç Takım ve Protokol

Ali İpek Anı'yı Akın Öksüz kazandı

Bu yıl ikincisi düzenlenen Ali İpek Anı Turnuvası'nı Ankara'nın kuvvetli satranççılarından Akın Öksüz kazanırken Cumali Ünver eş puanla ikinci, Özgün Şahin üçüncü oldu

Özgür Akman
Sporcu
ozgur.akman@gmail.com

7-13 Mart tarihleri arasında Türkiye Satranç Federasyonu'nun Nevzat Süer Salonu'nda düzenlenen Ali İpek Anı Turnuvası'nın bu yılki galibi Akın Öksüz oldu. Dokuz turda 8 puan alan Akın Öksüz'le aynı puanı alan Cumali Ünver eş puanla ikinci olurken, Özgün Şahin 7 puanla üçüncü oldu. Turnuvaya 100 kişi katıldı.

Ali İpek Anı Turnuvası'nın ikincisi hakkında yazı yazmak da zamanın ne kadar hızlı aktığını kanıtı. Ali Hoca'nın cenazesini, hakkında yazdığım son yazıyı ve ilk Ali İpek Turnuvası'nı dün gibi hatırlıyorum. Zamanın kıymetini iyi bilmek gerektiğini iddia edenlerden birisi de hiç şüphesiz rahmetliydi. Gereksiz yere düşünmek üzerine yaptığı uyarılar hala aklımdır. Aslında Ali İpek'in uyarılarının hepsinde belki biraz mesleki belki biraz da mizacından kaynaklanan ortak bir nokta vardı: Optimizasyon! Verimsiz hiçbir şey yapmamaya çalışırdı. Taşların yerleri, hamleler, ona göre tahtadaki karışıklığın derecesi bile gereği kadar olmalıydı.

Çocukluğumuzdan beri çoğu zaman rakip olduğumuz Akın Öksüz, kesinlikle Ali Hoca'nın çok takdir edeceği bir satranç oynadı. Belki kötü hatta kayıp durumlara düştü, enerjisi, hesaplayacağı varyantlar, açılış hazırlıkları, belki konsantrasyonu, rakiplerine kıyasla turnuvayı kazanmaya yetecek kadar iyiydi. Tam da bu açıdan Ali İpek'in kovaladığı "muhteşem optimizasyonu" bu turnuvada yakalamaya en yakın

isimdi Akın Öksüz. Nasıl yakaladığını kendisinin de çok farkında olmadığını anlattı ödül töreninden sonra kendisiyle konuştuğumuzda. Teşbihte hata olmaz Akın Öksüz de kendi seviyesindeki oyuncuların arasında en sağlamcı, en az risk alarak sonuca gitmeyi seven satranççılardandır. Ben kendisini uzun yıllardır tanıyorum ama Akın'ın satranç geçmişinin izini bilmeyenler için biraz sürdük. Dolayısıyla hafızlarımızı tazeleyen 90'ların ortalarına döndük.

Akın bekliyor muydun bu sonucu?

Beklemiyordum, çünkü çok aktif oynamadığım için bu kadar iyisini beklemiyordum. Belki 2., 3. Olurum 7-7,5 yapardım diyordum. Üstelik kuvvetli rakiplerle oynadım. Dördüncü turdan itibaren neredeyse hep 2000 üstü rakiplerle oynadım. İki beraberlik var. Gerçekten iyi sonuç.

Ben mi akran olduğumuz için taraflıyım bilmiyorum ama sanki eski kuşak daha mı farklı nedir?

(Gülerek) Bilmiyorum, Vasyukov'un etkisi olabilir! Aslında bence o kadar fark yok. Şimdi çok daha iyi oyuncular var.

Seni eski satranççılar tanır ama başarılarını senden dinleyelim.

Yaş Grupları'nda var başarılarım. 18 Yaş Türkiye Yaş Grupları Şampiyonası'nda İlker Nadi Bozkurt'la birinciliği paylaştım. 14 Yaş'ta Onur Kınıs'ın ardından ikinci olmuştum bir defa. 14 Yaş Grubundaki bir sene de üçüncü oldum. İlk katıldığım Yaş Grupları'nda üçüncü oldum. Mehmet Çavuş 1.; Alper Efe Ataman ikinci olmuştu. Katıldığım ilk Yaş Grupları Şampiyonası oydu zaten.

Ali İpek'le hiç çalıştın mı?

Ben Teoman Hoca'yla çalıştım. Hani arada derslere girer veya bir iki analiz verirdi, tabii Ali Hoca'yı bilirsin hep esprili bir şekilde. Araya şakalar katarak!

Ali Hoca'nın unutamadığın anılarından birisi var mı?

Çok anımız var şüphesiz ama hatırlamakta da zorlanıyorum. Yalnız bir esprisi aklımda. Öğrencilerinin maçlarını izlerken kesin kayıp konumunda "Fenerbahçe forvetlerine defans yapan Galatasaray defansına dönmüşsün, bırak artık!" (Sık sık tuttuğu futbol takımını değiştiren Akın Öksüz'ün Fenerbahçeli, Trabzonsporlu ve hatta bir ara Galatasaraylı olduğu dönemleri hatırlıyorum! -Ö.A.)

Ali İpek'le hiç oynadınız mı?

Bir defa Elo turnuvasında oynadık ve beyazla kazandım. Tabii açılış hazırlığı vardım, ondan kaynaklı. Yoksa biliyorsun Ali İpek'e karşı kazanmak hiç kolay değildi! Ona oyun kazanmış olmak benim için büyük gurur.

Son bir not, turnuvayı katılıp yarım bırakan satranççılara bir eleştiri: Beni Ali İpek Anı Turnuvası'na katılamamış olmam canımı ne kadar sıkımsa olsa ve bir nebze olsun saygımı ifade edebilmek için onun anısına yapılan turnuvayı yazdım. Lakin, katılsaydım turnuvayı yarım bırakmazdım. 110 kişinin katıldığı turnuvayı 84 kişi tamamlamış. Ali İpek hayatında katıldığı hiçbir turnuvayı yarım bırakmadı. Benim gibi pek çok öğrencisine de bunu hep anlattırdı. Ali İpek gibi bu açıdan çok sportmen bir satranççının anısına yapılan turnuvaya katılan herkesin bu turnuvayı bitirmesini beklemek çok değil sanırım.

Ali İpek Kimdir?

1952 Eskişehir doğumludur. 14 yaşındayken satrancı öğrenen İpek, ilk kez 1972'de katıldığı Türkiye Şampiyonası'na sonraki 31 yılın 27'sinde katıldı. 1995'te Türkiye Şampiyonu oldu. Üç kez şampiyonluk için unvan maçı yaptı. 16 kez ilk beşte yer aldı. Yedi defa Satranç Olimpiyatında milli takımda yer aldı.

TSF'nin dergiye de adını veren mavi kaleli logosunu tasarladı. 1991-2003 yılları arasında TSF Yönetim Kurulu ve Teknik Kurul'da görev aldı. Binlerce çocuğu satranca yöneltti içlerinden pek çok kategoride Türkiye şampiyonu hatta büyükusta çıktı.

Final sıralaması (ilk 12)

Sıra	Adı-Soyadı	Elo	Ukd	Puan
1	Akın Öksüz	2173	2126	8
2	Cumali Ünver	2081	2024	8
3	Özgün Şahin	2051	1951	7
4	Burak Özalp	2103	2031	6½
5	Arda Ergönen	2027	2002	6½
6	İlkin Ege Okay	2014	1919	6½
7	M. Fahri Ercan	2045	2026	6½
8	Erkin Karaokçu	2083	2044	6½
9	Doğa Boran Şahin	1862	1781	6½
10	Enes Emre Bal	1874	1810	6½
11	İrfan Gök	1889	1802	6½
12	Metin Kayaman	1879	1885	6½

Oyunlar

Akın Öksüz – Mustafa Yelken

1.d4 ♖f6 2.c4 e6 3.♗f3 ♘b4+ 4.♗d2 ♗e7 5.g3 0-0 6.♗g2 ♗xd2+ 7.♗xd2 d6 8.♗c3 e5 9.d5 a5 10.0-0 ♗a6 11.e4 ♗d7 12.♗e1 c6 13.♗d3 cxd5 14.exd5 ♗f5 15.♗ae1 ♗d7 16.f4 ♗xd3 17.♗xd3 ♗dc5 18.♗e2 f6 19.fxex5 fxe5 20.♗e4 ♗c7 21.♗c2 g6 22.a3 ♗7a6 23.♗g4 ♗ae8 24.h4 ♗d7 25.♗e4 ♗f6 26.♗xf6+ ♗xf6 27.♗xf6 ♗xf6 28.♗f1 ♗e7 29.♗xg6 ♗f8 30.♗c2+ ♗h8 31.♗xf8+ ♗xf8 32.♗g2 ♗c5 33.b4 axb4 34.axb4 ♗a6 35.♗d7 ♗h6 36.♗c8+ ♗g7 37.♗xb7+ ♗g8 38.♗h3 ♗c1 39.♗xh7+ ♗f8 40.♗f5+ ♗g7 41.♗g6+ ♗f8 42.♗xd6+ ♗g8 43.♗g6+ ♗f8 44.♗f6+ ♗g8 45.♗g6 ♗h1+ 46.♗g4 ♗d1+ 47.♗g5 ♗d2+ 48.♗h5 1-0

Cumali Ünver – Akın Öksüz

1.e4 e5 2.♗f3 ♗c6 3.♗c3 ♗f6 4.d4 exd4 5.♗xd4 ♗b4 6.♗xc6 bxc6 7.♗d3 0-0 8.0-0 d5 9.exd5 cxd5

2. Ali İpek Anı Turnuvası'nı uzun bir aradan sonra turnuvalara dönen Akın Öksüz kazandı

10.♗g5 c6 11.h3 ♗b8 12.♗f3 ♗d6 13.b3 ♗e5 14.♗f4 ♗xc3 15.♗xb8 ♗xa1 16.♗xa1 ♗g4 17.hxg4 ♗xb8 18.g5 ♗e5 19.♗f1 ♗xg5 20.♗e1 ♗e8 21.♗xe8+ ♗xe8 22.♗h3 g6 23.♗c8 ♗e5 24.♗xc6 ♗f6 25.♗a8+ ♗g7 26.♗xa7 ♗g4 27.g3 d4 28.♗g2 ♗f6 29.f3 ♗e3+ 30.♗f2 h5 31.♗c7 g5 32.♗e2 h4 33.gxh4 gxh4 34.f4 ♗d5 35.♗d7 ♗xf4+ 36.♗d2 ♗e6 37.♗c1 ♗f4+ 38.♗b2 h3 39.♗d5 ♗g5 40.a4 h2 41.♗f1 f6 42.♗g2 ♗d2 43.♗b1 ♗d1+ 44.♗b2 ♗d2 45.♗b1 ♗d1+ 46.♗b2 ♗d2 47.♗f3 ½-½

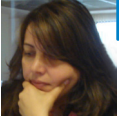
Erkin Karaokçu – Arda Ergönen

1.d4 d6 2.e4 ♗f6 3.♗c3 e5 4.dxe5 dxe5 5.♗xd8+ ♗xd8 6.♗c4 ♗e6 7.♗xe6 fxe6 8.♗h3 ♗b4 9.♗d2 ♗c6 10.0-0-0 ♗e7 11.f3 a6 12.♗f2 ♗d6 13.♗d3 b5 14.♗hf1 ♗hb8 15.♗de1 a5 16.f4 a4 17.♗d5+ exd5 18.exd5 ♗xd5 19.fxe5 ♗b4 20.c3 ♗a5 21.♗g5+ ♗e8 22.♗c5 h6 23.♗h4 g5 24.♗g3 ♗e7 25.♗d1 ♗d8 26.♗b7 ♗e3 27.♗xd8 ♗xd8 28.♗f6 ♗xd1 29.♗xd1 ♗f7 30.♗g6 ♗h8 31.e6 ♗d8 32.♗e5 ♗f8 33.♗g7 ♗f5 34.♗xh6 ♗xe6 35.♗g8 ♗f7 36.♗a8 ♗b6 37.h4 0-1

2014 Arzum Türkiye Kadınlar Şampiyonası

Betül Cemre Yıldız 10. kez şampiyon

7,5 puanlı sporculardan Kübra Öztürk ikinci, Khayala Isgandorova üçüncü

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

2014 Türkiye Kadınlar Satranç Şampiyonası 8-13 Mart 2014 tarihlerinde Ankara Barcelo Otel'de yapıldı. Altı gün süren şampiyona sonunda Betül Cemre Yıldız 8 puanla şampiyon olurken, 7,5 puanlı sporculardan Kübra Öztürk ikinciliği, Khayala Isgandorova üçüncülüğü elde etti.

Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin destekleriyle düzenlenen şampiyonaya altısı unvanlı, WGM Betül Cemre Yıldız, WGM Kübra Öztürk, WIM Khayala Isgandorova, WFM Selen Sop, WCM Duru Okuyaz ve WCM Sude Herekioğlu olmak üzere 21 ilden 60, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden 2, toplamda 62 sporcu katıldı. Teknik toplantısı 8 Mart 2014 Cumartesi saat 10.00'da başlayan şampiyonanın ilk turu öncesinde TSF Başkanı Gülkız Tulay, sporcular, antrenörler, hakemler, TSF ve Arzum yetkilileri Anıtkabir'i ziyaret ettiler. Başkan Tulay Anıtkabir Ziyaretçi Defteri'ne yazdığı notlarda satrancın kadınlarımızın yaşamındaki önemini vurguladı.

Şampiyonanın açılış konuşmasında TSF Başkanı Gülkız Tulay Türkiye satrancının ilerlemesinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi ancak bu ilerlemenin hiçbir zaman yeterli olmadığını; bunun için daha da çok çalışmanın yanı sıra sponsorluğun, özellikle de düzenli sponsorluğun çok önemli olduğunu belirterek kadın satrancına son

yıllardaki desteklerinden dolayı Arzum A.Ş. yetkililerine teşekkürlerini sundu. Tulay'ın açılış konuşmasının ardından, Başkan Vekili Prof. Dr. Yusuf Doğruer, Yönetim Kurulu Üyesi Halil Hilmi Darı, Kasım Yekeler, Arzum Pazarlama Müdürü Yeliz Bilgin Ünal tarafından yapılan sembolik açılış hamlesi ile şampiyonanın birinci turu başladı.

Rating ortalaması 1502 olan şampiyonada sporcular, 6 gün boyunca zorlu maçlara imza attılar. 9 tur geride kaldığında başlangıç sırası ile final sıralamasındaki ilk üç arasında herhangi bir değişiklik olmazken Handenur Şahin, Buket Tandoğan, Ece Özbay, Zeynep Şeyma İncecik, Bulut Evrim Aluç, Şeyma Yılmaz, Sena Deniz performanslarını yükselten sporcular arasında yer aldılar.

2014 Türkiye Kadınlar Şampiyona-

sı ödül töreni 13 Mart 2014 tarihinde saat 17.00'de Ankara Barcelo Otel'de başladı. Ödül töreninin kapanış konuşmasını yapan Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay, Milli Eğitim Bakanlığı ile 2 Haziran 2005 tarihinde imzalanan protokol ile satrancı ülkemizin bütün okullarında seçmeli ders haline gelme olanağı bulunduğunu buna bağlı olarak da çocuklarımızın çok küçük yaşta satrançla tanışma fırsatı bulunduğunu dile getirdi. Tulay konuşmasının devamında satrancın okula girmesiyle birlikte satranç oynayan kız öğrenci sayısının da dört kat arttığını vurguladı.

2014 Arzum Türkiye Kadınlar Şampiyonası, dereceye giren sporculara ödülleri verilmesiyle sona erdi.

Şampiyonadan analizli oyunlar:

Yıldız - Isgandorova

(Analiz: Betül Cemre Yıldız)

1.d4 ♖f6 2.♗f3 g6 3.♗bd2 d5 4.e3 ♙g7 5.b4 ♗fd7 6.c4 d×c4 7.♗×c4 0-0 8.♙b2 ♗b6 rakibim beraberlik teklif etti. Yarım puan geride olduğum için oynamayı tercih ettim. Tabi bu maçta beyaz olmanın da avantajlı olduğunu düşünüyorum.

9.♗a5 ♗d5 10.♖d2 b6 11.♗b3 ♙b7 12.♙c4 ♗f6 13.0-0 e6 14.a4 ♗bd7 15.♗fc1 ♗e4 16.♖c2 ♗g5? [16...♗c8 17.♙b5 c6 fikriyle]

17.♗fd2 h5 18.f4± ♗h7 19.♙e2 [♠19.a5 ♗hf6 20.e4 ♗c8 21.a×b6 c×b6 (21...a×b6 22.♗a7) 22.b5±]

19...♗c8 20.♙f3 ♙×f3 21.♗×f3 ♗hf6 22.b5 ♗d5 23.♖e2 [♠23.♖d3 daha iyiydi.]

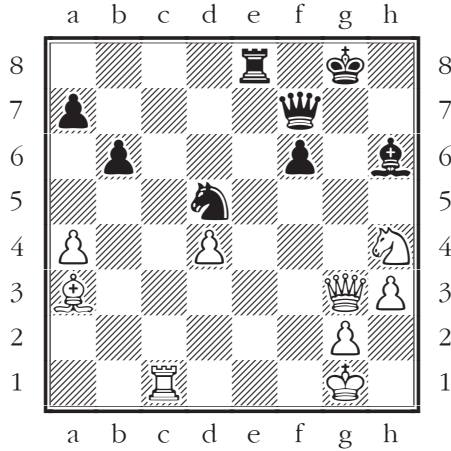
23...♖f6 24.♗bd2 ♘g4 25.♗f1 f6
26.♖d3 c5 27.bxc6 ♖e8 28.♙a3 ♗f7
29.h3 ♗h6 30.♖xg6+- ♗f5 31.♖xh5
♗fxe3 32.♗xe3 ♗xe3 33.♖b5
[33.♗e1!! çok güçlü bir hamleydi.
33...♗c2 34.d5 ♗xa1 35.♗xe6 ♖d8
36.♗d4 b5 37.♗xb5 ♖b6+ 38.♗h2
♗c2 39.♗d6 ♖c7 40.♗xc8+-]

33...♗fc7 34.♖b3 [34.♗e1 ♗c2
35.d5+-]

34...♗d5 35.f5! ♗xc6 36.♗xc6
♖xc6 37.fxe6 [37.♗e1! exf5 38.♗c1+-]

37...♖xe6 38.♗e1 ♖f7 39.♗c1 ♗e8
40.♗h4 [40.♗c6 ♗d8 41.♗h4+-]

40...♙h6! 41.♖g3+ ♖g7?

41...♖g7? [41...♙h7! beraberlik şansı yüksek olurdu. 42.♗e1
♗e3 43.♗xe3 ♙xe3+ 44.♙h1 ♖h5
45.♖e1±]

42.♖xg7+ ♙xg7 [42...♙xg7
43.♗f5+ ♙g6 44.♗xh6 ♙xh6
45.♗f2±]

43.♗f5 ♗e2 44.♗c8+ ♙f7 45.♗a8
♗e3 46.♗xa7+ ♙g6 47.♗xg7 ♗xg2+
48.♙h1 ♗g3 49.♗e8 [49.h4 ♗h3+
50.♙g1 ♗xh4 51.♗d7 ♗c2 52.♙b2+-;
49.♗d7 ♗xh3+ 50.♙g1 ♗c4 51.♙f8+-]

49...♗xh3+ 50.♙g1 ♗f5 51.♙b4
♗xd4 52.♗b7 [52.♗g7+ ♙f5 53.♗f7
♗b3 54.♗xf6+ ♙g4 55.♗g6+ ♙h3
56.♙d6±]

52...♗h4 53.♗xb6 ♗c2 54.♗xf6+
♙h5 [54...♙h7 55.♙d2 ♗xa4 56.♗h6+

♙g8 57.♗d6 ♙f8 58.♗e6]

55.♗g7+ ♙g5+- çok heyecanlı bir
maçtı. Bu konumda Khayale'nin süresi
bitti. Zaten kazanç konum. Bir hamle
önce şahını h7 karesine çekseydi na-
sıl kazanacağımı bilmiyordum. Bir taş
üstün olmama rağmen kazanç için çok
uğraşmam gerekirdi. 1-0

Selen Sop -Kübra Öztürk

[Analiz: Kübra Öztürk]

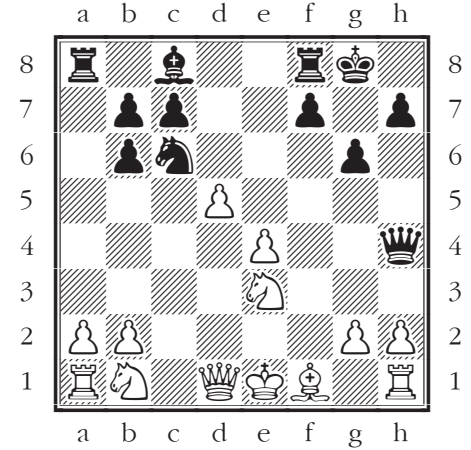
1.e4 e5 2.♗f3 ♗c6 3.d4 exd4
4.♗xd4 ♙b4+ 5.c3 ♙c5 6.♙e3 ♙b6
7.♗f5 g6 8.♙xb6 axb6 9.♗e3 ♗f6
10.f3 0-0 11.c4 d5?!

Burada riskli bir varyant seçtim.
Hazırlık yaparken oynanmış birkaç
Mac gördüm ve biraz analiz ettikten
sonra bu varyantı oynayabileceğime kar-
rar verdim. Açılışta taş feda etmek ge-
nelde benim oyun stilim değildir fakat
bu maçta d5 hamlesi çok hoşuma gitti.
Beyaz doğru oynasa bile Siyah Beyazın
sah konumundan dolayı maçı tutabili-
yor ve rok atamamış olan saha sürekli
atak yapıyor. Sanırım bu varyantı oy-
namamdaki sebeplerden birisi de şahın
açılıştan itibaren ortada kalmasıydı.

12.cxd5 [12.♗xd5 ♗e5 13.♖d4
♗xd5 (13...♗e8 14.♗bc3 c6 15.♗xf6+
♖xf6 16.♖xb6 ♙e6 17.0-0-0 ♗ed8
18.♗xd8+♗xd8 19.♙b1 ♗xc4 20.♙xc4
♙xc4 21.♖xb7 ♗d2 22.♖b6 ♖d6
23.♙a1 ♗xg2 24.♗d1 ♗d2 25.♗xd2
♖xd2 26.♖xc6 ♖c1+ 27.♗b1 ♖f1
28.h4 ♙d3 29.♖c8+ ♙g7 30.♖c3+
♙g8 31.♖c8+=) 14.cxd5 a) 14.exd5
♗e8; b) 14.♖xd5 ♖h4+ 15.♙e2 ♙e6
16.♖xe5 ♙xc4+ 17.♙e3 (17.♙d2
♗fd8+ 18.♙c3 ♖e1+ 19.♙xc4 ♗a4+
20.♙b3 ♗b4+ 21.♙c2 ♖d1+ 22.♙c3
c5 23.♙b5 ♖xh1) 17...♖e1+ 18.♙f4
♗a5; 14...♖h4+ 15.♙d1 (15.♖f2 ♖e7
16.♗c3 f5) 15...♖f4 16.♗d2 (16.♙c2
f5 17.♗c3 fxe4 18.fxe4 c5 19.♖d2
♖xd2+ 20.♙xd2 ♗f2+ 21.♙e2 ♙g4
22.♙e3 ♗af8 23.♗hf1 ♙xe2 24.♗xf2
♗g4+ 25.♙d2 ♗xf2 26.♗xe2 ♗xh2

27.♗c1 ♗g4 28.b4 ♗f6 29.♙e3 ♗g4+
30.♙d2 ♗f6=) 16...c6 17.♖xb6 cxd5
18.g3 ♖g5±; 12.exd5 ♖e7 13.♙f2
♗e8 14.♖d2 ♗b4]

12...♗xe4 13.fxe4 ♖h4+ Diyag-
ram

14.♙e2?! [14.♙d2 Beyazların
devam etmesi gereken yol 14...♖xe4
15.♙d3 ♖d4 16.♖b3 ♗e8 17.♗e1 ♗e5
18.♗a3 ♙d7 19.♗ac2 ♖f4 20.♙e2
♙f5 21.g3 ♖h6 22.h4 ♙e4] 14...♖xe4
Taş geri olmama rağmen Beyazın taş
gelişiminin eksik ve şahının merkez-
de olması rahat oynamamı sağladı. Bu
pozisyonda Siyah her hamlesinde atak
yapan hamleler bulmalı ve elde edebi-
leceği kadar pozisyon üstünlüğü kazan-
maya çalışmalıydı.

15.♖d3 ♗d4+ 16.♙d2 ♖f4 17.g3
♖f2+ 18.♙c3??

Beyazlar hızlı bir şekilde taş geli-
şimi yapması gerekirken şahını daha
da merkeze götürmeyi seçti ve bu da
kaybetmesi için hızlı bir hamle oldu.
♗e2 hamlesi ile oyun baksa bir pozisyo-
na kayabilirdi. [18.♙e2 ♗f3+ 19.♙c1
♗g1 20.♙d1 ♖e1 21.♗d2 ♗e2+
22.♖xe2 ♖xh1]

18...♗f5 19.♗xf5 [19.♗g4 ♖e1+
20.♙c2 ♖b4 21.♙h3 ♗d4+ 22.♙c1
♖c5+ 23.♗c3 ♙g7±]

19...♙xf5 20.♖e2 ♖c5+ 21.♖c4
♖e3+ 22.♙d3 b5 23.♖d4 b4+ 24.♙c4
♙xd3+ 25.♖xd3 b5+ 0-1

5. Uluslararası 5 Nisan Madalya Günü Turnuvası

Mustafa Kavgacı
Antrenör&Hakem
mkavgaci@hotmail.com

Maraş'ın, Kurtuluş Savaşında şehir halkı ile birlikte topyekûn direniş göstermesi ve çevre vilayetlerinde yarımına koşması büyük takdir toplar ve Kurtuluş Savaşı sonrasında Maraş'a bir yazı gönderilerek Milli Mücadeleye katılanların listesi istenir. Şehrin ileri gelenleri ve yöneticileri toplanır, bir durum tespiti yapar. Sonunda Ankara'ya "Maraş'ta Milli Mücadeleye katılmayan tek fert bile yoktur" cevabı verilir. Bunun üzerine 5 Nisan 1925 yılında toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi İstiklal Madalyası'nın Maraş'ta fertlere değil, şehir halkına verilmesi kararlaştırılır. Maraş bir adet Kırmızı Şeritli İstiklal Madalyası ile ödüllendirilir.

Kahramanmaraş'a istiklal madalyasının verilmesi anısına: Türkiye Satranç Federasyonu ile Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğü'nün katkılarıyla Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından bu sene 5.'si düzenlenen 5 Nisan Madalya Günü Satranç Turnuvası 7-13 Nisan 2014 tarihleri arasında Osman Sayın Spor Salonunda gerçekleştirildi.

TSF Başkanı Güllüz Tulay, Kahramanmaraş Gençlik ve Spor Hizmetleri İl Müdürü İhsan Kabakçı, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Spor Başkanı ve Belediye Basın Yayın Müdürü Mustafa Semerci, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Başkan Yardımcıları ve Meclis üyeleri ile birlikte yapılan açılış hamlesi ile başlayan turnuvaya; ülkemizin 19 şehirden ve 7 farklı ülkeden olmak üzere 650 sporcu katıldı. Turnuvada 4 GM, 4 IM, 1 FM, 2 CM toplam 11 unvanlı sporcu yarıştı. Turnuvada toplam 15,500.TL nakdi ödül

ve çeşitli teknoloji ödülleri verildi.

Turnuvayı: A kategorisinde GM Eldar Gasanov son turda GM Vugar Rasulov'u yenerek birinci sırada tamamladı. İkinciliği IM Shota Azaladze elde ederken, GM Peter Genov da turnuvayı üçüncü olarak tamamladı. B kategorisinde ilk üç: Ömer Polat, Mustafa Özavcı, M.YusufÇivi; C Kategorisinde ilk üç Özgür Nesanır, Cemre Özdemir, İpek Duru; D kategorisinde il üç Tuna Sarginalp, Ömer Işık, Umut Mutlu şeklinde oldu.

Kapanış törenine katılan Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Güllüz Tulay yaptığı konuşmada turnuvanın gerçekleşmesinde emeği geçen başta Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, Basın Yayın Müdürü Mustafa Semerci, GHSİ Müdürü İhsan Kabakçı ve İl Temsilcimiz Ulaş Demirci ve yakın çalışma arkadaşı Mustafa Kavgacı'ya teşekkür ederek Kahramanmaraş'ta satrancın hızla yaygınlaşarak, büyük ivme kazanmasından dolayı mutluluk duyduğunu ifade etti.

Daha sonra sporcuların ödülleri verildikten sonra kürsüye gelen ve duyulduğu gözlerden kaçmayan Kahra-

manmaraş Büyükşehir Belediye Spor Başkanı ve Belediye Basın Yayın Müdürü Mustafa Semerci konukları selamladıktan sonra: "Turnuvamızın bu yıl beşincisi yapıyoruz. 600'e yakın çocuğumuzu burada görmek beni gelecek adına ümitlendiriyor. Beş yıl önce uluslar arası bir turnuva hayali ve projesiyle bana gelen iki kafadar Ulaş Demirci ve Mustafa Kavgacı'nın gözlerinde ki heyecan ve azmi gördüğümde ben de heyecanlanmış ve ne istiyorsanız arkamızdayım diyerek başlamıştık turnuva hazırlıklarına. Şöyle bir geldiğimiz noktaya baktığımda gururlanıyor ve duygulanıyorum. Son yıllarda bizden görerek heveslenen ve tecrübelerimizi paylaştığımız çevre illerde de turnuvalar organize ediliyor. Bu da bizi ayrıca memnun ediyor. Bu minvalde Ulaş Demirci ve Mustafa Kavgacı'ya gayretlerinden dolayı teşekkür ediyorum. Büyükşehir Belediyemiz, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Türkiye Satranç Federasyonu organizasyonu ile gerçekleştirdiğimiz Uluslararası Satranç Turnuvasımızla 5 Nisan ruhunu canlı tutmak amacını taşıyoruz. 5 Nisan Madalya günü gururumuzu bizimle paylaşmak isteyen ülkemizin ve dünyanın dört bir köşesinden gelen sporcularımız ve konuklarımıza teşekkür ediyorum, gelecek yıllarda da birlikte olmayı diliyorum." diyerek sözlerini tamamladı.

Kağan Aydınçelebi – Vugar Rasulov

Analiz: IM Zurab Javakhadze

Çeviri: Mustafa Kavgacı

Bu oyun; 2014 yılında 5 Nisan Madalya günü Turnuvasında, Kahramanmaraş'ta, yetenekli genç (rakibiyle neredeyse 700 elo fark olmasına rağmen güçlü bir mücadele örneği sergileyen) bir oyuncuyla, turnuvanın favorisi gösterilen ve turnuvaya bir numara başlayan usta bir oyuncu arasında

oylandı.

1. e4 c5 2. ♖f3 d6 3. ♙b5+ ♗d7 {Başka bir ana devam yolu daha basit konumlara yol açacaktır. 3... ♙d7 4. ♙x d7+ ♗x d7 5. 0-0 (5. c4 ♗f6 6. ♗c3 ♗c6 7. d4 cxd4 8. ♗xd4 g6 9. 0-0 ♙g7) 5... ♗c6 6. c3 ♗f6 7. ♙e1 e6 8. d4 cxd4 9. cxd4 d5 10. e5 ♗e4 11. ♗bd2 ♗xd2 12. ♙xd2) Bence siyah rakibini karmaşık durumlarla karşı karşıya bırakmak istiyor. Bu yüzden keskin bir devam yolu tercih etti.}

4. d4 cxd4 5. ♗xd4 a6 6. ♙xd7+ ♙xd7 7. c4 e5 8. ♗d2? Aslında sıra dışı, pek alışılmadık bir hamle! Fakat kötü bir hamle olduğunu düşünüyorum ve oyunun ilk hatası olduğunu söylemek istiyorum. Beyazın d3 e çekilerek, c4'teki piyonu koruması gerekirdi. Ayrıca c1'deki fil oldukça rahatsız görünüyor. Bu ana devam yolunda mücadele 8. ♗d3 üzerine kayar. Burada siyah şah kanadındaki gelişimini tamamlamadan önce beyazın merkezini kırmaya çalışır. b5 9. ♗c3 bxc4 10. ♗xc4 ♙e6 11. ♗d3 (11. ♗c6+ ♙d7 12. ♗c4 ♙e6 13. ♗c6+ ♙d7 14. ♗c4 Rahat bir oyun sonu için ünlü bir devam yolu) 11... h6 12. 0-0 ♗f6 13. ♙d1 ♙e7 ∞ }

8... ♗f6 9. ♗c3 b5 Şimdi vezir kanadı çifte güçlükte. Beyazın merkezi çöker ve b5'teki siyah piyon gelecekte(b5'ten b4 oynandığında) oldukça sıkıntı verici olacak.

10. cxb5 axb5 11. b4 c4 karesi zayıfladı. Fakat beyazın dengeyi korumak için er yada geç bu hamleyi yapması gerekiyor. Aksi takdirde b5-b4 hamlesi çok ciddi bir tehdit olacak.

♙c8 12. 0-0 ♙e7?! Siyah beyaz vezirin hatalı geri hamlesinden doğrudan faydalanabilir. Hepimiz biliyoruz ki; önce gelişimi tamamlamak ve ondan sonra saldırı hamleleri yapmak daha doğrudur. Fakat beyazın taşları iyi koordine olmamış ve birçok net zayıflıklara sahip. Buna karşılık siyah şahın iki güçlü filinden dolayı hiç endişelenmesine gerek yok. 12... ♗c7! 13. ♙b2

♗c4}

13. ♗d3 Beyaz hatasını kabul ederek taşlarını uygun yerlere getirmeyi deniyor

0-0 14. ♙g5 ♙c4?! Karşılıklı fedalar ilginç bir oyun sonuna götürüyor.

14... ♙xc3 !? 15. ♗xc3 ♗xe4 16. ♙xe7 ♗xc3 17. ♙xd8 ♙xd8 (Bu pozisyonu tam olarak değerlendirmek zor fakat siyahın fikirleri daha net. Beyazın vezir kanadındaki piyonları sıkışmış durumda, bu yüzden siyah taşlarını merkeze hareket ettirecek ve merkez piyonlarıyla yürüyüşe geçecektir.)

15. ♙xf6 gxf6?! Şahın konumunu zayıflatmaya gerek yok. (15... ♙xf6 Eşit bir mücadeleye yol açıyor, ki orada d5 karesinden dolayı iki at fil çiftinden zayıf değil. 16. ♗d5 ∞ }

16. ♗h4 ! Beyaz inisiyatifi ele almak için piyon feda ediyor. (16. ♗d5 f5!)

16... ♙xb4 17. ♗f5?!

17. ♗d5 Neden tempoyla atağa bir taş daha dahil değil. ♙d4 18. ♗f3 ± Beyaz, siyahın konumu üzerinde tam bir hakimiyete sahip! Beyazın planı çok net ikin, siyahın herhangi bir karşı atağı yok. Korumasız kaleyi d1 karesinde değişip, ♗f5 ve üçüncü yataydan kaleyle oyun kazanç.

17... ♙xf5 18. exf5 ♙d4 19. ♗xb5 d5 Sियाhtaki filin önünü açmak için piyon verir!

20. ♙ad1 ♙xd1 21. ♙xd1 d4 22. ♗e4 Pozisyon tekrar belirsiz duruma geliyor. Beyaz oyuncu beyaz kareler üzerinde güçlü bir hakimiyete sahipken, siyahın konumu oldukça dayanıklı.

♗c8 23. g4 ♗h8 24. h3 ♙g8 25. ♗h2 ♗c2 26. ♗d3? Vugar genellikle hızlı oynuyor, sanırım bu yüzden beyaz şimdiden zaman baskısı altında. Eğer kendinden daha güçlü bir rakibe karşı oynuyorsan, her zaman güvenli oynamayı denersin. a2 piyonunu vermesini

bu şekilde açıklayabiliriz. (♗xd1'e karşı 26. ♗b7! gerekirdi. (26... ♙e8 27. ♙d2) 27. ♗xe7 ± Beyaz merkezdeki bütün piyonları alır.

26... ♗xa2 27. ♗d2 ♗b3 28. ♗d3 ♗a2 29. ♗d2 ♗d5 30. f3 ♗b3 31. ♗d3 Siyah piyonlar oldukça etkin fakat beyazın konumu oldukça sağlam. Beyazın direncini kırmak için siyahın net bir plan bulması kolay olmayacak.

31... ♗a4 32. ♙g3 ♗d7 33. ♗h4 ! Genç oyuncunun direncini koruduğun görmek oldukça güzel! Vezir ve kaleler tahtada olmasına rağmen, şah kanadından şahıyla oldukça zekice! bir karşı atak buldu.

33... ♙a8 34. ♗d2 ♙g7 35. ♗h5 Beyaz şah rakibine güçlü bir saldırı başlatıyor!

35... ♗h8 36. ♗h6 ♗d8 37. g5 (37. ♙b1?! Saldırıya yedinci yataydan kale de dahil olması ilginç olurdu.

37... ♗d7 (37... fxg5 38. f6 ♙f8 39. ♗xg5)

38. ♙g4 ♗d8 39. gxf6 Siyahın kale gibi güçlü merkezi saldırı altında bu yüzden vezirleri değişme vakti.

39... ♗g8+ 40. ♗g5 ♙d8 41. ♗xg8+ ♙xg8 42. ♗h5 42. f4! Merkezi kırmak beyazları oyunun hakimi haline getiriyor! exf4 43. ♙xd4 ♙c7 44. ♙d7

42... ♙a6 43. ♙g5 h6+ 44. ♗xh6 ♙xf6 45. ♗xf6+ ♙xf6+ 46. ♙g5 ♙a6 47. f6 ♙a3 Siyahın gözü hala piyonlarda fakat beyaz şahın hareket alanı tüm tehlikeleri etkisiz kılıyor.

48. ♙f5 ♙xf3+ 49. ♗xe5 d3 50. ♗e4 ♙xh3 51. ♙xd3 ♙xd3 52. ♗xd3 ♗h7 53. ♗e4 ♙g6 54. ♗e5 ♙g5 55. ♗e4 ♙g4 56. ♗e5 ♗h4 57. ♙f4 ♗h5 58. ♙f5 ♗h6 59. ♙f4 ♙g6 60. ♙g4 ♙xf6 61. ♙f4 ♙g7 62. ♙g5 f6+ 63. ♙f5 ♙f7 64. ♙f4 {Genç dahi için güzel bir başarı!}

1/2-1/2

GM Dragan Solak'ın gözünden Avrupa Bireysel Şampiyonası

Avrupa Şampiyonası kariyerimdeki en başarılı turnuvalardan biriydi

GM Dragan Solak

Ulusal Takım Sporcusu
ruznamamuna@yahoo.com

Turnuvanın hemen öncesinde Ankara'da, antrenman oyunları oynadığımız ve bazı ilginç açılış konumlarını incelediğimiz bir milli takım kampı yapmıştık. Sadece şans mı emin değilim ama, oynadığım dört partide, güçlü rakiplerim kampta analiz ettiğimiz varyantlara girdi ve bunun elde ettiğim başarıda yardımcı olduğunu söyleyebilirim.

İlk tur bir turnuvanın her zaman en önemli oyunudur. İlk turda alınacak bir beraberlik şu sonuçlara yol açar:

- Turnuvadaki rakiplerimize göre yarım puan kaybederek turnuvaya başlarız.

- Turnuva sonunda averajımız rakiplerimize göre büyük ihtimalle daha kötü olur.

- İkinci tur ilk oyunda berabere yapmış düşük reytingli bir oyuncuyla eşleşiriz ve genelde bu oyuncular iyi bir mücadele ortaya koyar.

- Beraberlik kendimize güvenimizi etkileyebilir.

Yerevan'a şampiyonanın başlamasından iki gün önce vardık ve böylece turnuva öncesi iyice dinlenme fırsatı yakaladık. Son derece konsantreydim ve 2270 Elo'lu ilk tur rakibim Vardanian'ı da kesinlikle ciddiye aldım. Ancak işler planlandığı gibi gitmedi. Beyaz taşlarla oynamama rağmen açılıştan Ermeni satranççı zayıflığının olmadığı sağlam bir konumla çıktı. Bazı doğal olmayan

manevralarla siyahların kampında zayıflıklar yaratmaya çalışsam da rakibim iyi karşılık verdi ve böylece geri çekilip savunmak zorunda kaldım. Zaman sıkışmasından hemen önce konum eşit fakat olanaklar açısından zengindi ve rakibimi yenmek için şanslarım olduğunu düşünüyordum. Ancak 40. hamleye yaklaşırken, rakibim güzel bir fikir buldu. Vardanian kaleleri çiftledi ve tam da ben rakibimin oyununun onu hiçbir yere götürmeyeceğini düşünürken iyi bir alet fedası buldu. Az zamanım kalmasına rağmen yeterli bir karşılık buldum ve konumdaki denge bozulmadı fakat zaman kontrolünden sonra, turnuvadaki en büyük iki hatamdan birini yaptım. Basit bir taktik hamleyi gözden kaçırdım ve önemli bir piyonu kaybettim. Konumum gerçekten kötüydü ve zamanım çok azdı, benim için büyük bir kriz anıydı. Bir dakikadan az zamanım kalmışken, konumdaki tek ve aynı zamanda çok zor savunmayı bulmayı başardım. Konumum halen biraz kötüydü ama Vardanian hamleleri tekrar etmeyi tercih etti. Benim için turnuvanın en zor oyunuydu. Yarım puanı kurtardığım için mutluydum mutlu olmasına ama yine de bu yavaş başlangıç moral bozucuydu. Ancak odama döndüğümde partiyi dikkatlice analiz ettim ve rakibimin büyükusta seviyesinde harika bir oyun ortaya koyduğunu anladım. Zaman kontrolünden sonraki hatam dışında benim hamlelerim de kötü değildi. Akşam yemeğini takiben takım arkadaşlarımla yaptığımız yürüyüşten sonra kendimi yine iyi ve enerjiyle dolu hissediyordum.

İkinci tur siyah taşlarla başka bir

Ermeni satranççıyla, 2336 Elo puanına sahip Ramazian ile, eşleştim. Rakibim açılıшта bir hata yaptı ve iyi bir oyun oynayarak hızlı ve emin bir şekilde kazandım.

Üçüncü tur turnuvadaki bir numaralı seri başı ve 2739 Elo puanıyla dünya 19 numarası Fransız büyükusta Etienne Bacrot ile eşleşmeme sahne oldu. Kendisine kuvvetli bir yenilik hazırladığım Berlin Savunması'na girdim, ancak maalesef rakibim oynadığı varyantı değiştirdi. Yine de oyun boyunca avantajı elimde tuttum ancak bu üstünlük galibiyet için yetecek ciddi bir boyuta hiç ulaşmadı.

Eski Dünya Kadınlar Şampiyonu Stefanova dördüncü turdaki partimizde açılışı dikkatsizce oynadı. Büyük bir üstünlük elde ettim ancak rakibim bir şampiyon gibi savunuyordu. Uzun ve başarılı bir savunmanın ardından Stefanova yorulmuş olacak ki zaman sıkışmasında bir hata yaptı ve böylece +2 skoruna ulaştım

Beşinci tur rakibim Çek büyükusta GM David Navara'ydı. 2700 Elo'lu ve Avrupa Şampiyonaları'ndaki başarılı geçmişiyle tehlikeli bir rakipti. Turnuvadan birkaç ay önce beraberliğe yakın bir konumu kendisine kaybetmiştim. Fantastik hafızası Navara'ya birçok farklı açılış varyantı oynama imkânı tanıyor ve bu sefer rakibim Sicilya'nın Paulsen Varyantı'nı seçti. Tabii ki kampta bu varyant hakkında ne çalıştığımızdan habersizdi. Mustafa Yılmaz beyazların oynaması için tehlikeli bir olanak önermiş ve sonrasında varyantı dikkatlice analiz etmiştik. David ko-

numdaki ayrıntılardan habersizdi ve bir hesap hatası yapınca konumu zor bir hal aldı. Moralli bir günümdeydim ve dakik hamlelerle önemli bir galibiyet elde ettim.

Sonraki rakibim GM Kryvoruchko oldu. Açılış hazırlığı iyiydi ancak rakibim hazırlığı bittikten sonraki bölümü yanlış oynadı. Ufak bir üstünlüğe sahiptim ve zaman sıkışmasında rakibim oyunu karıştırmayı seçti. Bu büyük ihtimalle doğru bir karardı. Saniyelerim kalmışken kafam karıştı ve neredeyse tamamen kazanç varyanta girmekten- se, boş bir bekleme hamlesi yaptım. Ve sonra bir tane daha. Konumum kayıp olmuştu. Zaman kontrolünden sonra rakibimin kazanmak için sadece birkaç dakik hamleye ihtiyacı vardı. Ancak Kryvoruchko hata yaptı ve piyon oyun-sonunda etütvari bir beraberlik bulma- yı başardım.

Yedinci tur eşlendirmeleri benim için harikaydı. Bartel kuşkusuz çok tehlikeli bir rakip ancak kendisi zaman zaman açıklanamaz hatalar da yapıyor. Bunlardan bir tanesini de bizim oyunumuzda yaptı ve çok dakik hesaplayarak skorumu +4'e yükseltmeyi başardım. Bu skor kalan maçlarda dört beraberliğin bana Dünya Kupası'nda bir yeri garantileyeceği anlamına geliyordu.

Akopian Fransız Savunması'nın turnuvadan birkaç ay önce bana karşı oynadığı sağlam bir varyantını yine tekrarladı. Oyunu fazla riske etmeden rakibime hafif bir baskı uygulamaya karar verdim. Akopian kuvvetli 27... g5 hamlesini oynayana kadar da pozisyonum daha iyi görünüyordu. h5'i engellemeyince taşları kırıp berabere yapmaya karar verdim

Dokuzuncu turda Rus büyükusta Ivan Popov'a karşı siyahtım. Rakibim Dünya Kupası için onun da sadece üç beraberliğe ihtiyacı olması nedeniyle beyazlarla sakın ve güvenli bir varyant seçti. ♖f8-g6 manevrası sayesinde

açılışa kolayca eşitledim. Sonra tuhaf bir şey oldu. Tahminimce rakibim beraberliği garantilemek istedi ve tempo kaybederek taş kırışmaya başladı. Ufak da olsa bazı kazanç şanslarım olduğunu anladım ve kazancı zorlamaya karar verdim. Zaman sıkışmasından sonra tahtada berabere gibi görünen bir kale oyununu vardı ve 40. hamlede kritik bir karar vermem gerekiyordu. Piyonumu sürmeyip korumaya karar verdim ve bu tercih doğru olanıydı. Piyonu sürseydim oyun şüphesiz beraberlikle bitecekti. Ancak bu türlü rakibim için konum tehlikeli bir hal aldı. Görünüş aldatıcıydı ve basit gibi görünen oyun-sonunu oynaması aslında çok zordu. Nitekim birkaç hamle sonra rakibim notasyon kâğıtlarını imzaladı ve yenilgiyi kabul etmek durumunda kaldı

+5 skoru ile son iki turda sadece bir beraberlik almam Dünya Kupası'nda oynama hakkı için yeterliydi. Ancak iştahım artmıştı! Yıllardır Anand'ın sekondantlığını yapan Wojtaszek harika açılış hazırlığına sahip bir oyuncu. Zor bir seçimdi ancak en sonunda Fg5'li Najdorf'un en karmaşık varyantlarını oynamaya karar verdim. Alınacak bir galibiyet son tur lider Rus büyükusta Motylev ile şampiyonluk mücadelesi vermek anlamına geliyordu. Ancak Ra-

dek çok iyi hazırlandığını gösterdi. Çok tehlikeli bir yenilik oynamama rağmen buna hazırlıklıydı. Hiç tereddüt etmeden tek iyi karşılık olan 12... ♔d6'yı oynadı. Kurduğum tuzağa rakibim düşmedi ve zayıf merkez piyonunu anca ters renkli fil oyunsonuna girmek pahasına kazanabildim. Böylece oyun beraberlikle noktalandı

Son tur birincilik şansı yoktu. Temkinli oynamaya karar verdim zira beraberlik ikinciliği paylaşmak ve belki de madalya almak demektir. Ancak genç İspanyol David Anton Guijarro son tur sürprizlerine bir yenisini ekleyip Gürcü süper-GM Baadur Jobava'yı yenince turnuvayı 4. olarak tamamladım. Ama şikâyetim yok, turnuva benim için son derece başarılıydı! Seneye daha fazlası için mücadele edeceğim!

Takım olarak çok iyi bir atmosferimiz vardı ve birçok güzel oyuna imza attık. Barış yine üst sıralar için mücadele verdi ve Dünya Kupası'nı ancak son turdaki yenilgisiyle kaçırdı. Alex ve Emre de iyi sonuçlar aldı. Batuhan ve Vahap reytinglerini büyük ölçüde artırdı. Vahap'ın güçlü İsrailli büyükusta GM Michael Roiz'e galibiyeti beni özellikle etkiledi. Zaman sıkışmasına girdiklerinde yanlarında partiyi izliyordum ve Vahap'ın hamlelerini oynarkenki özgüveninden çok etkilendim. Cemil Can beklenildiği gibi performans gösteremedi ancak şampiyonu turnuvada durdurmayı başaran çok az oyuncudan biriydi!

Sizler için iki oyunumu analiz ettim, umarım beğenirsiniz. Alex, Mustafa ve Cemil Can'ın analizli partilerine de göz atmayı unutmayın!

Dragan Solak - Mateusz Bartel

Analiz: Solak

Bu Avrupa Bireysel Şampiyonası'nın 7. turunda oynadığım oyun. Mateusz ile daha önce 3 kez oynamış ve ancak 2 berabere yapabilmıştım. Kendisi açılışhazırlıkları ile ünlü olmasa da, bütün

oyunlarda açılış benim için problemlili geçti.

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♞d2 ♞f6 4.e5 ♞fd7 5.c3 c5 6.f4 ♞c6 7.♞df3 ♞a5

Bu hamlenin amacını anlayamadığım için kötü olduğunu düşünürdüm. Siyah 8... cxd4 almak istiyor ve 9.♞xd4 ♞xd4 10.♞xd4 ♞c5'ten sonra mukemmel bir pozisyona sahip olacak. Ancak ben, beyazın bir sürü yararlı hamlesi olduğunu sanırdım. Örneğin siyahların acemi tehditini ortadan kaldıracak 8.a3, 8.♞f2 oR 8.♞e3 devam yolu gibi. İlk oyunumda burada 8.a3 oynadım ve hemen farkettim ki kötü bir karar vermiştim. Siyah 8... ♞xd4! oynamalı ve çok iyi bir pozisyona sahip olacak. Bu varyantla karşılaştığım gelecek sefer, İsviçre' deki bir elemeli turnuva idi. Hızlı turnuvaydı ve beraberlik durumunda ters renklerle blitz maçı oynanıyordu. Rakibim Victor Korchnoi, ilk maçımızda açılışta hamle sırasını biraz karıştırdı ve beyaz ile çok kötü bir durumu savunmak zorunda kaldı. Burada uzun süre, sonraki hamlede pozisyonunun dağılacağını düşündüğümü hatırlıyorum fakat inatçı bir savunma sonucu beyazlar durumu kurtarmayı başardı. Çok da üzülmemiştim. Sonraki oyun 5 dakikalık bir blitz maçıydı. Beyaz taşlara sahiptim ve 71 yaşındaki rakibimin karşımda hiç şansı olmadığını düşünüyordum. Bu pozisyonda mantıklı görünen 8.♞f2 hamlesini oynadım (bu pozisyonda şah genelde zorlama olmasa bile g2'ye doğru bir geziye çıkar). 8... b5 ve takip eden 9.g3 b4. hamlelerinden sonra siyahlar şimdiden daha iyi durumda. 30 hamle sonra tahtadan yenilgi ile ayrıldım ve aynı zamanda da bayrağım düştü ki Korchnoi'un bu sırada hala 4 dakikası vardı. Doğal olarak 8.♞f2'yi tekrar denememeye karar verdim.

8.♞e3 [8.a3 ♞xd4! 9.♞xd4 cxd4 10.b4 ♞c7 Beyazlar için burada bir şey yok.; 8.♞f2 b5 9.g3 b4; 8.♞e2 Filimi d3'e gelişmeden önce atımı e2'ye çık-

mayı sevmiyorum 8...b5∞; 8.dxc5 Bu ilginç bir deneme. Beyazlar, b4'teki çatal yüzünden siyahların vezir ile almak zorunda olmasını kullanıyor. 8...♞xc5 9.♞d3 Bu pozisyonun değerlendirilmesi konusunda emin değilim ama avantaj elde etmek için uygun bir yol olduğunu söyleyebiliriz.]

8...♞b6 Daha burada çok fazla zaman harcamıştım bile. Vezirimi c2'ye mi yoksa d2'yemi koymam gerektiği konusunda kararsızdım. Aslında hala çok emin değilim.

9.♞d2 ♞e7 10.♞d3 Şimdi eğer ♞e2 oynamayı başarsam, çok büyük avantaj elde edeceğim. Siyahın manevrası zaman kaybından başka bir şey olmayacak, Mateutz bana bu şansı vermiyor.

10...cxd4 11.♞xd4 ♞xd4 12.♞xd4 ♞c5 Filimi oyunda tutmalıyım. 13.♞b1'e karşılık 13... ♞a6 hamlesi beni endişelendiriyordu. Tabii ki mukemmel kare c2 olurdu ancak ne yazık ki b2 şu an için korumasız durumda. e2'ye dönme konusunda çok mutlu değildim, ama daha iyi bir seçenek bulamadığım için oynamak zorunda kaldım.

13.♞e2 ♞d7 Bartel'in açmazdan kaçma konusunda bir acelesi yok.

14.♞f3 Siyahlar b4 cevabı yüzünden hala ♞b5 oynayamıyor. Bu nedenle atı geliştirmek mantıklı bir tercih. [14.b4 Açılışta çok fazla zaman harcadığım için, risksiz gibi görünen bir oyun sonuna girmek beni cezbediyordu. 14...♞e4 15.♞xb6 ♞xd2 16.♞xd2 axb6 17.♞f3= Şahım eğer gerekirse vezir kanadı zayıflığını savunmak için b2'ye gidecek. Siyahlar büyük ihtimalle rok atıp, f6 oynadıktan sonra filini g6 yada h5'e getirecek.]

14...0-0 15.♞c2 15.b4 hala, aynı kabaca eşit denebilecek oyun sonuna ulaşacak bir seçenektir. Rok ise aynı derecede başarılı olmazdı. Vezirimi uzaklaştırıp b4'ü bir tehdit haline getirmeye

karar verdim. Ayrıca ♞g5'in de bazen beyazlar için ilginç olabileceğini düşündüm. Siyah eğer g6 ile savunursa, ben de h4! ile çok güçlü bir atak başlatabilecektim. Eğer siyah ♞xg5 alırsa, fxg5'ten sonra d4'teki fil merkezi tuttuğu ve vezir kanadı da uzun süre kilitli kalacağı için, yavaş bir şah kanadı atak oluşturabilirim. [15.0-0 ♞b5 16.b4 ♞e4 17.♞xb6 ♞xd2 18.♞xb5 ♞xf3+ 19.♞xf3 axb6 c3'ün zayıflığı ve olası f6 ve g5 piyon hamleleri yüzünden, bu oyun sonunun siyah için biraz daha rahat olacağını düşündüm.]

15...♞c7 15...a5 hamlesini beklediğim için, bu hamleye sevindiğimi hatırlıyorum fakat muhtemelen Bartel'in seçimi daha güçlü idi. [15...a5 16.♞g5 g6 (16...♞xg5 17.fxg5±) 17.h4± Burada motorlar siyahın pozisyon için bir sorun bulamasalar da, h5, f5, ♞h7 ve benzeri fikirleri her hamlede hesap etmek ve bunlarla mücadele etmek hiç kolay değil.]

16.0-0 [16.♞g5 Şimdi nasılsa bu işe yaramıyor, c7'deki siyah vezire teşekkürler. 16...♞xg5 17.fxg5 ♞e4 18.h4 f6 Şahım hala merkezde olduğu için, buna hazır olmadığım açık, en iyi senaryoya göre bile ancak berabere yapmama yetebilecek kaynaklara sahibim.]

16...f5 Bu hamleyi programlar sevmiyor fakat bence doğru devam yolu bu. Siyah için sadece beklerse dahi acil bir tehlike yok, ama beyaz, piyonlarını sürerek ya da uygun zamanda g5'e atlayarak yavaş yavaş şah kanadında bir atak yaratacak.

17.exf6 f6'yı almak zorundayım aksi halde siyah tamamen güvende olacak. ♞h8, ♞g8 and ♞e4 oynayarak g5 hamlesini hazırlayabilir.

17...gxh6 Şimdi pozisyon çok değişmişti ve benim yeni durum hakkında düşünecek fazla vaktim yoktu. Fikrim f5'i provake etmekte. Sonra beyaz kare filimi e4'te atı için verebilirim, e5'e sıçrayıp, kalemi e3 yoluyla g3'e transfer

edebilirim. b4'teki piyonum da c5 karesini kontrol ettiğinden oldukça yararlı.

18.b4 ♖e4 19.♙d3 ♙d6 İyi oyun. Mateusz f5 hamlesini geciktiriyor. Beni g3 oynamaya zorlayarak şahımın etrafındaki beyaz kareleri zayıflatmayı hedefliyor. 20.♙e4'ten sonra ilk bakışta pozisyonu biraz sallantıda görünse de dikkatli değerlendirmeden sonra anladım ki durum siyahlar için iyi.

20.g3 Son önemli piyonumu da siyah kareye sürmekten pek de hoşnut değildim ancak daha iyi bir devam yolu göremedim. Ayrıca 20...e5 olasılığı da beni fazlasıyla rahatsız ediyordu, özellikle Bartel'in 1 saatten fazla zamanı olmasına rağmen benim çok az vaktim kaldığını da hesaba katarsak. [20.♙e4 dxe4 21.♙xe4 ♙xf4 Burada hiçbir taktik şansım yok ve pozisyon siyahlar için normal.]

20...♙c6 Mateusz piyon feda etmeye karar veriyor. Fikir ilginç, ama f3'teki at uzun beyaz diyagonalı kapatıyor ve siyahın gerçekten yapabileceği fazla birşey de yok. Bu hamleden sonra beyazlar daha iyi. Bu ayrıca iki taraftan da gelen iyi hamlelerden sonra oyundaki ilk hata. Doğru devam yolu 20...a5 olmalıydı. Bu hamle basit ve mantıklı. Piyonumu 21.a3 hamlesi ile koruyamam, çünkü kaleler değişildikten sonra siyahlar e5 oynamayı başarak mükemmel bir pozisyona sahip olacak. 21.b5 durumunda ise siyah çok önemli c5 karesinin kontrolünü ele geçiriyor. Benim fikrim e4'ü iki kere almakta fakat bu varyantta önemli bir hamle kaçırdım (ve Mateusz'un da aynı fikri kaçırmış olması çok muhtemel). [20...e5 Şansısma, bu merkez piyonu o kadar da güçlü değil. 21.♙b3 Dürüst olmak gerekirse oyundaki analizlerim burada son buldu. Siyahın 21...♙g7 oynamak zorunda olduğunu düşündüm ve bu hamle onun için tehlikeli görünüyordu. Daha derin incelemeye vaktim yoktu. Ancak bilgisayarlar, bu forse varyantı gösteriyorlar. 21...♙g7 (21...exd4 Bu mümkün, fakat

beyazlar için tehlikeli olmadığı açık ve siyahlar için en azından tatsız. Oyun şöyle devam edebilirdi: 22.♙xd5+ ♙h8 23.♙xe4 ♙h3 24.♙xd4 ♖ae8 25.♙d5 ♙xf1 26.♙xf1 ♙xc3 27.♙d1 ♖e1+ 28.♙xe1 ♙xd3+ 29.♙g2 ♙xb4 Beyazın durumu çok güvenli ve biraz daha avantajlı.) 22.fxe5 fxe5 23.♙xe4 dxe4 24.♙g5! exd4 25.♙f7+ ♙g6 26.♙af1 ♙h3 27.♙lf6+ ♙xg5 28.♙d5+ ♙e5 29.♙xe4! Siyah, ♙h4 mat tehdidi yuzunden f7'yi alamaz. 29...♙xg3 30.♙xc7 ♙xc7 31.♙xf8 ♙xf8 32.♙e7+ ♙f6 33.♙g7+ ♙g6 34.♙xc7 dxc3 35.♙xc3 ♙f4+ 36.♙f2 ♙g2+ 37.♙e1 Ve tahmin ediyorum ki beyaz kazanmalı, ama hala 100% emin değilim. 20...e5'in doğru değerlendirilebilmesi için, bu uzun varyant çok kritik ve programlar bunu kolaylıkla görebiliyor. Benim gibi olumlu insanlar ise 21. ♙b3 hamlesinde, belirsiz bir değerlendirme ile hesaplamayı bırakıyorlar.; 20...a5! 21.♙xe4 dxe4 22.♙xe4 axb4 23.cxb4 Bu ulaşmayı hedeflediğim pozisyondu. 23...♙b4'un, 24.♙xf6 yüzünden kötü olduğunu görmüştüm. Fakat... 23...♙c6!∞ Eğer ekstra piyonumu tutmaya çalışırsam, vezirleri değişmem gerekecek. Ve sonra siyahın c6/d5'teki güçlü fili sayesinde, endişelenecek hiçbirşeyi olmadığını görmek zor değil.]

21.b5 ♙d7 22.♙xe4 dxe4 23.♙xe4 ♖ae8 24.a4 b6 Birkaç mantıklı hamleden sonra, Bartel filini b7'ye transfer etmeyi planlıyor.

25.♙ad1 ♙c8 26.♙c6 İtiraf etmeliyim ki, daha iyi hamlelerim vardı. Bu benim oyundaki ilk ve tek hatamdı. Bu oyun sonunda kazanca oynamak için şansım olduğunu düşündüm, ama daha bir sonraki hamlede fikrimi değiştirmiştim bile. Bir başka neden ise güzel bir tuzak görmüştüm ve az da olsa Mateusz'un bu tuzağa düşme olasılığı vardı. Kendisi çok iyi bir oyuncu olmasına rağmen bazen aceleci davranabiliyor.

26...♙xc6 [26...♙b7 27.♙xb6!±

Benim fikrim buydu. Taktik sanslar benim lehimde ve iyi bir avantaj elde ettim, pozisyon da oynamak için oldukça kolay.]

27.bxc6 ♙c7 Burada pozisyonumun daha iyi olmadığını anladım. Rüyalarımda, atımı b5'te görmeyi çok isterdim, ama filimi d4'ten çektikten sonra, Bartel artık e5 sürebilir.

28.♙e3 ♙d8? Açıklanamaz bir hata. Şimdi atım d4'e gidebiliyor ve siyahın başı büyük belada. [28...e5 29.fxe5 fxe5 30.♙g5 Şanslar yaklaşık olarak eşit. Bu pozisyonu değerlendirmek biraz zor, ancak oyundakinden çok daha iyi olduğu kesin.]

29.♙xd8 Direkt olarak d4'e atlamak da mümkündü, neyin daha iyi olduğunu açıkça göremediğim için birer kaleyi değiştirmeye karar verdim. Çok zamanım olmadığından, hesaplaması daha kolay olan pozisyonu seçtim.

29...♙xd8 30.♙d4 ♙d6 30...a6 ile hala direnmek mümkündü, fakat artık avantajım çok büyük. Mateusz taktik devam yolunu seçti ancak onun açısından talihli şekilde, forse kazancı hesaplamaya yetecek kadar zamanım kalmıştı. [30...a6 31.f5! exf5 (31...e5 32.♙e6 ♙xe6 33.fxe6 ♙g7 34.♙g5!+-) 32.♙b1±]

31.f5! Atım için, birkaç hamle sonra d5 karesine ihtiyacım olacağını anlamıştım. Artık siyahın durumu kayıp. [31.♙b5 Bu, en doğal gözükten devam yolu ancak forse kazanca götürmüyor. 31...♙xc6 32.♙xa7 ♙xc3 33.♙xc8 ♙xe3 34.♙c1 ♙d8 35.♙d1 ♙c7 36.♙d7 ♙c3 Beyaz, birçok yol deneyebilir, ama siyahlar oyunu yine de berabereye götürebilmeli.]

31...e5 [31...♙a6 Bu rakibimin diğer seçeneği idi, fakat ben devam yollarını hatasız hesaplamıştım. 32.fxe6 ♙xf1 33.♙xf1 ♙d8 34.♙b5 ♙c8 35.♙xa7 ♙a8 36.♙b5 ♙c8 37.e7 ♙f7 38.♙xb6+-] 32.♙b5 ♙xc6 33.♙xa7 ♙xc3 34.♙xc8 ♙d8 Saatimde hala

birkaç dakikam kalmıştı. Bu pozisyona ulaşmadan önce farklı bir seçenek görmüştüm, ama burada bir ya da iki dakika durdum ve temiz bir kazanç bulacak kadar şanslıydım. [34...♖×e3 35.♜e7+ ♜f7 36.♜d5+--]

35.♖c1! [35.♜×b6 ♖×c8 36.a5 Bu devam yolunun da kazandığından hemen hemen emindim.]

35...♖×e3 36.♜d1 Bu manevrayı görmek belki de o kadar kolay değil, çünkü kale d1'e bir hamlede gelebiliyor. Fakat o gün, iyi günümdeydim ve Bartel fili kaybettiği için oyunu terk etti. **1-0**

Dragan Solak- David Navara

Analiz: Solak

Erivan'da düzenlenen Avrupa Bireysel Şampiyonası'nın beşinci turunda Çek Büyükusta David Navara ile karşılaştım. Bu sefer rakibimi Paulsen varyantının nadir devam yollarında şaşırtmayı başardım.

1.e4 c5 2.♜f3 e6 3.d4 cxd4 4.♜xd4 ♜c6 5.♜c3 ♖c7 6.♜e3 a6 7.♖d2 ♜f6 8.f4

Son derece mantıklı bir devam şekli. Tehdit e5 oynayarak atı merkezdeki iyi konumundan uzaklaştırmak. Siyahlar eğer d6 oynarsa pasif pozisyonda kalacak. Bu arada beyaz rok atıp, şahı b1'e sakladıktan sonra, e2'ye getireceği filin yardımıyla g2-g4-g5 oynayacak. Bu partiden sadece birkaç gün sonra Adaylar Turnuvası'nda Svidler, Karjakin'e karşı b5 ile savundu. Bana kalırsa rahatsız bir durumda kaldı ancak oyunun ilerleyen bölümlerinde yarım puan için savaşmayı başardı. Paulsen varjantı oyuncularını genellikle merkezde taktik şanslar oluşturan ♜b4 hamlesini tercih ederler. Navara da aynı kararı verdi.

8...♜b4 9.♜d3 e4 piyonunu kormanın tek yolu. Simdi 9.e5 hamlesi 9...♜e4 cevabı yüzünden iyi olamaz. Benim fikrim a3 ile aktif fili rahatsız etmek. b4'teki fil, piyon dizilimi beyaz

karelerde kalmış siyahlar için oldukça önemli. İşte bu nedenle, siyah c3'teki değişimi, c dikeyinde piyonlarımı dubleleme olanağına rağmen tercih etmeyecektir.

9...0-0 Çek oyuncunun halihazırda bir cevabı yoktu ancak partiyi, yeteneğini gösterebileceği taktik alana sürüklemeye yolunu oldukça çabuk düşündü. Şansıma bu sefer küçük bir hamleyi gözden kaçırdı.

10.a3 Hala fili e7'ye dönerek zengin ancak dezavantajlı pozisyonu oynamak mümkündü. Navara planladığı şekilde devam etti.

10...♜×c3 11.♖×c3 ♜g4 Bu hamle David'in planının püf noktası olmalı. Fil, f4'teki piyon tehdit altında olduğu için g1'e dönemez. Siyah kare filinin g1-a7 diyagonalini terk etmesi durumunda ise, siyah ♖b6 oynayarak, f2'den saha saldırı fikri ile d4'teki ata baskı kuracak.

12.♜d2 Navara şimdiye kadar oldukça hızlı oynadı, ancak bu noktada fikrinin işe yaramadığını anladığı için oldukça uzun süre düşündü. **12...♖b6, 13.h3!** ara hamlesi yüzünden, siyahlara hiçbirşey sağlamaz. Siyah, h dikeyinin açılmasına göz yummayacağı için g4'teki atı kaçmak zorunda kalacak, ve beyaz fil e3'e dönünce, oyunun kaderini zayıf siyah kareler ve siyahın gelişim geriliği belirleyecek.

12...e5 David, keskin taktik devam yolunu tercih etti, siyah kare fili olmadan pasif bir pozisyonu savunmak ona göre değildi.

13.♜×c6 Diğer seçenekleri elemek zor olmadı, bu ve sonraki hamleyi hayli hızlı oynadım. **13...d×c6 14.h3 ♜f6** Simdi önümde seçenekler vardı. Pozisyonu kazanç olduğunu anladım ama, en kesin devam yolunu bulmam biraz zamanımı aldı. f5 ile oyunu kapatma fikrini çabucak eleddim. Çünkü siyah filin yolu kapalı olduğu için bir avantaj elde etsem de, siyahın şah kanadındaki

piyonlarla karşı saldırısı tehlikeli gözüküyordu. Siyah, b5 ve c6-c5-c4 oynayacak ve b7'den oyuna girecek olan fil, merkezdeki zayıf piyona baskı kuracak. Siyahın savunması zor gözükse de **15.♖e5** ile girilen oyun sonu da beni yeteri kadar tatmin etmedi. Uzun ya da kısa rok ile devam etmek mümkündü ancak bu da rakibe nefes alacak zaman vermektir. Beni en çok etkileyen hamle **15.fe5** oldu, tabii ki çok dikkatli olmayıydım. Eğer siyah, at ile e5'i alıp, atı da merkezde sabitlemeyi başırırsa, durumu yeterince iyi olacak. Kısa rok yerine, bu kadar hamle arasında önemsiz görünen **18.♜f1** hamlesini seçmek benim için zor olsa da, sonunda anladım ki bu hamle Navara'yı birçok çözümsüz problemle başbaşa bırakıyordu.

15.f×e5 ♜d7 16.♜f4 David, e5'teki piyona kale ile saldırıp, f7 karesini zayıflatmak zorunda kaldı.

16...♜e8 17.♜c4 Şimdi tehdit **18.e6**, çünkü siyah ♜f8 veya ♜b6 gibi hamleler oynayarak, filini e6'ye getirmek ve böylece problemlerinin çoğunu çözmek istiyor.

17...♜×e5 Siyahlar için oyunu sadeleştirmek çok önemli. Burada mantıklı gözükse de **18.0-0** hamlesine, c4'te taş değişimi tehdidi ile gelen kritik **18...♖b6+** oynayarak karşılık verecek. Tempo ile gelen **19.♜e3** hamlesini oynamak mümkün olsa da, buna da vezir c7 dönecek. Siyahların filini e6'ya geliştirip iyi bir pozisyona sahip olmasını önleyecek bir yol yok. Burda **18.♜f1**'in çok güçlü olduğunu anlamam oldukça kritikti. Şahım merkezde kalsa da rakibimin bunu kullanma şansı yok.

18.♜f1 ♜h8 Oyunu uzatabilmek için tek yol. Şimdi birçok devam yolunu analiz ettim, ancak bana en iyi gözükse de Navara'ya c8'deki fili gelişme şansı vermeyen oyun sonu oldu.

19.0-0-0 [19.♜d1 hamlesinin fikri, oluşacak oyun sonu için şahı merkezde bırakmak. Ama uzun rok da bana aynı

derecede iyi gözüktü ve şahı merkezde bırakmak eninde sonunda problemlere yol açacağından bu hamleyi edelim.; 19.♔xf7 hamlesi de kazanç için yeterli ama pozisyonda bazı komplikasyonlar var. 19...♖xf7 20.♔xe5 ♖g6 21.0-0-0 Kaleyi g3'e transfer etmenin de partiyi lehime sonuçlandıracağını tahmin etsem de, siyahın hiçbir karşı oyununun olmadığı bir oyun sonuna girmek daha mantıklı gözüktü.]

19...f6 20.♔xe5 Küçük bir test. David e5'i vezir ile alarak neredeyse tamamen ümitsiz olan bir oyun sonuna girdi. 20...fe5 hamlesi de 21. ♔f7 ve sonrasında 22. ♖g3 yüzünden kötüydü. Fakat Çek oyuncu neden e5'i kale ile almadı? Bu hamleyle filini de e6'dan oyuna sokup, mükemmel bir pozisyona sahip olmayacak mıydı?

20...♖xe5 21.♖xe5 fxe5 22.♔f7 22.♔d6 veya 22.♔f7 hamleleri de iyiydi, siyahın artık oyuna dönme şansı yok **22...b5 23.♔e7 23... ♔g4** hamlesine de nasıl kazanacağımı hesaplamıştım, yine de rakipten bu hamleyi bekliyordum.

23...♔f8

[23...♔g4 24.♔xe8+ ♔xe8 25.♔f7 (25.hxg4 bxc4 26.♔d6 ♔f8 27.♔xc6 Siyahlar, şah kanadındaki piyonlarının zayıflığını kullanarak, iyi kötü bir karşı oyun geliştiriyor. Tabii ki bu da partiyi kurtarmak için yeterli değil.) 25...♔xd1 26.♔xe8 ♔e2 27.♔xc6 ♔f1 28.h4 ♔xg2 29.b4 Simdi şah ile e3'e geliyorum ve ardından ♔b7 hamlesi ile a6 piyonu düşecek. Vezir kanadındaki piyon oyunu partinin sonunu belirleyecek.]

24.♔a2 Benzer pozisyonlarda genelde fili b3'e kaçmak daha iyidir ancak burda, vezir kanadındaki siyah piyonları felç eden b4 olasılığını saklamak istedim.

24...c5 Forse kazancı hesaplamam gereken an geldi. Görev çok da kolay değil.

25.♔f7 ♔e8 26.♔df1 g6 27.♔f8+ ♔xf8 28.♔xf8+ ♔g7 29.♔g8+ ♔f6 30.♔d5 ♔b8 31.♔e8 Diğer hamleler de kazanç için yeterli ama bu en kesin olan. Navara için tek şans, şahını c7'ye gelerek, filini geliştirmek olabilirdi. Bu devam yolu, kendisine en az iki piyona mal olsa da oyun bir süre daha devam edebilirdi.

31...♔g5 32.g3 h5 33.♔xe5+ 1-0

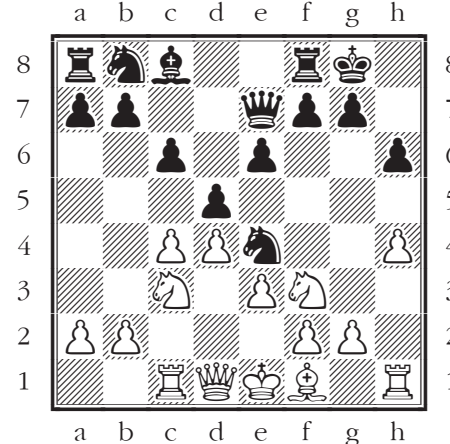
Alexander Ipatov - Iveri Chigladze

Analiz: Alex Ipatov

Herkese merhabalar, bu benim Mavikale'deki ilk analizim. Umuyorum gelecekte daha fazla katkı sağlayabilirim. Avrupa şampiyonasına iyi başladım :2/2 puanla, sonra 2700 oyunculara karşı üç beraberlik yaptım. Ayrıca David Navara ve Ernesto Inarkiev'e karşı çok iyi kazanç şanslarım vardı. Bundan sonra üç oyunumu kaybettim. Birinci kayıptan sonra çok kazanmak istedim ve risk aldım. Kaybettim. Aynı şey ikinci kayıptan sonra da oldu. Neyse ki son üç oyunu alarak durumu düzelttim. Üç kaybın ardından oynadığım bu oyunu sizlerle paylaşmak istiyorum.

1.d4 d5 2.♔f3 ♔f6 3.c4 e6 4.♔c3 ♔e7 5.♔g5 0-0 6.e3 h6 7.♔h4 ♔e4 Çok sağlam bir devam yolu. Adı Lasker Varyasyon. Üst seviyede bu çok sık oynanır.

8.♔xe7 ♖xe7 9.♔c1 c6 10.h4!?

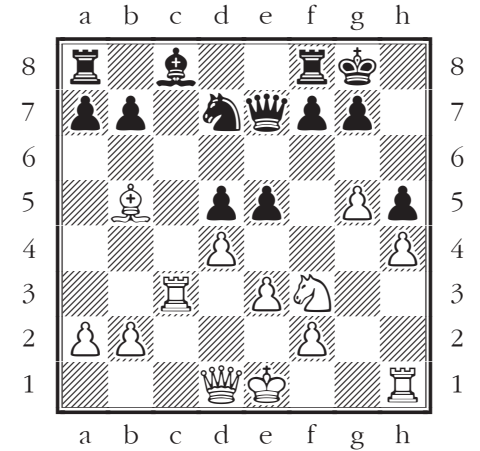
İlginç bir fikir. Bu bana Aronian 'ın

Harikrishna'ya karşı çok güzel bir kazanç aldığı oyunu hatırlattı. Kazanmak zorunda olduğum için bu agresif devam yolunu seçtim. [10.♔e2 ♔xc3 11.♔xc3 dxc4 12.♔xc4 ♔d7 13.0-0 b6 14.♔d3 c5 15.♔e4 ♔b8 16.♖c2 ♔f6 17.dxc5 ♔xe4 18.♖xe4 bxc5 19.♖c2 ♔b7= siyahın problemini gormuyorum. Topalov, V - Anand, V Sofia 2010.]

10...♔d7 11.g4 e5 Beyaz şah taraf-ta oynarken, siyah merkezi açılıyor.

12.g5 h5 [12...♔xc3'ün kritik bir devamı olduğunu düşünüyorum. 13.♔xc3 e4 14.♔d2 hxg5 15.cxd5 cxd5 16.♖h5! g4 17.♖xd5 ♔f6 18.♖g5 ama beyazın inisiyatifi de var]

13.cxd5 ♔xc3 14.♔xc3 cxd5 15.♔b5!

Çok önemli bir hamle. Beyaz siyah karelerinin kontrolünü kazanıyor.

15...exd4 [15...e4 16.♔xd7 ♔xd7 17.♔e5 çok güçlü bir at! 17...g6 18.♔c7 tüm hakimiyetle.]

16.♖xd4 Beyazın taşları daha aktif ve siyahın zayıflığı var. Örneğin d5.

16...♔d8

Siyah atın manevrası ♔d7-f8-e6 (g6) [Levon Aronian'ın oyunu da şöyle devam etmiş: 16...♖e4 17.♖xe4 dxe4 18.♔d2 ♔e5 19.♔xe4 ♔e6 20.f4 ♔d5 21.fxex5 ♔xe4 22.0-0 ♔d5 23.♔d7 ♔f8 24.♔c7 a5 25.a4 ♔a6 26.♔f4 ♔f8 27.♔d4 ♔c6 28.e6 fxe6 29.♔xe6+ ♔h8 30.♔f7 ♔b6 31.b3 ♔f3 32.g6 ♔c6

33.♞xc6 bxc6 34.e4 ♕e2 35.e5 1-0 (35) Aronian,L (2805)-Harikrishna,P (2669) Ningbo 2011]

17.g6! Beyaz şah kanadında siyahın pozisyonunu bozuyor. [Siyahın fikrini bu varyasyonda görebiliriz : 17.0-0 ♖f8 18.♞fc1 ♕g4 19.♕e2 ♖e6 ve siyahın taşları çıkıyor.]

17...♖f8 [Oyunun içinde gördüğüm 17...♖f6 18.gxf7+ ♞xf7 19.♖g5 ♞e7 20.♕d3 ♕d7 21.f3 ♞ac8 22.♖f2 ♞xc3 23.bxc3 ve beyaz daha iyi.]

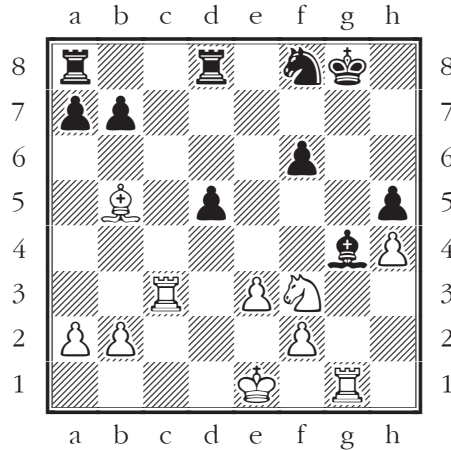
18.gxf7+ ♞xf7 19.♖g5 ♞f6

Siyah kötü ve bunun için vezir değişmek istiyor. Bunu bir süre düşünerek vezirleri değişme fikrini kabul ettim.

20.♞xf6 gxf6 21.♖f3 Siyahın d5 ve h5'te zayıflığı var. Ayrıca siyahın şahı da zayıf.

21...♕g4 [21...♖e6 yardım etmiyor 22.♞g1+ ♖f7 23.♕d3! ♞g8 (23...♖f8 24.♖d4 ♕e6 25.♕e2 ♕g4 26.♕xg4 h×g4 27.♞xg4) 24.♞xg8 ♖xg8 25.♕g6 ♖g7 26.♞c7]

22.♞g1

22...♖h8?! Bundan sonra şah merkeze çıkmayacak. [Siyah 22...♖e6 oynaması gerekirdi. 23.♖h2 (23.♖d4!? ♖xd4 24.exd4 ♖f8 25.♖d2 ♞ac8 26.♞gc1 ♞xc3 27.♞xc3±) 23...d4 24.♞c1 ♖f7 25.♖xg4 h×g4 26.♞xg4 f5 ve piyonun kompensasyonu olarak etkinlik var.]

23.♖d4 ♞ac8 24.♞xc8 ♞xc8 25.♖d2 ♞c7 26.♕d3 Beyaz adım adım pozisyonu iyileştiriyor.

26...♞g7

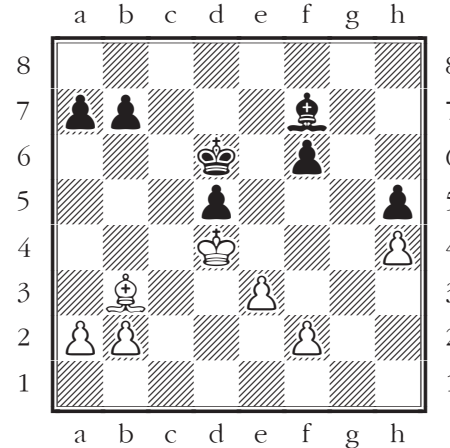
Siyah şahıyla merkeze gidemediği için kaleyi değiştirmek istiyor. [26...♖e6? hiç bir zaman çalışmıyor çünkü 27.♞xg4! var 27...h×g4 28.♖xg6]

27.♞c1! Beyaz "c" sütununu istila etmek istiyor.

27...♖e6? Şimdi siyah hemen kaybediyor.

28.♞c8+ ♞g8 29.♞xg8+ ♖xg8 30.♖xg6 ♕xg6 31.♖c3+- Siyahın iki zayıflığı var ve bunlardan biri ona oyunu kaybettirecek.

31...♖f8 32.♖d4 ♕f7 33.♕c2 ♖e7 34.♕b3 ♖d6

35.e4! b6 36.♕xd5 ♕e8 37.b4 ♕g6 38.a3 ♕e8 39.♕c4 ♕g6 40.♕e2 ♕f7 41.f4 ♕g6 42.e5+ f×e5+ 43.f×e5+ ♖e6 44.♕c4+ ♖e7 45.♖e3 ♕e8 46.♖f4 ve birkaç hamle sonra siyah terk etti. 1-0

Ali Marandi - Motylev

1.e4 c5 2.♖f3 d6 3.d4 cxd4 4.♖xd4 ♖f6 5.♖c3 a6 6.f3 ♞b6 7.a4

Beyazın fikri çok basit, beyazlar c1'deki siyah renkli filini e3 karesine geliştirmek istiyor fakat bunu şimdilik yapamıyor çünkü siyah vezir b2 piyonuna saldırıyor bundan dolayı beyaz önce a5 sürüp sonra filini geliştirmek istiyor. [17.g4 Ana devam yolu...]

7...e6 Bu hamle ile siyahların beyazın istediği fikri uygulamasına izin veriyor. [7...♖c6!? 8.♖xc6 ♞xc6 9.♕e3 (9.♕b5? a×b5 10.a×b5 ♞xc3+! 11.b×c3 ♞xa1+); ♖7...e5 8.♖b3 ♕e6 9.♖d5 ♖xd5 10.exd5 ♕f5 11.a5 ♞c7 12.c3 ♖d7 13.♕d3 ♕xd3 14.♞xd3 ♕e7 15.♕e3 0-0 16.0-0 f5 17.♞a4 ♞b4 fikri ile 17...♞ac8 18.♞b4∞]

8.a5 ♞c7 9.♕e3 ♕e7 10.♕e2

Beyazlar piyonunu a5'e kadar ilerlettiği için uzun rok fikirlerini uygulayamıyor.

10...0-0 11.0-0 ♖bd7 [11...d5!? 12.exd5 exd5 (12...♖xd5 13.♖xd5 exd5 14.f4 ♖c6 15.♖b3 ♕f5 16.c3 (16.♞xd5 ♕xc2 17.♕b6 ♖b4 18.♞d4 ♞d6 19.♞xd6 ♕xd6 20.♖c5 ♞fc8 21.♖xb7 ♕f8 22.♕f3 ♞ab8=) 16...♕d6 17.♞d2 ♞e7 18.♕f3=) 13.♖a4 ♖c6 (13...♖bd7 14.♖f5±) 14.♖xc6 bxc6 (14...♞xc6 15.♖b6 ♕c5 16.♕xc5 ♞xc5+ 17.♞f2±) 15.♕b6 (15.♖b6 ♞b8=) 15...♞b8 16.♕f2±; 11...e5 12.♖f5 (12.♖b3) 12...♕xf5 13.exf5 ♖c6 14.g4!?!]

12.f4 ♕f3, ♞e2, ♞ae1 veya ♞ad1 duruma bağlı olarak [12.g4!? Olan fikirlerden biri 12...h6 a) 12...b5 13.a×b6 ♖xb6 14.g5 ♖fd7 15.f4; b) 12...♖c5 13.g5 ♖e8 (13...♖fd7 14.b4±) 14.♞d2±; 13.f4 d5 14.e5 (14.

Cemil Can Ali Marandi

e×d5 ♖×d5 15. ♖×d5 e×d5 16. ♖f5 ♖f6 17. ♖×e7+ ♖×e7=) 14... ♖e4 15. ♖×e4 d×e4∞; 12. ♖b3 ♖c5 13. ♖×c5 d×c5 14. ♖e1 ♖d7 15. ♖g3 ♖×g3 16. h×g3 ♖c6 17. ♖ad1 ♖fd8 18. ♖f2 Beyazlarla oynaması çok rahat olan bir pozisyon.]

12...b5 13.a×b6 ♖×b6 14. ♖d3 [14. ♖d3 ♖b7 15. ♖b3±] 14... ♖c4 [14...e5 15. ♖f5 ♖×f5 16. e×f5 ♖bd5 17. ♖×d5 ♖×d5 18. ♖f3 ♖×e3 19. ♖×e3 e×f4 20. ♖×f4 ♖b6+ 21. ♖h1 ♖×b2 22. ♖a5=] 15. ♖×c4 ♖×c4 16. e5 [16. ♖d3 ♖×d3 17. c×d3 ♖b7 18. ♖b3 ♖ab8= Fil çifti ile siyahlar çok rahat eşitliyor]

16...d×e5 17.f×e5 ♖d5 [17... ♖d7?! 18. ♖f3 ♖b6 19. ♖g3! a) 19. ♖c6 ♖c5 20. ♖a5 ♖×e3+ 21. ♖×e3 ♖c7 22. ♖fd1 ♖d7 23. ♖d6=; b) 19. ♖a4? ♖d5 (19... ♖×a4 20. ♖×a8±); c) 19. ♖b3?! ♖b8=; 19... ♖b7 20. ♖b3 ♖c7 21. ♖h6 g6 22. ♖×f8 ♖×f8 23. ♖a5±]

18. ♖×d5 ♖×d5 [18...e×d5 19.c3±]

19. ♖f5 ♖d8 20. ♖×d5 e×d5 21. ♖c5 [21. ♖d6 ♖e6 22. ♖c5 ♖c7=]

21... ♖×f5 [21... ♖e8 22. ♖d6 ♖×e5 23. ♖×f7 ♖e8 24. ♖d6 ♖e7 25. ♖×e8 ♖×c5+ 26. ♖h1]

22. ♖×f5 [22. ♖×f8! ♖b6+ 23. ♖h1 ♖×c2 24. ♖fc1 ♖e4 (24... ♖c8 d piyonu beyazlar için çok tehlikeli duruyor fakat beyazın çok güçlü bir hamlesi var bu konumda... 25. ♖c5! ♖×c5 (25... ♖×c5 26. ♖×c2+-- 26. ♖×a6 g5 27. ♖×b6 d4 28. ♖d6 d3 29. ♖×d3+-- 25. ♖c5 ♖d8 26. ♖d4±]

22... ♖e8 23. ♖d4 ♖c8 24.c3 [24. ♖×a6 ♖×c2 25.b3=]

24...a5 25. ♖af1 ♖c7 26. ♖b6 ♖b7 27. ♖d4 [27. ♖×d8 ♖×d8 28. ♖f2=]

27... ♖e6 28. ♖f2 ♖f8 29. ♖d2 ♖e8 30. ♖fd1 ♖c7 31. ♖f2 ♖b5 [31... ♖×e5?! 32. ♖×d5 ♖×b2 33. ♖d8+ ♖e7 34. ♖h4+ ♖f6 35.c4±; 31... ♖×e5 32. ♖d4 (32. ♖g3 ♖b6+ 33. ♖h1 ♖f5 34. ♖×d5 ♖×d5 35. ♖×d5 ♖d7 36. ♖×d7 ♖×d7 37.b3 ♖e6 38.c4 ♖f5?) 32... ♖b6 33. ♖×b6 ♖×b6 34. ♖×d5 ♖×d5 35. ♖×d5 ♖×b2

Alexander Ipatov

36. ♖×a5=]

32. ♖×d5 ♖×d5?! “[22... ♖×b2]

33. ♖×d5 ♖×e5 34. ♖d2 ♖b5 35.g3 f5 36. ♖f1 g6 37. ♖e2 h5 38. ♖e3 ♖e5 39. ♖f3 ♖e4 40.b3 ♖d8 41. ♖d6 g5 42. ♖d5 g4+ 43. ♖f2 a4 44. b×a4 ♖×a4 45. ♖×f5 h4 46. g×h4 ♖×h4+ 47. ♖g1 ♖a1+ 48. ♖f1 ♖a2 49. ♖f4 ♖a1+ 50. ♖g2 ♖a2+ 51. ♖g1 ♖a1+ 52. ♖g2 ♖a2+ 1/2-1/2

Polgar - Yılmaz

Analiz: Mustafa Yılmaz

Bu maçtan önce Kuzubov'a siyahlarla kaybetmiş ve turnuvadaki hedefime ulaşamamıştım. Son turda herhangi bir hedefim olmadan oynamak da pek hoşuma gitmiyordu ta ki eşlendirmeye bakıp rakibimin efsane oyuncu Judit Polgar olduğunu görene kadar. Kendimi motive etmesini bildim ve Polgar'a karşı iyi bir oyun sergilemek istedim.

1.e4 c5 2. ♖f3 d6 3.d4 c×d4 4. ♖×d4 ♖f6 5. ♖c3 a6 6. ♖e3 Bu pozisyonda Polgar birçok hamle oynamıştı ♖g5, ♖c4, f3 ama en çok ♖e3'ü tercih etmişti.

6...e5 [6...e6; 6... ♖g4] 7. ♖f3 [7. ♖b3 Bu varyant daha keskin teoriler içeriyor. Barış'a ligde ♖b3 oynayıp

kaybettikten sonra belki de daha sakin oynamanın faydalı olduğunu düşünmüş olacak ki Polgar bana Nf3 oynadı.]

7... ♖c6 [7... ♖e7; 7... ♖c7]

8. ♖c4 ♖e6 9. ♖b3 ♖e7 10.0-0 11. ♖d3 Bu hamle de son derece mantıklı fikir kalelerden birini d1'e gelip d5 karesini ele geçirmek ve d6 üzerinde baskı kurmak. [11. ♖g5 ♖d7 12. ♖×e7 ♖×e7 13. ♖d5 ♖d8 14. ♖e2 ♖c5 15. ♖ad1 ♖c8= Avrupa Takımlar Şampiyonası'nda böyle bir oyunum vardı. Siyahların hiçbir problemi yok; 11. ♖e2] 11... ♖c8 12. ♖g5 Amaç ♖×f6 alıp ♖d5 koymak. Eğer d5'in kontrolünü kaybedersem pasif bir şekilde pozisyonu savunmak zorunda kalabilirim. [12. ♖ad1 ♖a5 13. ♖g5 (13. ♖g5 ♖c4; 13. ♖h4 ♖×b3 14. a×b3 b5 15. ♖f5 b4 16. ♖d5 ♖×d5 17. e×d5 ♖×f5 18. ♖×f5 ♖a5=) 13... ♖c4 14. ♖×c4 ♖×c4 15. ♖c1 b5=]

12... ♖h5 Bir süre düşündükten sonra bu hamlenin en mantıklı hamle olduğuna karar verdim. Fikir siyah fileri değişmek ve de aynı zamanda atı f4'e yerleşip beyazların şahına saldırmak olabilir. Houdini de benimle aynı fikirde. Kesinlikle açılıştan sorunsuz çıktım ve beyazlar herhangi bir sorun yaratamadı.

13. ♖×e7 [13. ♖e3 ♖c7 (13... ♖f6)]

13... ♖×e7 14. ♖ad1 ♖fd8 15. ♖e3 Veziri olası bir ♖f4 tehditinden uzaklaştırıp siyah fil gibi kullanmak mantıklı. Polgar kaleleri d hattına yerleştirip baskısını arttırmak istiyor. [15. ♖d5 ♖×d5 16. ♖×d5 ♖f6 17. ♖d3 ♖a5 18. ♖fe1 b5=]

15... ♖a5 16. ♖d5 Esasında bu hamleyi oynayabileceğini pek düşünmemiştim. Her şeyi doğru yaptığım için kötü kalmış olamam. Tipik bir Najdorf pozisyonu oluştu tahtada. Polgar çok iyi hesap yapmasıyla meşhur bir oyuncu ve c2 piyonunu feda ederek oyunu karıştırmak istiyor. [16. ♖d2 ♖f6 17. ♖fd1 ♖c7=]

16...♙x d5 17.♙x d5 [17.♞x d5 ♖c4 18.♙x c4 ♞x c4 ♗f6 da geliyor.]

17...♗f4 [17...♞x c2!? 18.b4 ♗c6?! ben bu hamleye baktım ve kalenin c2'de savunmasız olması ve düşmesi büyük ihtimal olduğundan sonuna kadar hesaplamadım bile. ♗f4 hamlesi ise tam bir bilgisayar hamlesi (18...♗f4! 19.bxa5 ♞c3 20.♞b6 (20.♞d2 ♞xf3) 20...♞xf3 21.♙xb7 ♗e2+ (21...♞h3 22.♙xa6 ♞g5 23.g3 ♞xh2 (23...♞f8 24.♞xd6 ♞h5 25.♞d8 ♗e6 26.♞xf8+ ♗xf8) 24.♞xd8+ (24.♙xh2 ♞h5+ 25.♙g1 ♗h3+ 26.♙g2 ♗f4+ 27.gxf4 ♞g4+ 28.♙h2 ♞h4+ 29.♙g2 ♞g4+=) 24...♞xd8 25.♞c1!!+-) 22.♙h1 ♞f6 23.♙xa6 ♗c3 24.♞c1 d5) 19.♞b3 (19.♗e1 ♞b2 20.♞a3 ♞e2 21.♙xc6 bxc6 22.♞f3 ♗f4 23.g3 ♞xe1 24.♞fxe1 ♗e6 25.♞c3 ♗d4 26.a3±) 19...♞e2 20.♙c4 ♞xe4 21.♙xf7+ ♞xf7 22.♞xf7+ ♙xf7 23.♗g5+ ♙e7 24.♗xe4±]

18.c3 b5 Bence oyunu kaybetmemin sebebi bu hamleye yaklaşık 25 dakika düşünmemdi. Gereksiz yere eşit bir pozisyonda bu kadar çok düşündüğüm için 40. hamleye ulaşmakta sıkıntı çekeceğim. Bu turnuva kurallarına göre 40. hamle tamamlandıktan sonra 2 tarafa da 30 dakika ekleniyordu.

19.g3 [19.♞b6 ben daha çok bu hamleye konsantre olmuşum çünkü piyon feda etmeyi planlıyordum fakat Polgar doğru olanı yaptı ve g3 oynayıp pozisyonu sadeleştirdi. Risk almak istemedi. 19...♗c4 20.♙xc4 bxc4 21.♞xa6 (21.♞d2 ♞e6 22.♞fd1 (22.♞xa6 ♗xg2) 22...♞g6) 21...♗d3 (21...♞e6 22.♗d2 h5)]

19...♗x d5 20.♞x d5 ♗c4 21.♞e2 ♗b6 22.♞d3 ♞e6 23.♞fd1!?

En doğru hamle eğer a3 veya b3 oynarsa beyazlar vezir kanadındaki zayıf piyonları yüzünden savunmaya geçmek zorunda kalacak. Tabii ki Polgar bu pozisyonda mutlu değildi. Çünkü beyazlarla oynuyordu ve neredeyse savunma-

ya geçmek zorunda kalacaktı fakat bu ♞a1 yerine oynanan ♞fd1 hamlesi oyunu tam anlamıyla eşitlemiş oldu. [23.a3 ♞b3 Bir sonraki hamlem ♗c4 olabilir; 23.♞a1 çok pasif]

23...♞c6 [23...♗a4 24.♙g2 f6 25.♞d2 ♞c7 26.♞xd6 ♞xd6 27.♞xd6 ♞xd6 28.♞xd6 ♗xb2 29.♞xa6 ♗d1 30.♗h4 ♗xc3 31.♙f3 ♙f7=]

24.♙g2 g6?! [24...f6 Bu pozisyonda nedense f6 oynamadım fikir d5 oynamak olacaktı.]

25.h4 Bu hamleyle anladım ki Polgar hala kazanmak için bir şeyler denemek istiyor. Ben bazı doğal hamleler sonunda berabere yaparız diye düşünmeye başlamıştım bile.

25...h5 [25...♙g7 26.h5 h hattı açıldığında ♞h1 ve ♞d2 hamleleri ile tehlike yaratabilir. Bunlara gerek olmadığını düşünüp h5 oynamaya karar verdim. Fikir yine f6-d5 olacak.]

26.♗g5 ♞g4 27.♞e1 [27.f3 ♞c8 28.f4 exf4 29.gxf4 f6 30.♗h3 ♞g4+ 31.♞xg4 hxg4 32.♗f2 f5=; 27.♞f3 f6 28.♗h3 ♙g7; 27.♞xg4 hxg4 28.f4 f6 29.♗e6 ♞e8 30.f5 ♗c4 31.♞b1 d5 32.exd5 ♞d6]

27...♙g7?? Bu kaybeden hamleyi yaptığımda hala vezirimın düştüğü-

nün farkında değildim. Amacım zaten bir hamle sonra f6 oynamaktı. Burada beyazların ♗f3 döneceğini düşünüyordum çünkü daha mantıklı bir hamle göremiyordum. ♞f3'e f6 ♗h3'ten sonra siyahın pozisyonu çok hoş görünüyordu ve atın h3'te oyun dışında kaldığını görmek zor değildi. Ben burada atı kovmakta acele etmeyerek büyük bir hata yaptım. Yanlışlıkla önce f6 daha sonra ♙g7 oynamış olsaydım bu oyunu kesinlikle kaybedeceğime inanmıyorum. Ama olan oldu ve formsuzluğumu bu tuzağı yiyerek bir kez daha göstermiş oldum. [27...f6 28.♗f3 ♙g7= Devamında ♞e6 oynayıp d5 sürebilirdim. Siyahın bir problemi yok.]

28.♞f3

Bu hamleye anlam veremedim. Hala f6'ya ♗h3'mü oynayacak başka ne oynayabilir diye bakmaya başladım ♞xf6 olmaz burada hatta ♞f4'e bile baktım o kadar saçma hamlelere bile baktım anlam veremedim ve f6 oynamaya karar verdim.

28...f6 [28...♞d7 29.♞f5]

29.♞f5!! g4'teki vezir bu hamle ile düşmüş oldu. Ne zaman ki Polgar kaleye dokundu oyunu kaybettiğimi hissettim. Böyle şeyler herkesin başına gelebilir ama iyi oynadığım bir oyunda böylesine ucuz bir tuzağa düşmemeliydim. Beyazın tek numarası buydu.

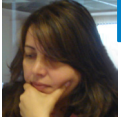
29...fxg5 30.f3 ♞xf5 31.exf5 gx f5 32.♞e3 f4 33.♞e4 ♞cc8

Burada hala devam etmeyi düşünüyordum ki ♞b7'yi gördüm derken zamanım da bitti ve mağlup oldum. Polgar ne yaptı etti beni kandırmayı basardı. Söyleyecek çok söz yok. İyi oynadım ama satranç böyle bir oyun ufak bir hatanızın sonucu ağır olabiliyor. Sonuç ne olursa olsun Judit Polgar gibi efsane bir oyuncu ile oynamak büyük zevkti.

IBCA Dünya Şampiyonası

FM Jacek Stachanczyk şampiyon

FM Oliver Mueller ikinci, Rustam Kasimov üçüncü

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

IBCA 13. Dünya Şampiyonası 5 -14 Mayıs 2014 tarihlerinde Yunanistan'ın Katerini - Olympus Riviera bölgesinde, Paralia Mediterranean Village Otel'de gerçekleştirildi. 38 ülkeden 19'u unvanlı (altı IM, bir WIM, dokuz FM, üç CM) olmak üzere toplamda 92 yarışmacının katıldığı yarışmada ülkemizi yedi sporcumuz temsil etti.

Yunanistan Engelliler Federasyonu ve IBCA (International Braille Chess Association)'nın ortaklaşa düzenlediği, rating ortalamasının 1877, milli sporcularımızın rating ortalamasının 1715 olduğu şampiyona iki saat 40 hamle +1 saat temposuyla dokuz tur üzerinden oynandı. Şampiyona sonunda ilk beşte yer alan sporcular:

Sıra	Adı - Soyadı	Puan	Ülke
1	Jacek Stachanczyk	7,5	Polonya
2	Oliver Mueller	7,0	Almanya
3	Rustam Kasimov	7,0	Rusya
4	Hinko Cajzler	7,0	Hırvatistan
5	Yuri A. Meshkov	7,0	Rusya

Rusya, Polonya, Almanya çekişmesinin zirvede olduğu şampiyonada ülkemiz açısından yarışmanın ilk turunda Ünal Dönmez'in FM İlic Pavle'yi (rating 2277) yenmesiyle başlayan heyecan, İbrahim Dal'ın 25, Gökhan Güngör'ün 17, ülkemizin de ortalama 7 sıra yükselişiyle sonlandı. Şampiyona 14 Mayıs 2014'te dereceye giren sporculara ödülleri verilmesinin ardından sona erdi.

Şampiyonadan seçme maçlar:

Ünal Dönmez - Pavle Dimic

1.d4 ♖f6 2.c4 g6 3.♗c3 ♗g7 4.g3 O-O 5.♗g2 d6 6.♗f3 c6 7.O-O ♖b6

8.♖c2 ♖a6 9.b3 b5 10.cxb5 cxb5 11.♗g5 ♗b7 12.b4 ♖b6 13.♖d3 a6 14.a4 bxa4 15.♗xa4 ♗bd7 16.♗fa1 ♗fc8 17.♗d2 ♖d8 18.♗e1 d5 19.♗a5 ♗b6 20.♗a4 ♗xa4 21.♗5xa4 ♖b6 22.e3 ♗e4 23.♗f3 f6 24.♗h3 e6 25.♗e1 ♗f8 26.♗d2 ♗c3 27.♗c4 ♗xc4 28.♗xc3 f5 29.♗f1 ♗xb4 30.♖b1 a5 31.♗xc4 dxc4 32.♗xb4 ♖c6 33.d5 exd5 34.♗xa5 d4 35.♗xa8+ ♗xa8 36.♗xa8+ ♖xa8 37.exd4 ♖d5 38.♗c5 ♖a8 39.♖e1 ♖c6 40.♖b4 ♖a6 41.♖b8+ ♗f7 42.♖f8+ ♗e6 43.♖e8+ 1-0

Babarykin - Stachanczyk

1.e4 c5 2.♗f3 ♗c6 3.d4 cxd4 4.♗xd4 ♗f6 5.♗c3 d6 6.♗g5 e6 7.♖d2 a6 8.O-O-O ♗d7 9.f4 h6 10.♗h4 ♗xe4 11.♖e1 ♗f6 12.♗f5 ♖a5 13.♗xd6+ ♗xd6 14.♗xd6 O-O-O 15.♗e2 ♖c5 16.♗d2 ♗d4 17.♗d3 ♗c6 18.♗f1 ♗d7 19.♗b1 ♗d5

20.♗xd5 ♗xd5 21.♖e3 ♗c7 22.♗f2 ♖a5 23.a3 ♗b5 24.♗c1 ♗d8 25.♗h4 ♗c3 26.bxc3 ♗a2+ 0-1

İbrahim Dal - Heinz Engl

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♗f3 c5 4.cxd5 exd5 5.g3 ♗c6 6.♗g2 ♗f6 7.O-O ♗e7 8.♗c3 O-O 9.♗g5 cxd4 10.♗xd4 h6 11.♗e3 ♗g4 12.♗e1 ♗c8 13.♗xc6 bxc6 14.♗c1 ♖a5 15.h3 ♗e6 16.♖a4 ♖d8 17.♗ed1 ♖d7 18.♖xa7 ♗c7 19.♖a5 ♗xh3 20.♗c5 ♗xg2 21.♗xg2 ♗b7 22.♗xe7 ♖xe7 23.♖a4 ♗b4 24.♖xc6 ♗xb2 25.a4 ♗b4 26.a5 ♗c4 27.♖b5 ♗c5 28.♖b4 ♗d8 29.♗xd5 1-0

Selim Altınok - Yuriy Bibikov

1.d4 d5 2.♗f3 e6 3.c4 f5 4.g3 ♗f6 5.♗g2 ♗e7 6.O-O 0-0 7.♖c2 c6 8.♗bd2 ♗d7 9.♗e5 ♗e8 10.♗df3 ♗e4 11.♗d3 ♗d7 12.♗fe5 ♗xe5 13.♗xe5 ♗d6 14.c5 ♗c7 15.f3 ♗f6 16.♗e3 ♗xe5 17.dxe5 ♗d7 18.f4 ♖c7 19.♗d4 ♗g6 20.♗f3 ♗fc8 21.♗fc1 b6 22.b4 a5 23.cxb6 ♗xb6 24.a3 ♗e8 25.e3 axb4 26.axb4 ♖b7 27.♗e2 ♗xa1 28.♗xa1 ♗a8 29.♗xa8 ♗xa8 30.♖c5 ♗f7 31.h4 ♗d7 32.♗f2 ♗c7 33.♖a7 1/2-1/2

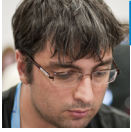
9 tur sonunda tablo ulusal sporcularımız açısından aşağıdaki gibiydi:

Adı Soyadı	Elo	Puan	Başlangıç Sıra	Final Sıra
İbrahim Dal	1635	4,5	74	49
Gökhan Güngör	1707	4,5	71	54
Ünal Dönmez	1905	4	53	57
Kerim Altınok	1833	4	65	64
Mümin Aksu	1865	3,5	63	71
Selim Altınok	1812	3,5	66	72
Yusuf Solak	0	3,5	91	75

2014 FIDE Adaylar Turnuvası

Roller değişti, oyuncular aynı!

2014 Dünya Şampiyonluğu Maçı için Carlsen'in rakibi yine Vishwanathan Anand oldu.

FM Tarik Selbes
Sporcu
tarikselbes@gmail.com

Muhammed Ali ve Joe Frazier, boks dünyasının bu iki efsanesi ilk karşılaşmalarında Frazier dünya şampiyonu, Ali ise yenilgisiz ama şampiyonluk unvanı meşhur Vietnam boykotu nedeniyle elinden alınmış bir şampiyonluk adayydı. Maçı oy birliğiyle 15. rauntta kazanan şampiyon Frazier olmuştu. 1971'deki bu maçtan dört sene sonra, 1975'te Manila'daki mücadelede ise roller değişmişti: bu sefer şampiyon Muhammed Ali, aday ise Ali'nin "goril" diyerek kızdırdığı Frazier'dı. İkili arasında toplamdaki bu üçüncü maç efsanevi bir mücadeleye sahne olmuş, 14.rauntta gözleri tamamen şiş ve kapalı olan ancak maça devam etmek isteyen Frazier'ın sağlığını düşünen hakem tarafından durdurulmuştu. Maçın galibi ülkemizde Amerika'yla saat farkı nedeniyle bir kuşağın uykusunu alamamasına neden olan efsane, Muhammed Ali'ydi. Böylece boks tarihinin iki efsanesi arasındaki skor Muhammed Ali lehine 2-1 olarak tarihteki yerini aldı. İkili arasındaki rekabet ve özellikle de Frazier'ın kızgınlığı daha uzun yıllar sürecek ve 2000li yıllarda bile Frazier Ali'den özür beklediğini söyleyecekti. Frazier 2011'de öldüğünde cenazesine katılan Ali, rakibini alkışlayarak saygısını gösterdi ve daha önce ettiği hakaretlerin günahını bir anlamda çıkarmış oldu.

Carlsen ve Anand eşleşmesi de Ali-Frazier rekabetine benzer mi bilinmez,

hatta ikili arasındaki büyük yaş farkı nedeniyle bunun zor olduğu söylenebilir, ancak kesin olan bir şey varsa da ikilinin 2013'ten sonra bu sene de dünya şampiyonluğu için karşılaşacağı. Bu sefer şampiyon satranç dünyasının genç yıldızı Carlsen, aday ise geçen sene kaptırdığı unvanını rakibinden geri almaya çalışan Anand. Bakalım Frazier ve Ali rekabetindeki gibi kazanan şampiyon mu olacak yoksa şampiyonluk psikolojisi genç Carlsen'in omuzlarına ağır bir yük olarak mı binecek bunu yılsonunda hep beraber göreceğiz ancak gelin isterseniz Anand'ın satranç kamuoyunun beklemediği bu sürpriz sonuca nasıl imza ettiğine bir göz atalım.

Turnuvaya nasıl başladığınız çoğu zaman turnuvanın nasıl devam edeceğiyle ilgili ipuçlarını içinde barındırır. Özellikle de son yıllarda turnuvalarda başarısız sonuçlar alan Anand için başlangıçta alınacak bir yenilgi moral bozukluğu ve motivasyon eksikliğine sebep olabilirdi. Üstelik ilk tur raki-

bi de kendisine her zaman ters gelen dünyanın iki numarası ve turnuvanın favorisi Aronian iken bazıları için bu, çok muhtemel görünen bir senaryoydu. Öyle ki maçıdan önce Grischuk gibi önde gelen büyük ustalarla yapılan röportajlarda kimse Anand'a şans vermiyordu. Anand hayranları bile çokça ümitsizdi ve bu turnuvanın da Hintli büyük ustanın son birkaç yılda aldığı turnuva sonuçlarına benzeyeceğini düşünüyordu. Bu satırların yazarı olan ve Hintli büyük ustanın uzun zamandır büyük bir hayranı olan bendeniz ve benim gibi birkaç isimsiz müneccim çırağı Mickey Mouse kılıklı satrançsever hariç. Ancak itiraf etmek gerekirse benimki mantıklı bir gerekçelendirmeden ziyade Hristiyanlık için credo quia absurdum (inanıyorum çünkü saçma) diyen Tertullianvari kör inanca dayanan bir umuttu. Elbette suyu şarap yapmak, suyun üzerinde yürümek, dirilmek tadında doğanın işleyişine aykırı bir mucize sayılmazdı Anand'ın kazanması, bu da benim gibi bir materyalistin metafiziğe kaymadan inancını haklı çıkarmasını sağlıyordu zaten.

İlk tur adeta turnuva nehrinin yatağını şekillendirdi ve düşük debisiyle nehre ancak Hint Okyanusu'na varmak kaldı diyebiliriz. Andreikin-Kramnik, Karjakin-Svidler, Mamedyarov-Topalov partileri biraz da tarafların ilk turdan kaybederek başlamamak istememesi nedeniyle riskli kararları göze alamaması nedeniyle beraberlikle sonuçlandı. İlk turun tek galibiyetine imza atan ise belki de en çok problem yaşadığı rakibi Aronian karşısında şaşırtıcı derecede tek taraflı bir oyunla Anand oldu

ve "Madras Kapları" böylece liderliğe bir daha bırakmamak üzere yerleşti. Bu güzel ve öğretici oyunu analizli olarak yazının sonunda bulabilirsiniz.

İkinci tur ilkinin tam tersi şekilde geçti, bu sefer tek beraberlik Topalov'a karşı Anand'ın partisinden gelirken diğer üç eşleşme taraflardan birinin kazancıyla sonuçlandı. Kramnik'in Karjakin'e beyaz taşlarla güzel kazancının yanı sıra Mamedyarov'un daha açılışta dikkatsizce gözden kaçırdığı bir taktik sonucu Aronian ilk tur kaybını telafi etmeyi bildi. Svidler ise dakik bir oyunla Andreikin'in üstesinden geldi ve ikinci tur sonunda Kramnik'le beraber turnuva tablosunda adını Anand'ın yanına yazdırdı.

Üçüncü tur Anand ile liderliği paylaşan iki Rus büyükustanın, Kramnik ve Svidler'in, kıran kırana mücadelesine sahne oldu. İngiliz Açılış'ında beyaz taşlarla üstünlüğü ele geçiren Peter Svidler partide kazanç şanslarından yararlanamasa da Kramnik'in hayal gücü gerektiren harika savunması görülmeye değerdi. Oyun sürekli şahla berabere bitti ve bu Anand'ın Mamedyarov karşısında siyah taşlarla son derece dominant bir şekilde aldığı galibiyet sayesinde zirvede yalnız kalması anlamına geliyordu. Andreikin-Karjakin ve Topalov-Aronian partileri ise berabere sonuçlandı.

Dördüncü turda lider Anand Kramnik'e karşı ilginç bir oyundan sonra berabere yaptı ve liderliğini sürdürdü. Andreikin'in zaman kontrolünden hemen önce yaptığı büyük hatasını değerlendiren Mamedyarov ilk galibiyetine imza attı ve turnuva tablosunda rakibini altına almayı başardı. Aronian ise Svidler'i rakibinin favori açılışı Grünfeld'de birçok hatanın yapıldığı heyecanlı bir partide yenmeyi başarak Kramnik ile birlikte Anand'ın yarım puan arkasında ikinciliğe oturdu.

Sergey Karjakin ve eski günlerini aratan Veselin Topalov partisi ise sade bir beraberlikti.

Beşinci turda bu sefer kazanan Svidler'di. Turnuvada Anand'ın işine yarayan faktör, kendisi hariç hemen herkesin kısır bir döngü halinde birbirini yenmesi ve böylece kimsenin sivrilmeye şansı bulamamasıydı. Anand Andreikin'e karşı üstünlüğü ele geçirdiği ve belki de daha fazlasını da umabileceği oyunda işine gelen rahat bir beraberlik elde etti ve takipçileri Kramnik ile Aronian'ın berabere kalması sonucu son günlerin moda tabiriyle zirvedeki değerli yalnızlığını sürdürdü. Karjakin-Mamedyarov berabere biterken turun kazanan ismi Svidler Topalov'un açılıştaki tehlikeli hazırlığına rağmen tahta başında sakın kalmayı başardı ve rakibinin sonraki hatalarını değerlendirerek önemli bir işe imza attı.

Altıncı tur ilginç oyunlarla dolu bir tur oldu. Turun tek sakın partisi Berlin Açılış'ında genellikle olduğu üzere beraberlikle biten Anand-Karjakin oyunuydu. Aronian Andreikin'e karşı kazanıp liderlik yarışında Anand'a katılacak gibi görünüyordu ancak Ermeni satranççı büyük üstünlüğünü kendisi için pek de karakteristik olmayan bir şekilde galibiyete çeviremeyince ikinci sırada kaldı. Svidler de üstünlüğünü harcayıp bir de üstüne Mamedyarov'a oyunu kaybedince birincilik yarışından biraz uzaklaştı. Anand için iyi haberler bununla da kalmadı. Satranç severlerin heyecanla beklediği Topalov-Kramnik partisi belki de ikili arasındaki gerginlik nedeniyle Rus satranççının kötü oyununa sahne olunca Topalov Kramnik'in birincilik hayallerine büyük bir darbe vurmuş oldu.

Yedinci tur on dört turluk turnuvanın ilk yarısının bitişini simgeliyordu. Kramnik Mamedyarov'a karşı kazançtan kayba soktuğu partiyi rakibinin hatasıyla kazanıp bir nebze olsun önceki turun yarısını sararken Andreikin ge-

çen turun kahramanı Topalov'un aslında formsuzluğunun altını çizen bir oyunda kolay bir galibiyet almayı başardı. Turnuvaya heyecan getiren sonuç ise Aronian'ın Karjakin'e kazancı oldu. Bu sonuçla Anand'a yetişen Aronian acaba turnuva öncesi tahminleri doğrularak Carlsen'in karşısına aday olarak çıkabilecek miydi?

Bu sorunun yanıtı sekizinci turda verilebilirdi ancak ne Aronian ne Anand ilginç bir açılış sonrası riske girmek istemeyince çözüm ileriki turlara ertelenmiş oldu. Turun tek galibiyeti Svidler karşısında güzel bir oyun sonucu oynayan Karjakin'den gelince turnuva tablosunda pek değişen bir şey olmadı. Dokuzuncu tur ise belki de turnuvanın en kritik turu oldu. Analizli olarak bulacağınız partide Mamedyarov çok ilginç ve stiline uygun bir oyunda Aronian'ın üstesinden geldi ve böylece daha önce kaybettiği Anand'a bir büyük hizmette daha bulunmuş oldu. Üstelik Anand'ın da Topalov'u beyaz taşlarla Najdorf'ta yenmesi Hintli satranççının Aronian'ın bir puan önünde tek başına lider olması anlamına geliyordu. Turun diğer partisinde Kramnik'in Karjakin'e kaybetmesi Caissa'nın Anand'ın yanında olduğuna dair bir başka işaretti. Böylece Kramnik Karjakin ile beraber Anand'ın 1.5 puan gerisinde yerini aldı ve birinciliğe dair umutlarını iyice azalttı.

Onuncu tur Kramnik'in tam anlamıyla çöküşü oldu. Svidler'e karşı güzel bir oyunla kazanç konuma ulaşan Rus satranççı belki de bir tur önceki kaybının etkisinde anlaşılabilir bir basit hata yaptı ve oyunu kaybedince birincilik şanslarını tamamen yitirdi. Turun diğer partilerinin berabere bitmesi Anand'ın emin bir şekilde bitiş çizgisine ilerlemesi anlamına geliyordu.

On birinci tur beraberliklerle geçilince her şey son üç tura kaldı. On ikinci turda Anand Andreikin'e karşı kazanarak birinciliği garantileyecekti neredeyse ancak konumu karıştırmayı

başaran Andreikin'e karşı riske girmeyip kazanç konumunda beraberliği kabul ederek bunu bir sonraki tura bıraktı. Turun tek galibiyeti birincilik mücadelesi için fazla anlam taşımayan oyunda Svidler karşısında Topalov'dan geldi ve Bulgar satranççı böylece biraz olsun teselli buldu.

Turnuvanın Anand haricinde bir oyuncu tarafından kazanılması ihtimali on üçüncü turda Karjakin'in Anand'ı yenmesine bağlıydı. Eğer genç Rus kazanırsa son tura Anand'ın yarım puan gerisinde girecek ve Hintli satranççıyı geçme fırsatı yakalayacaktı. Buna çok da yaklaştı yaklaşmasına ancak Anand konumu savunmayı başardı ve Andreikin'in Aronian'ı yenmesiyle son tura en yakın rakibinin 1,5 puan önünde girerek bitime bir tur kala Carlsen'in rakibi oldu! Son tur ise sadece ikinciyi belirledi: Aronian'ı yenen Karjakin böylece çok iyi geçirdiği bir ikinci yarı sonrası turnuvayı güzel bir şekilde bitirmiş oldu. Tabii aynı şeyi Kramnik, Aronian, Svidler ve diğerleri için söylemek mümkün değil, büyük beklentilerle geldikleri turnuvada adaylık şanslarını bir sonraki turnuvaya bıraktılar ve dünya şampiyonluğu hayallerini en azından bir süre için rafa kaldırdılar.

Rakiplerinin gergin ve riskli oyun tarzları sonucu sakinliğini ve sağlam oyun stilini koruyan Anand'ın Adaylar Turnuvası'nı kazanışının öyküsü işte böyle. Bakalım Hintli satranççı Nakamura'nın Sauron diye nitelediği Carlsen karşısında Frodo olabilecek mi? Belki de yaş itibarıyla Gandalf demek daha doğru olabilir. Tıpkı Gandalf gibi kendisinin bu senenin sonunda oynanacak ikinci maça daha bilge ve güçlü geleceğini umuyor ve her iki oyuncunun da satranç tarihini zenginleştirecek bir maça imza atmalarını ümit ediyoruz. Mart ayında Rusya'nın Hanti-Mansiysk şehrinde gördüğümüz formda Anand'ı yılsonunda da görmek dileğiyle artık maçı beklemeye başlaya-

biliriz!

Anand - Aronian

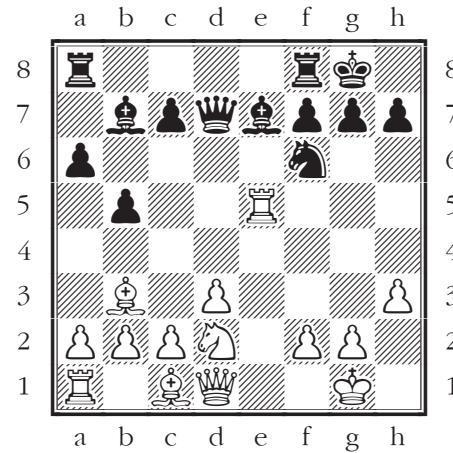
Analiz: GM Gilberto Milos

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0-0 ♗e7 6.♞e1 b5 7.♗b3 0-0 8.h3 ♗b7 9.d3 d5 10.exd5 ♘xd5 11.♘bd2 [Anand'ın tercih ettiği fikir. Hemen e5'i almak da mümkündü.]

11...♞d7 [Bildiğim kadarıyla bir yenilik ancak iyi değil. Siyah diğer hamlelerle iyi sonuçlar alıyordu.]

[11...♘f4 12.♘e4 ♘a5 13.♗xf4 exf4 14.d4 Topalov-Leko (2009); 11...f6 12.c3 ♘h8 Anand-Caruana (2013) partisinde görüldü ve siyah kazandı.]

12.♘xe5 ♘xe5 13.♞xe5 ♘f6

14.♞e1! [Ünlem işareti hamlenin kendisinden ziyade Anand'ın rakibinin fikrini çürütmek için kullandığı plana ait.]

14...♞ae8 15.♘f3 ♗d6 16.♗e3 ♞e7 [16...♘d5 dikkat edilesi bir seçenektir.]

17.d4 ♞fe8 18.c3 h6 [Siyah yine 18...♘d5 19.♗d2 alternatifine sahipti]

19.♘e5! [Beyazın stratejisinin anahtarı: Piyonu geri verip çift fil avantajıyla oyun sonu oynamak.]

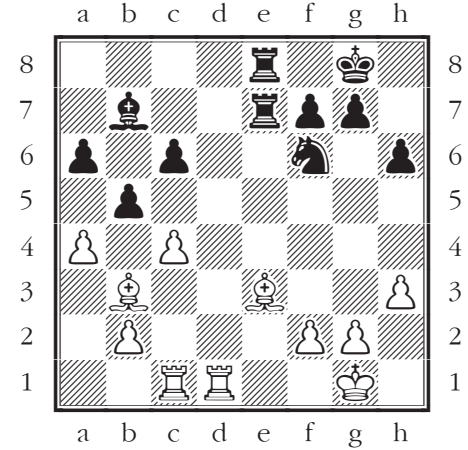
19...♗xe5 20.dxe5 ♞xe5 21.♞xd7 ♘xd7 22.♞ed1 ♘f6 [Bu hamleden sonra siyah büyük tehlike altında.]

[Daha iyi ve belki de zorunlu dene-

me 22...♘c5 23.♗xc5 (23.♗c2 ♘a4) 23...♞xc5 24.♞d7 ♞e2± varyantıydı, karşı oyun ve beraberlik şansları ile.]

23.c4! c6 [23...♗e4 24.♞ac1 c6 (24...bxc4 25.♗xc4 ♗d5) 25.a4 varyantı da beyaz için çok iyiydi.]

24.♞ac1 ♞e7 25.a4

[Siyahın bu basit konumda çok fazla problemi var ve kanımca konumu şimdiden kayıp. Oyunu bilgisayarla kontrol ettim ve buradan sonra oyunun sonuna kadar siyah için daha iyi bir seçenek bulamadım.]

25...bxc4 26.♗xc4 ♘d5 27.♗c5 ♞e4 28.f3 ♞4e5 29.♗f2 [Filler bütün tahtayı kontrol ediyor.]

29...♗c8 30.♗f1 ♞5e6 31.♞d3 ♘f4 32.♞b3 [Vezir kanadındaki zayıflıklar belirleyici. Siyah kayıp konumda.]

32...♞d8 33.♗e3 ♘d5 34.♗d2 ♘f6 35.♗a5 ♞de8 [35...♞d4 36.♞b8]

36.♞b6 ♞e5 37.♗c3 ♘d5 38.♗xe5 ♘xb6 39.♗d4 ♘xa4 [39...♗d5 40.♗xc6; 39...c5 40.♗xc5]

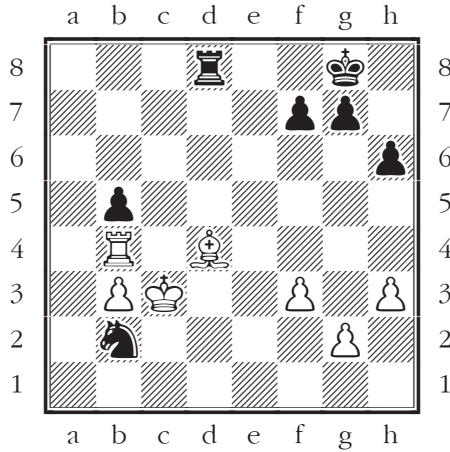
40.♗xc6 ♞d8 41.♞c4 [Siyah at hap-soldu.]

41...♗d7 42.b3 ♗b5 43.♞b4 ♘b2 44.♗xb5 axb5 45.♗e3 [45.♗e2 hamlesi 45...♘c4! yüzünden bir hata olurdu]

45...♞e8+ [45...♘d1+ 46.♗e2 ve

atın gidecek yeri yok.]

46.♔d2 ♖d8 47.♔c3

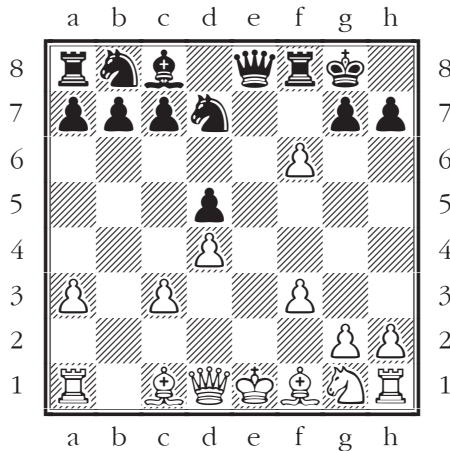
[Eğer 47...♗d1 oynanırsa 48. ♔c2 ve at düşüyor. Anand'dan harika bir oyun fakat tematik çift fil avantajının değerlendirildiği klasik bir oyun sonu kaybeden Levon için kötü bir parti.]

1-0

Mamedyarov - Aronian

Analiz: Alejandro Ramirez Alvarez

1.d4 ♗f6 2.c4 e6 3.♗c3 ♘b4 4.f3 0-0 5.e4 d5 6.e5 ♗fd7 7.cxd5 exd5 8.a3 ♘xc3+ 9.bxc3 f6 10.exf6 ♔e8+!? [Teknik olarak yeni bir hamle değil ancak Aronian'ın devamında ortaya koyduğu fikir ilginç ve heyecan verici.]

11.♔e2 ♔f7!? [Önceki hamlenin altında yatan fikir. Siyah vezirinin konumu iyileştiriyor ve ♜e8 başta olmak

üzere tehditler yaratıyor. Tahta başında oynanan bir partide beyazlarla bu konumu oynamak kolay değil.]

12.f×g7 [Mamedyarov siyahların bu meydan okumasını kabul etmek için fazla düşünmedi.]

12...♜e8 13.♘e3 ♗c6 [Beyaz için hamle bulmak zor gibi görünüyor.]

14.♔d2! [İyi bir pratik karar.]

[14.f4!? hızlıca ♗f3 ve ♗e5 oynamak fikriyle, ancak bu pek de kolay değil. 14...♗b6 15.♗f3 ♘g4! ve savunulması gereken çok fazla tehdit var.]

14...♗a5 15.♖b1 ♗b6 16.♖b4

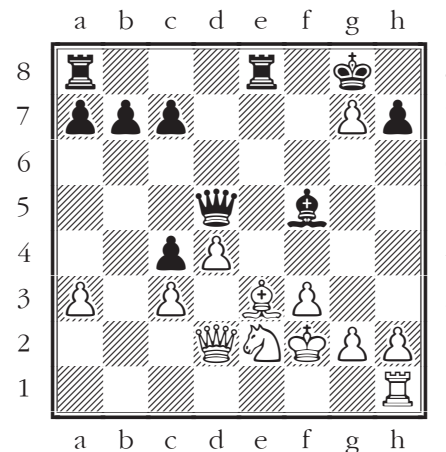
[Beyaz kalite feda ediyor ama Mamedyarov'un buna karşılık kompansasyonu var. Her iki şahın da güven altında olmadığı ve siyahın strüktürünün şüpheli olduğu bu konumu değerlendirmek zor.]

16...♗ac4 17.♘c4 d×c4!? [İlginç fakat en kuvvetlisi değil.]

[17...♗c4 18.♖c4 d×c4 19.♗f2 ♘f5∞ oyundakine benzer olurdu ancak siyah vezir d5'te rahatsız bir konumda olmazdı.]

18.♖b5 ♘f5 19.♗f2 [19.♖e5 ilginç ve hırslı bir seçenektir, ama iki taraf da materyalden ziyade inisiyatifi ele geçirmek istiyor gibi görünüyor. 19...♗d5 20.♗e2 ♖xe5 21.d×e5 ♖e8∞]

19...♗d5 20.♖d5 ♖×d5 21.♗e2

[Oyuncular siyahın kalite fazla olduğu bir konuma yine de ulaştılar. Bu konumu değerlendirmek ya da iki taraf için de herhangi bir plan önermek çok zor. Ancak Aronian'ın seçimi kendisi için pek başarılı bir tercih olmadı.]

21...a5? [Yanlış bir planın başlangıcı. İlk önce bu fikir hoşuma gitse de aslında bu plan çok yavaş ve etkisiz.]

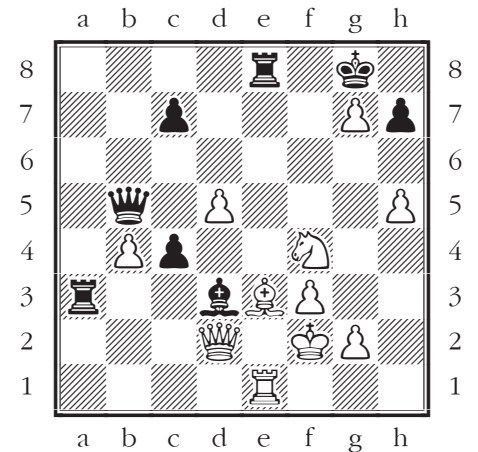
22.h4 b5 23.h5 [Mamedyarov Aronian'ı g7'yi almaya ve böylece şahını kesin olarak zayıflatmaya zorlamak istiyor. Öte yandan piyon alınmazsa da h6 konumu belirleyici bir unsur olarak korunmuş bağlı geçer yaratabilir.]

23...b4 24.c×b4 a×b4 25.a×b4 ♔b5

[Siyah bazı hatları açmaya başardı ama böyle yapmakla bir şey elde edip etmediği meçhul. Aronian için kötü bir haber de zamanıydı; bu noktada kalan 14 hamle için 15 dakikası kalmıştı.]

26.♜e1 [Basitçe gelişmek sağlam ve kuvvetli bir seçenek. Diğer alternatifleri hesaplamak için bayağı zaman harcanabilirdi ancak Mamedyarov'un yaklaşımını beğendim.]

26...♘d3 27.♗f4 ♖a3 28.d5!+-

[Çok önemli bir hamle. Fil d4'e gelince beyaz, şahı karşı bir çok atak fırsatı bulacak. Ayrıca önemli bir nokta da e6 karesinin bu hamleyle beyaz at için hazır olması.]

28...♘b1!? [Tehlikeli ancak Mamedyarov dakik bir cevap buluyor.]

Vladimir Kramnik

29.♔g3! [Bilgisayar Vd4 hamlesini önerse de oyundaki hamle dakik ve daha kolay.]

29...c3 30.♖c1! [Çok kuvvetli.]

[30.♖d4 muhtemelen kazanıyor fakat hesap gerektiriyordu. 30...c2 31.♗e6! ♕xe3! 32.♖f4! (32.♖xe3 ♖xd5∞) 32...♖b8 33.♖xe3 ♖xb4 ve beyaz kazanmalı ancak hemen bir kazanç görünmüyor.]

30...♖b3 [Tek hamle fakat siyah kralının yeri çok tuhaf oluyor.]

31.♗c5 [31.h6 ♗h5 tehditleriyle oynanması mümkün bir diğer hamledir.]

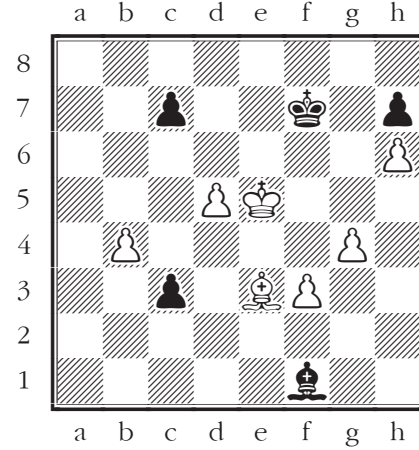
31...♖xe1 32.♖xe1 ♖d7 33.h6! ♖f7 34.♗h5 [34.♖e5! en dakik hamleydi, fakat Mamedyarov'un metodu da yeterli. 34...♗f5 ♗h5 tabii ki önlenmeli. 35.♗h5!! inanılmaz bir bilgisayar kazancı (35.d6 daha doğal. ♖d6-f8 önlenemeyeceği için piyon alınamaz, siyah tamamen kayıp. 35...c2 36.♗h5 ♖xh5 37.♖d5+ ♖f7 38.♖a8+)]

34...♗g6 35.♖e8+ ♖xe8 36.♗f6+ ♗f7 37.♗xe8 ♖a3 38.♗f6 [38.b5 hamlesi de mümkündü. 38...♖a8 39.♗xc7 c2 40.♗e3 ♗d8 41.♗f4 ve siyahın uğraşması gereken çok fazla beyaz piyon var.]

38...♖a8 39.g8♖+ ♖xg8 40.♗xg8 ♗f4 [Beyazın planı aslında

çok basit. Bilgisayarlar bu seçeneği beğenmese de aslında mantıklı ve kolay bir kazanç. Beyazın çok fazla geçer piyonu var.]

41...♗d3 42.♗e5 ♗f7 43.♗e3 ♗f1 44.g4 [Aronian erken mi terk etti? Hayır, hiç de erken değil.]

[44.g4 ♗e2 45.d6 bu hamle öyle ya da böyle oynanmalı. 45...cxd6+ 46.♗xd6 ♗xf3 47.g5 ve beyaz, şahının yardımıyla b5 piyonunu basitçe sürerek kazanır. (47.b5?? tek dikkat edilmesi gereken nokta. 47...♗xg4 48.b6 ♗f3 49.♗c7 ♗g8 ve bu oyun sonu iyi bilinen bir berabere 50.b7 ♗b7 51.♗xb7= ve beyaz kazanamaz. Ama tabii ki Mamedyarov bu tuzağa düşmeyecekti.)]

1-0

Kramnik - Karjakin

Analiz: GM Rafael Leitao

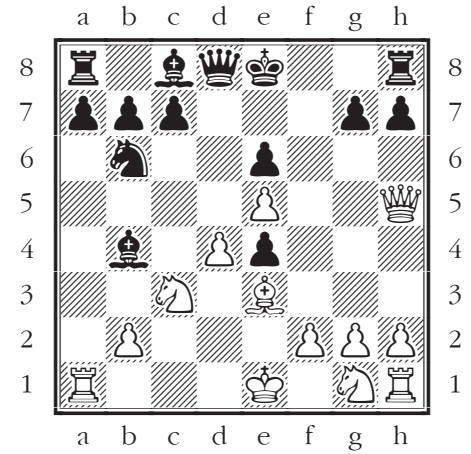
1.d4 d5 2.c4 dxc4 3.e4 ♗f6 4.e5 ♗d5 5.♗xc4 ♗b6 6.♗d3 ♗c6 7.♗e3 ♗b4 8.♗e4 f5 9.a3! [Profesyonel satranç oyuncularının hemen hepsinin üstünde birleştiği ortak kaniya göre Kramnik açılış hazırlığı dünyada en iyi olan oyuncu. Bu hamle sadece yeni bir hamle değil, ayrıca bu açılışa tamamen farklı bir yaklaşım demek. Bu zamana kadar 9.exf6 otomatik olarak oynanıyordu.]

9...fxe4N [Nesnel olarak oyundaki yenilik bu hamle. Daha önce oynanan

bir oyunda 9...♗d5 denenmişti.]

[9...♗d5 kesinlikle sağlam bir hamle, ancak beyazın pozisyonu daha rahat. 10.♗f3± (10.♗d3 ♗xe3 11.fxe3 e6 1/2-1/2 (30) Janczarski- Bartel Varşova 2013)]

10.axb4 e6 11.♗c3 ♗xb4 12.♖h5+!

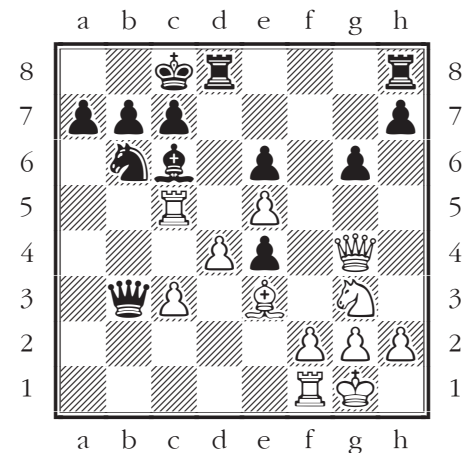
[Beyazın siyahın konumunda zayıflıklar yaratması gerekiyor.]

12...g6 13.♖g4 [13.♖h6 da ilginçti. 13...♗f8 14.♖h3 ♗e7 15.♗e2 beyaz için açık bir üstünlükle.]

13...♗xc3+ 14.bxc3 ♖d5 15.♗e2± [Beyaz için açılış safhası çok başarılı sonuçlandı.]

15...♗d7 16.0-0 ♖c4 17.♗g3 ♗c6 18.♖a5! 0-0-0 19.♖c5! [19.♖xa7 ♗a4 çok açık olmazdı.]

19...♖b3

20.c4?! [Bu hamle bana yeterince ikna edici görünmedi.]

[Tamamen sıradan kalite fedası 20.♖xc6! bxc6 21.♗e4 'den sonra siyahın durumu çok zor olurdu.]

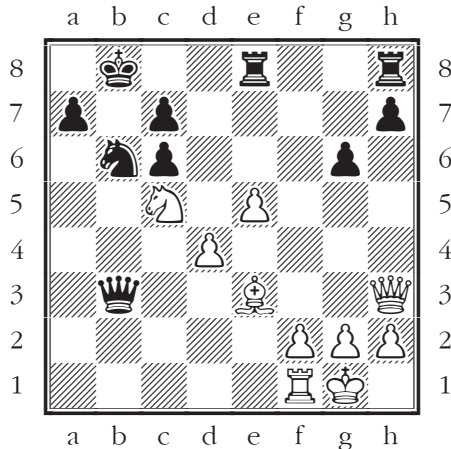
20...♗b8 [Son derece doğal bir hamle ancak bilgisayar siyah için ilginç bir seçenek öneriyor.]

[20...♗he8!? d4-d5 tehdidi-ni umursamayan tam bir bilgisayar hamlesi. 21.d5 ♗xc4! 22.♖xc4 ♗b5! (22...♖xc4 23.dxc6 ♖xc6 24.♖c1±) 23.♖cc1 ♗xf1 24.♖xf1 ♖xd5 25.♖c1 ve beyaz insiyatifi elinde bulunduruyor.; 20...♗d7?! 21.♗xe4 ♗xc4 22.♗d6+ ♗xd6 23.exd6 c6 24.♖a1+—]

21.♖xe6 ♖de8 22.♖h3 ♗xc4 23.♖xc6 bxc6? [Kaybeden hata.]

[23...♗xe3! Bu hamleden sonra beyazın avantajını kanıtlaması güç. 24.♗xe4 ♖d5! 25.♖xe3! Pratikte siyah için en rahatsız edici hamle. (25.♖c5 ♖xe4 26.fxe3 Beyazın halen ufak bir üstünlüğü olmalı ama bu üstünlük daha önce uyguladığı konumsal baskıyla karşılaştırınca çok az. (26.♖xe3 ♖xe3 27.fxe3 ♖hf8=)) 25...♖xc6 26.♖c1 ♖b6 27.♗c5= Bu konumu beyaz taşlarla oynamak daha kolay olsa da objektif olarak konum dengede olmalı.]

24.♗xe4± ♗b6 25.♗c5

[Siyahın konumu konumsal zayıflıkları ve zayıflatılmış şah konumu ne-

deniyle kâbus gibi.]

25...♖d5 26.♖c1 ♗a8 27.♗a6! ♗b7 28.♗b4 ♖f7 29.♖g4 [Dakik de-ğil.]

[29.♗h6!+— beyaz şah vezir kana-dını açan ölümcül bir hamle olurdu.]

29...♗d5 30.♗xc6 ♖e6! 31.♗a5+ ♗a8 [31...♗b8! daha dirençliydi.]

32.♖e4 ♖b6 33.g4!? [Kramnik'in stiline tam olarak uyan bir hamle.]

[Ancak söylemek gerekir ki 33.♖c5! muhtemelen daha kuvvetliydi. 33...c6 (33...♖d8 34.♗c6 ♖e8 35.h3 ♖e6 36.♗xa7+—) 34.♗xc6 ♖c8 35.h3 ♖bxc6 36.♖xd5 beyaz için kazanan bir üstünlükle.]

33...h5? [Teslimiyet. Karja-kin için halen ufak da olsa bir umut olabilir, eğer çok zor bazı hamleleri bulabilseydi.]

[33...♖e6! ve beyaz iki iyi seçe-nek arasında seçim yapmak zorunda. Her ikisi de açık bir üstünlüğe götür-se de siyah hala direnebilirdi. 34.♖c5 (34.♖xc7 ♗b8 35.♖c5 ♗f6! 36.♖f3 ♖xg4+ 37.♖xg4 ♗xg4 38.♗f4±) 34...c6 35.♗xc6 ♗f6! 36.♖f3 ♖xg4+ 37.♖xg4 ♗xg4 38.d5±]

34.♖c5 ♖d8 35.♗c6+— ♖xc6 36.♖xc6 hxc4 37.♖f6 ♖h7 38.♗g5 ♖g8 39.♖xg6

1-0

Anand-Andreikin

Analiz: Alejandro Ramirez Alvarez

[Çoğu insanın bu oyundan fazla bir beklentisi yoktu. Anand turnuva-daki konumundan ötürü beraberliğe razıydı, Andreikin'in ise herhangi bir iddiası kalmamıştı. Ancak göreceğimiz gibi herkesi fazlasıyla yanıltan bir parti oldu.]

1.e4 c6 2.d4 d5 3.♗c3 dxe4 4.♗xe4 ♗f5 5.♗g3 ♗g6 6.h4 h6 [Caro-Kann'ın bu klasik varyantı son zamanlarda popülerliğini 3.e5 varyan-tına kaptırsa da hala siyah için tehlikeli

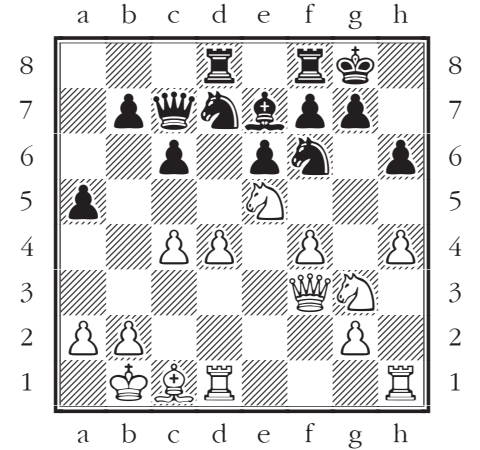
bir sistem.]

7.♗f3 e6 8.♗e5 ♗h7 9.♗d3 ♗xd3 10.♖xd3 ♗d7 11.f4 ♗b4+ 12.c3 ♗e7 13.♗d2 ♗gf6 14.0-0-0 0-0 15.♖f3 [15.♗e4 geçtiğimiz sene oynanan Anand-Carlsen Dünya Şampiyonluğu Maçı'nda, Hintli oyuncunun rakibine baskı uygulamak için şanslar yakaladığı bir partide beyazın tercihi olmuştu.]

15...♖c7 16.c4 [Andreikin şimdi ilginç bir fikir bulmalı zira c5'i beyaz engelledi.]

16...a5!? [16...c5? 17.d5! Taktik-ler beyazın lehine işliyor. 17...♗xe5 (17...exd5 18.♗f5 ♗d8 19.♖g3 ♗h5 20.♗xh6+ ♗h7 21.♖d3+! ve beyazın hücumu belirleyici.) 18.fxe5 ♖xe5 19.♗f4+— veziri hapseder.]

17.♗b1 ♖ad8 18.♗c1

[Beyazın konumu bana daha tercih edilesi görünüyor. Merkez kontrolü ve şah kanadında atak şansları oyununu belirgin kılıyor. Siyah karşı oyun yarat-malı ancak bunu nasıl yapacağı açık de-ğil, her ne kadar a-piyonunu a3'e kadar sürebilse de.]

18...a4 19.♖he1 a3 20.b3 ♗b4 21.♖e3 [e3'te kale d1'den daha iyi du-ruyor zira artık g3'e gidebilir.]

21...c5 22.d5! [Siyah nihayet c5 oy-nadı ve şov başlıyor.]

22...exd5 23.cxd5 [23.♗f5!? d4 zorunlu değil ama beyaz için iyi olabi-lir. Piyonu ♗d3 ile bloke etmek ve şah

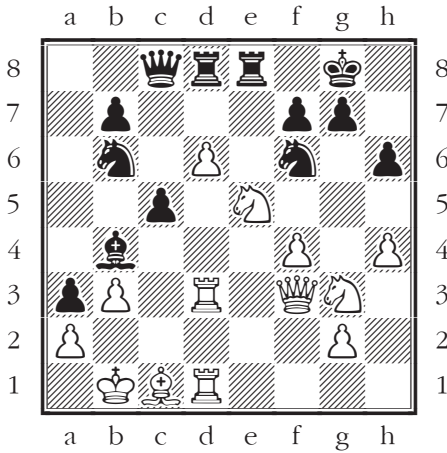
kanadı baskısına devam etme fikriyle.]

23...♖b6 24.♙ed3 [Beyazın iki fikri var: d piyonunu sürmek ve f5'e at koyup mat tehdit etmek. Siyah vezir kanadında karşı oyun yaratırken bu iki tehditle de mücadele etmek zorunda.]

24...♙c8?! [Mantıklı fakat çok pasif.]

[24...♖bxd5!? 25.♙xd5 ♖xd5 26.♙xd5 ♙xd5 27.♙xd5 ♙d8 28.♙f3 f6 29.♖c4 ♙d7∞ siyah için ilk bakışta düşünüleceği kadar kötü değil.]

25.d6 ♙fe8

26.♖h5! [En dakik seçenek. f6'daki at siyahın şah kanadını koruyan tek taş ve konum siyah için riskli bir hal alıyor.]

26...♙e6 27.♖xf6+?! [Anand şimdi arka arkaya kazançlar kaçırmaya başlıyor.]

[27.d7! ♖bxd7 (27...♖fxd7 28.♙g4! g6 29.♖xf7! ♖xf7 30.f5!+- beyaz her varyantta kazanıyor zira siyah at defansif konumuna geri dönemiyor.; 27...♙c7 28.f5!! ♖xe5 29.♙xf6+ gxf6 30.♙xh6+- ve siyah şah savunmasız.) 28.♖xf6+--]

27...♙xf6 28.d7 [28.♖g4! ♙e6 (28...♖d7 29.♖xf6+ ♖xf6 basitçe kalite altta.) 29.f5 ♙e8 30.♖xh6+ siyah için çok kötü.]

28...♙c7 29.♙g4 c4! [Andreikin şimdi karşı oyun şansı buluyor, ancak

hakkını teslim etmek gerek, Anand da iyi bir oyunla üstünlüğünü korumayı başarıyor.]

30.♙g3! g6 31.h5!

[Tehditleri göz ardı ederek! Beyazın hücumu çok daha hızlı.]

31...cxb3 32.♙xb3! [Kale savunmada çok güzel iş görüyor. d7 piyonu siyahın c hattında koordine olmasını engelliyor.]

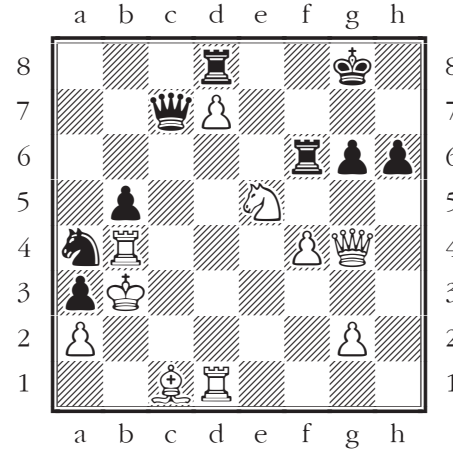
32...♖a4 [En iyi pratik şans.]

33.hxg6 fxg6 34.♙xb4! ♖c3+ 35.♖c2! [35.♖a1 ♖xd1 36.♙c4 ♙d6∞]

35...b5! [Rakibe problem çıkaran bir hamle.]

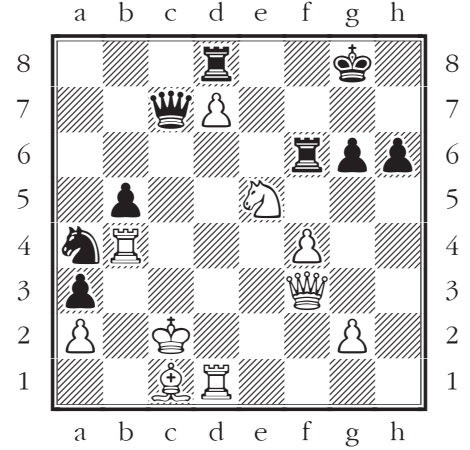
[35...♖xd1+ 36.♙c4! ♙d6 37.♙xd1+- bu konumda beyazın materyal üstünlüğü sağlamlaşmış olurdu.]

36.♖b3 ♖a4 [Siyahın tehdidine Anand en iyi şekilde cevap veremiyor. Bunda zaman sıkışmasının da rolü var.]

37.♙f3 [37.♙d2! bu hamle siyahın bütün tehditlerini boşa çıkarırdı. 37...♖c5+ 38.♖xa3 ♙a6+ 39.♖b2 ♙a5 40.a4! Tek kazanan hamle değil fakat en iyisi. 40...♖xa4+ 41.♖c1! ♙c7+ 42.♖b1 siyahın şahları tükendi ve oyun bitti.]

37...♖c5+ 38.♖c2 ♖a4+ 39.♖b3 ♖c5+ 40.♖c2 ♖a4+

41.♖b3 [Eğer bir sonuca soru işareti verecek olsam o da bu olurdu. Beyazın berabere yapmasına gerek yoktu. Ancak turnuvadaki durum nedeniyle Anand'ın berabereyi garanti etmek istemesi ve oyunun taktiksel doğası bu anlaşılabilir sonuca yol açtı.]

[41.♖d2 ♙d6+ 42.♖d3 ♙f7! ♙fxd7 nedeniyle riskli görünebilir, fakat bilgisayar konumu tutabiliyor.; 41.♙c4! En iyi hamle 41...bxc4 42.♖xa3 Şimdi beyazın ♖e7 başta olmak üzere kendi tehditleri var. Siyahın ne yanıt vereceği görülemez de beyazın şahı en azından optik olarak tehlikede görünüyor. Pekala bu konum siyahın organize olmasının imkansızlığı nedeniyle beyaz için basitçe kazanç olabilir. Çılgın ve maceralı bir parti!]

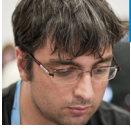
1/2-1/2

Gashimov Anı Turnuvası

Şampiyon zor da olsa zirvede!

Turnuvayı birincilikle tamamlayan Carlsen'i bir puan geriden genç İtalyan Caruana takip etti.

FM Tarık Selbes
Sporcu
tarikselbes@gmail.com

Romalı devlet adamı ve filozof Seneca ölüm hakkında "Son günümüz olmasından korktuğumuz gün aslında sonsuzluğun doğum günüdür." demiş. Ölümün ötesinde ne olup olmadığı elbette inanca dair bir konu: bilimsel olarak sadece insan bedeninin geçirdiği değişimi gözlemleyebiliyoruz o kadar ve onun da kalıcı olmadığı muhakkak. Fakat Seneca'nın dediği sonsuzluğa bu dünyada erişmenin emin bir yolu varsa o da insanlarda bir şekilde iz bırakmak. Tıpkı iki bin küsur sene sonra bu yazıda andığımız Seneca gibi. Bunun yolu elbette felsefeden, bilimden, sanattan geçebileceği gibi bazen de satrançtan geçebilir, oyunlarıyla isimleri aklımıza kazınmış nice satranççı paralel satranç evreninde hala yaşamaya devam ediyor. 27 yaşındayken hayatını kaybeden Vugar Gashimov'u da satranç dünyası elbette unutmayacak. Çok büyük yeteneğini, heyecanlı ve keskin oyun tarzı ve en önemlisi herkesçe takdir edilen sağlam karakteri ve yüreğiyle bu dünyada güzel bir iz bıraktı Vugar kısa ömrüne rağmen. Azerbaycan'da onun anısına düzenlenen elit turnuva da bunun anlamlı bir göstergesi kuşkusuz. Bu vesileyle tekrardan satranç dünyasının ve tabii özellikle de yakınlarının başı sağ olsun.

Hem A hem de B gruplarının çok kuvvetli olduğu turnuva tam da Vugar Gashimov'un görmek isteyeceği gibi büyük bir heyecana sahne oldu. A grubunda şampiyon Magnus Carlsen'in

yanı sıra, Caruana, Karjakin, Nakamura ve ev sahibi oyuncular Mamedyarov ile Radjabov gibi günümüz satrancının zirvesindeki isimler mücadele etti. Beklenen elbette hemen hemen oynadığı her turnuvayı domine eden Carlsen'in bu serisini sürdürmesiydi. Sonuçta beklenen oldu olmasına ama buna giden yol hiç de kolay olmadı Norveçli yıldız için.

Aslında başlangıçta daha iyi bir senaryo olamazdı Carlsen için, ilk tur Mamedyarov'u ikinci tur Nakamura'yı yenen Norveçli ikide iki yaparak bir puan farkla liderliği ele geçirmişti bile! Bu partilerden Nakamura'ya olan kazancı analizli olarak yazının sonunda bulabilirsiniz. Her şey Carlsen'in bir turnuva zaferine daha koşacağını gösteriyordu hatta belki 2900 Elo puanına yaklaşabilir diye düşünenlerin sayısı da az değildi.

Üçüncü tur Karjakin'e siyahlarla üstün bir konumdan berabere yapan Carlsen için kâbus dördüncü turla başladı. Belki de Anand'a karşı ha-

zırlığına güvenip tur öncesi yeterince çalışmayan Carlsen siyahlarla oynadığı Berlin'de Caruana'ya karşı açılıştan sorunlarla çıktı ve tahta başında bunlarla baş edemeyerek önce piyonu daha sonra da konumu karıştırmaya çalışmasına rağmen rakibinin kuvvetli oyunu neticesinde partiyi kaybetti! Tabii Caruana'nın Carlsen'e karşı skoru en iyi olan oyuncularından biri olduğunu da burada söylemek lazım, belki de bu yüzden çoklarının paniklediği gibi kazanç konumunda Carlsen'in aktif savunmasına karşı kontrolü kaybetmeyerek oyunu kazanmasını bildi.

Bir yenilgiyle bitseydi belki de zaten önde olan Carlsen için önemli bir darbe sayılmazdı ancak beşinci turda da, üstelik beyaz taşlarla kaybedeceğini kimse düşünmemişti. Radjabov gibi bir Şah-Hint uzmanına karşı Şah-Hint'te mücadele etmeyi seçen Carlsen orijinal bir kalite fedası fikri buldu ancak Radjabov daha önceki parlak senelelerini hatırlatan bir şekilde fedaya karşı yeterli kompensasyon olmadığını adeta kanıtladı ve partiyi kazanarak yurttaşları Mamedyarov'un da Caruana'yı yenmesi sonucu bir anda liderlik koltuğuna oturdu! Carlsen için harika başlayan turnuvanın ilk yarısı tam bir krizle bitmişti ve bu sefer turnuvayı başka bir ismin kazanması son derece olası görünüyordu.

Turnuvanın ikinci yarısı da aynı ilk yarı gibi başladı: Carlsen bu sefer siyah taşlarla formsuz Mamedyarov'u rahatça yenerken diğer iki parti berabere bitti ve böylece Norveçli yine Radjabov'a yetişmesini bildi. Turnuvanın kırılma anı yedinci turda geldi. Kendisini Carlsen ile başa çıkabilecek tek satranççı

olarak gören Amerikalı Hikaru Nakamura rakibi karşısında ilk galibiyetini almaya çok yaklaştı fakat sonrasında yaptığı hatayla inisiyatifi siyahlarla oynayan Carlsen'e verince bir kez daha partiyi kaybetti. Böylece birinci sıraya tekrar oturan şampiyonun artık birinciliği kimseye devretmeye niyeti yoktu.

Sekizinci turda Radjabov'u yenen Caruana'nın berabere kalan Carlsen'inyarım puan arkasına yerleşmesi şampiyonun dikkatli olması gerektiğini gösteriyordu.

İtalyan satranççı bir sonraki turda sıralamanın son sırasındaki Mamedyarov'u yenip Radjabov'la galibiyeti çok ve biraz da fazla zorlamasına karşın berabere kalan Carlsen'e yetişince işler karıştı! Dördüncü turda kendisini yenen Caruana'ya karşı bu sefer beyaz taşlarla birincilik için önemli bir final maçına çıkıyordu ve olası bir kayıp sadece turnuva birinciliğinin elden gitmesi değil rakibine de önemli bir psikolojik üstünlük verme anlamına gelecekti.

Final niteliğindeki bu maça şampiyon kendisi için tipik, zararsız görünen ve teorik yenilik tehlikesinden uzak bir açılışla başlayarak oyun ortası ve oyun sonu oynamak isteğini belli etti. Carlsen'den korkmadığını gösterircesine merkezde üstünlük ve daha iyi taş gelişimi için piyon feda eden Caruana daha sonra yeterince iyi oynayamadı ve zaman sıkışmasından kayıp bir konumla çıktı. Materyal üstünlüğünün kalıcı, kompansasyonun ise geçici doğasını gösteren bir başka parti, o yüzden feda yaparken dikkatli olmakta fayda var. Hele rakibiniz Carlsen gibi bir satranç makinesiyse!

Maceralı bir yolculuktan sonra böylece bir kupayı daha müzesine götüren Carlsen'in bir sonraki durağı kendi memleketinde oynanacak Stavanger Turnuvası olacak. Bir süredir yenilmez gibi görünen Magnus'un da insan ol-

duğunu hatırlatan bu turnuva elbette rakiplerine ve özellikle de dünya şampiyonluğu için Anand'a umut vermiştir ancak yine de turnuvayı kazanmayı başardığını gözden kaçırmamak lazım. Bakalım bu yenilgiler sadece bir iş kazası mı yoksa derinlerdeki bir problemin habercisi mi?

Seneye bir kez daha Vugar Gashimov'u hatırlayacağımız güzel bir turnuvada görüşmek üzere!

Carlsen - Nakamura

Analiz: R. Alvarez, Alejandro

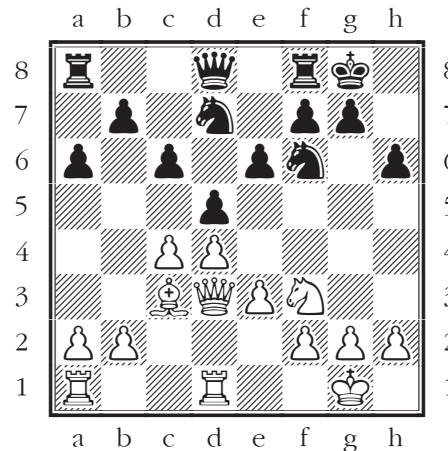
1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 ♘f6 4.e3 ♙f5 5.♗c3 a6 6.♙e2 Carlsen'in favori hamlesi.

6.♙b3 b5!? Karışık ve ilginç bir devam yolu. (6...♗a7 de mümkün bir varyant ki Carlsen daha önce siyah taşlarla Gelfand'a karşı bir yıldırım partisinde böyle oynamıştı.)

6...h6 7.♙d3 Kavraması kesinlikle zor bir hamle. h6 çok da zayıflık yaratan bir hamle değil, ama ♙d3'ün arkasında Dünya Şampiyonu'nun çok açık olmayan, derin bir fikri olmalı.

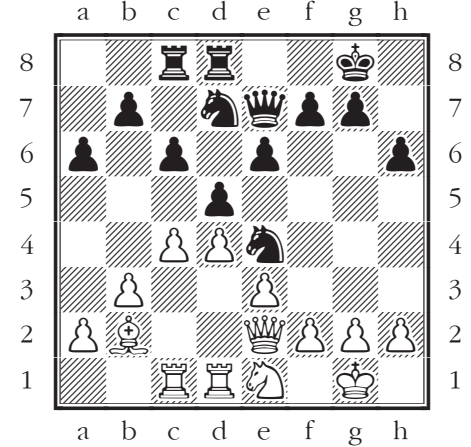
7...♙x d3 8.♙x d3 e6 9.0-0 ♙b4 e4'ü kontrol etmek için fili kırışmak son zamanlarda popüler bir hale geldi (h6 oynamadan) ama ♙e7 ile e4'e izin vererek oynamak da sağlam bir seçenek. 9...♙e7

10.♙d2 0-0 11.♗fd1 ♙x c3 12.♙x c3 ♗bd7

Siyahın konumu çok sağlam ancak hafif bir alan dezavantajı mevcut ve beyazın fili ileride başına dert açabilir. Filin aktifleşmesine izin vermemek zor zira a3-f8 diyagonalı ve ♙e1-g3 manevrası seçenekleri her zaman beyazın emrinde.

13.b3 ♙e7 14.♗ac1 ♗ac8 15.♙e2 ♗e4 16.♙b2 ♗fd8 17.♗e1

Beyaz at f piyonuna yol açıp e4 karesini kontrol eden f3 sürüşünü olası kılıyor. Ayrıca at d3 karesinde daha iyi duracak. Beyazın sakın bir konumda çok ufak bir üstünlüğü var ve görünen o ki satranç eliti Carlsen'e karşı bu tip konumları savunmakta zorlanıyor.

17...♗d6?! Tuhaf bir hamle serisinin başlangıcı. Siyah belki e4 karesinden kovulacaktı, ancak bunun için f3 oynanmasını pekâlâ bekleyebilirdi.

17...dxc4 18.♙xc4 ♗df6± tamamen eşit olmasa da Nakamura'nın oynadığından daha sağlamdı.; 17...a5!? ile siyah kareleri kontrol etmeye çalışmak da mümkündü.

18.♙a3 f5 Nakamura e4'ü tamamen kontrol etmeyi planlıyor ama bu şüpheli bir plan. Siyah kareler çok zayıf ve konum sonsuza kadar kapalı kalmayacak.

19.♗d3 ♗f6 20.♙b4! Filin konumunu hafifçe iyileştiren bir hamle ve ♙a5'i olası kıldırdığı için aynı zamanda rahatsız edici.

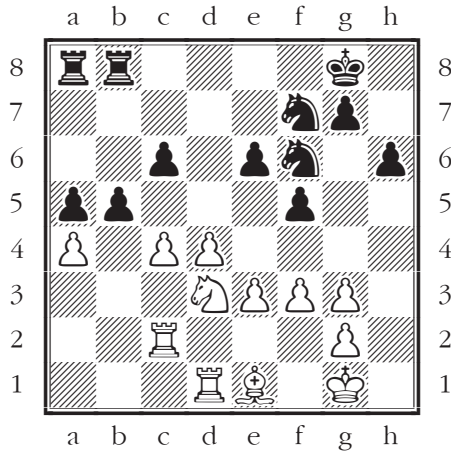
20...♔c7 21.♖f3 21.f3 daha doğal gözüküyordu, fakat Carlsen önce vezirini harika g3 karesine koymak istedi.

21...dxc4 22.bxc4 ♟f7 23.a4 a5 24.♙e1 b6 25.♖g3 Vezir merkezdeki siyah kareleri kontrol eden çok iyi bir konumda. Siyahın değişmekten başka şansı yok.

25...♖xg3 26.hxg3 ♖a8 27.f3 ♖db8 Beyazın konumsal yapısı şimdi açıkça daha iyi. Siyah pasif oyuna mahkum ve zayıflıkları kalıcı. Bu tarz konumları oynamak çok zor ve Nakamura da savunmasından ziyade inisiyatifle harikalar yaratan saldırgan oyun tarzıyla ünlü.

28.♖c2 b5 Nakamura tarzı agresif bir girişim, ancak bu henüz bütün sorunları çözmemiş.

29.♟c5 bxc4 30.♖xc4 ♟d5 31.♙d2 e5 32.e4!

Siyahların daha da fazla piyonunu zayıflatıyor.

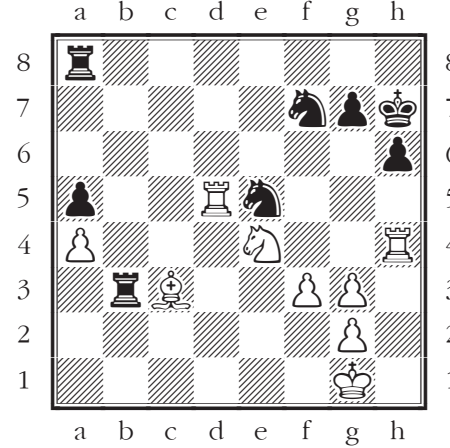
32...fxe4 33.♟xe4 ♟b6? [33...♖b6 pasif fakat zorunluydu 34.dxe5 ♟xe5 35.♖c5 ♟d7! 36.♖cc1 (36.♖xa5 ♖xa5 37.♙xa5 ♖a6= Siyah piyonu geri alır ve eşitlemek için harika şanslara sahip.) 36...♟e5 37.♙f4!?!]

34.♖xc6 ♟d8 [34...♟xa4 35.♖a1 ♟b2 (35...♟b6 36.♖xa5 ♖xa5 37.♙xa5 ♟a4 38.dxe5 ♟xe5 39.♖c7± siyahın atı a4'te sıkıştığından ve şah kanadı savunma gerektirdiğinden çok tehlikeli görünüyor, ancak öte yandan vezir ka-

nadındaki tüm piyonlar elimine olmuş durumda.)

35.♖g6 ♟c4 36.dxe5 ♟h7 37.♖g4 ♟xe5 38.♖h4 Beyazın kalesi h4'te kötü değil, zira h5'e gidip a5 piyonunu tehdit edebilir.

38...♟df7 39.♙c3 ♖b3 40.♖d5!

Beyaz tüm tahtada oynuyor. Siyah aynı anda şah kanadını ve a5 piyonunu savunamıyor. Ayrıca a4 piyonuna karşı oyun yaratmak için de zaman yok.

40...♖e8 41.♖f4! Güzel ve dakik bir hamle, a5'teki piyon zaten düşecek ve siyaha gereksiz aktivite fırsatı vermeye gerek yok.

[41.♖xa5 ♟g6 42.♖g4 ♖xe4 43.♖xe4 ♖xc3 44.♖a7 ♟d6± beyaz için iyi fakat siyahın umutları tükenmiş değil; 41.♙xa5 ♖xf3! Güzel bir taktik numara!]

41...♖e7 42.♙xa5 ♟g6 43.♖ff5 ♟fe5 44.♖d1 ♟c4 45.♖c1 ♟xa5 46.♖xa5 Beyaz durumu konsolide etti ve artık basitçe iki piyon üstün. Oyunun geri kalanı Dünya Şampiyonu için basit bir teknik meselesi.

46...♖a3 47.♖cc5 ♖a2 48.♟h2 ♖d7 49.♖a6 ♟e7 50.g4 ♖b7 51.♖b5 ♖c7 52.♟c5 ♖c6 53.♖xc6 ♟xc6 54.♖b7 ♟d4 55.♟h3 ♟g8 56.♖b4 ♟e2 57.g5 ♟g1+ 58.♟g3 ♟e2+ 59.♟g4 hxg5 60.♟xg5 ♟g1 61.♖g4 Siyahın g7 piyonu sonunda düşecek. Carlsen'den kusursuz dakiklikte bir parti.

1-0

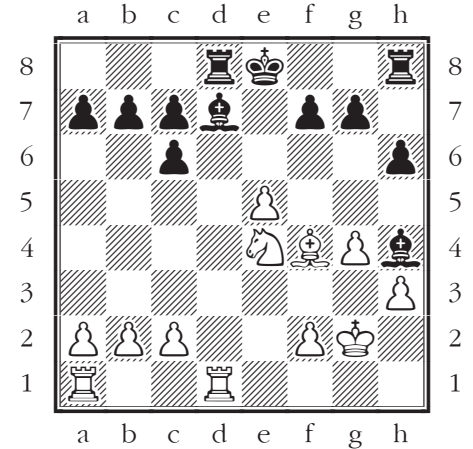
Fabiano Caruana - Magnus Carlsen

Analiz: Alejandro Ramirez Alvarez

1.e4 e5 2.♟f3 ♟c6 3.♙b5 ♟f6 4.0-0 ♟xe4 5.d4 ♟d6 6.♙xc6 dxc6 7.dxe5 ♟f5 8.♖xd8+ ♟xd8 Beklenildiği gibi Berlin Savunması

9.h3 h6 10.♖d1+ ♟e8 11.♟c3 ♟d7 12.♙f4 ♖d8 13.♟e4 [13.e6 ♙xe6 14.♙xc7 ♖xd1+ 15.♖xd1 ♙e7 16.g4 ♟h4= Caruana-Ponomarev, 2013. Caruana bu oyundan sonra konumu analiz etmiş olmalı ve yeni bir hamle oynuyor.

13...♙e7 14.g4 ♟h4 15.♟xh4 ♙xh4 16.♟g2

Tipik bir Berlin oyunsonuna ulaşıldı. Beyaz, siyah filleri kısıtlayıp şah kanadındaki piyon fazlalığını değerlendirmeye çalışırken, siyah konumu açarak rahatlatmaya, karşı şanslar elde etmeye ve beyaz piyonların çok fazla ilerlememesini sağlamaya gayret edecek.

16...♙e6 17.f3 b6 18.b3 c5 19.c4 ♖d7 20.♙g3! Siyah fili geri dönmeye zorluyor zira siyah fil çiftini kaybetmeyi göze alamaz.

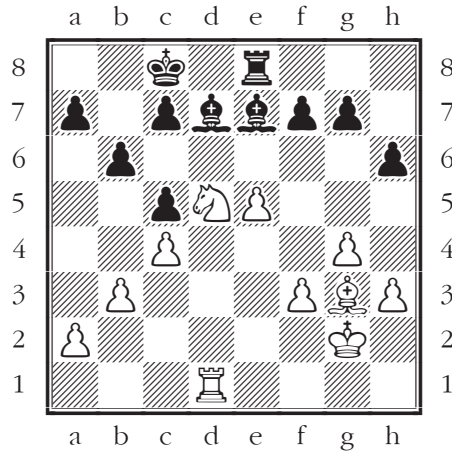
20...♙e7 21.♖xd7 ♙xd7 22.♟c3 d5 zayıf olduğundan normal bir manevra. Ancak d5'teki at bile siyah için dünyanın sonu değil.

22...♟d8 Bu hamle bana biraz garip

görünüyor, gerçi Berlin'de çoğu hamle-
nin bana tuhaf göründüğünü söyle-
meliyim. Şahı açık bir hatta koymak,
zayıf c7 piyonunu sadece şahla koru-
mak...öyle görünüyor ki Carlsen be-
yazın taktik olanaklarını yeterince iyi
değerlendiremedi. [22...c6 23.♖e4 h5
24.♙d1 ♙e6 25.♙f4!± ♙g5 fikriyle ve
beyaz hafif üstün.; 22...h5 23.♖d5 ♙d8
24.♙d1 h×g4 25.h×g4 ♙h6 Siyahlar ko-
numu tuttuğu için bana daha iyi görü-
nüyor, ancak siyahların sonraki birkaç
hamlesinin ne olacağı da belli değil.

23.♖d5 ♙e8? Kötü bir hamle. Be-
yazın taktikleri aleni olduğu kadar kuv-
vetli de.

24.♙d1 ♖c8? Carlsen şaşırtıcı bir
şekilde beyazın sonraki hamlesini göz-
den kaçırmış olmalı. [24...c6 25.♖×e7
♙×e7 26.f4 ♖e8 27.♙h4 g5 28.f×g5
h×g5 29.♙×g5 ♙×e5 30.♙d2! beyaz
için açıkça üstün ancak yine de bir
umut var.]

25.♖×c7 ♙d8 [25...♖×c7 26.e6+
♖c6 27.♙×d7+— elbette beyaz için ka-
zanç.]

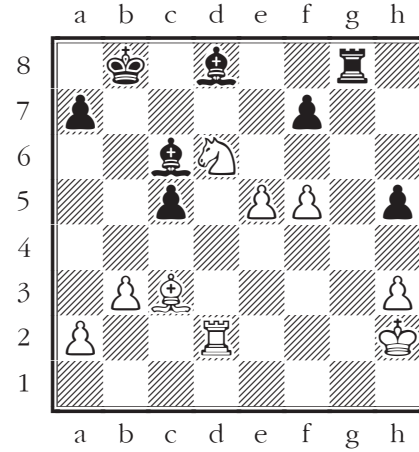
26.♖d5 ♙e8 Beyaz piyon fazla ve
şimdi Caruana'nın galibiyete uzanması
için iyi teknik göstermesi gerekiyor.

**27.♙e1 ♙d8 28.♙c3 g6 29.♙g3 b5
30.c×b5 ♙×b5** Bununla siyah filler bi-
raz etkinlik kazanıyor fakat c5'teki pi-
yon kalıcı bir zayıflık ve c4 karesi beyaz
at için güzel bir kare.

31.♖e3 ♙e6 32.f4 Piyonlar ilerliyor
ve onları durduracak fazla bir şey yok.

**32...♙a6 33.♙d2 h5 34.g×h5 g×h5
35.♖f5 ♙g6+ 36.♖h2 ♙c6** Carlsen
taktik tuzaklar deniyor, rakibinin zayıf
şah kanadını çift file karşı savunamaya-
cağını umarak.

37.♖d6+ ♖b8 38.f5 ♙g8

39.f6! [39.♖×f7?! ♙h4 işlerin nasıl
anında kötü gidebileceğine bir örnek,
gerçi burada da beyazların şaşırtıcı bir
olanağı mevcut 40.♖h6 ♙g5 41.♙d8+
♖c7 42.♙g8+—]

**39...♙b6 40.♖c4?! ♙e8?!
[40...♙c7 41.♙a5 ♙×a5 42.♖×a5 ♖c7
43.♖c4±]**

41.♖d6 ♙g8 [41...♙f8 f7 piyonu
verilmemeli kuşkusuz ama bu hamle
de piyonu korumuyor. 42.♖×f7! ♙×f7
43.e6 ♙c7+ 44.♖g1 ♙f8 45.f7 ♙e8
46.♙f2!+—]

42.♖×f7 c4! Carlsen son numarala-
rını deniyor. Şimdi tehdit ♙g1 ve mat!

43.h4 [43.♙d4?? c3+—]

43...♙g4

Siyahın bir tehdidi yok ve Caruana
bu anı piyonlarını ilerletmek için kul-
lanıyor.

44.e6 ♙e3 45.♙e5+!

Önemli diyagonalı şah çekip
koruyarak.

45...♖a8 [45...♖b7 46.♖d8+ ♖b6

47.♖×c6+— ve piyonlar açıkça durdu-
rulamaz.]

46.♙d8+ ♖b7 47.♙g3 Fazlaca tem-
kinli. [47.e7?? ♙g1+ 48.♖h3 ♙g2#]

47...c3 48.♙b8+ En iyisi değil fakat
yeterli.

**48...♖a6 49.♙c8 ♙d5 50.♙×c3
♙d4 51.♙d3**

Önemli bir ayrıntı! Piyonlardan
herhangi birini almak siyaha alete mal
olacak.

51...♙e4 [51...♙×e6 52.♖g5 ♙×f6
53.♙d6+!+—]

52.♙d2! [52.♙×d4 ♙×d4 53.♖g5 de
yeterliydi.; 52.♖g5? ise oyunu karıştı-
rırdı. 52...♙e2+ 53.♙f2 ♙×f2+ 54.♖g3
♙g2+ 55.♖f4 ♙f2+ 56.♖f3 ♙×f3+
57.♙×f3 ♙×f6 ve siyah kaybetmeli an-
cak kazanç çok basit değil.]

52...♙×e6 53.♖g5 Siyah materyal
kaybediyor.

1-0

Magnus Carlsen - Fabiano Caruana
Analiz: Ramirez Alvarez, Alejandro

**1.d4 ♖f6 2.♖f3 g6 3.g3 ♙g7
4.♙g2 c5 5.c3**

Biraz pasif bir hamle, siyahın bu
varyanta karşı birkaç seçeneği bulun-
yor.

5...d5 [5...c×d4 6.c×d4 d5 iyi bili-
nen bir Grünfeld varyantına dönüşü-
yor fakat bunun Caruana'nın hoşuna
gideceğinden emin değilim. Caruana
Grünfeld'de Fianchetto varyantına
karşı daha açık konumları tercih edi-
yor.]

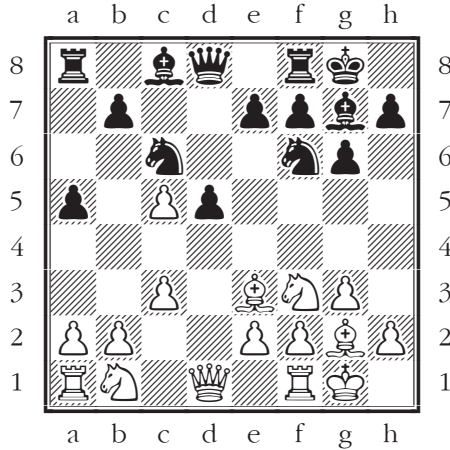
6.d×c5!? [6.0-0 ♖bd7=]

6...0-0 7.0-0 a5 Konum halen yeni
değil.

8.♙e3 ♖c6

Caruana piyonu geri almaktansa
kompansasyon için oynamayı tercih
ediyor. Riskli bir seçim ama kazananın

turnuvayı kazanacağı bir partide neden olmasın?

[8...d4 9.♗d4 (9.♗d2 ♖a6 10.h3 ♗f6 11.♗e3 ♗c7=; 9.♗c1 ♗xe3 10.♗xe3 ♗d7 11.♗bd2 e5) 9...e5 10.h3 exd4 11.hxg4 dxc3 12.♗xc3 ♖a6 siyah için iyi gözüküyor.]

9.♗a3 a4

Beyazın c5 piyonu uzun vadede zayıf ve onu korumak beyazın kampında koordinasyon problemlerine yol açıyor. Ancak genel olarak bakıldığında siyahın piyona karşı tam bir kompensasyonu görünmüyor.

10.♗c1 e5 11.♗d1 ♗e7 12.♗b5 At güçlü d6 karesine oturmaya çalışıyor. Beyazın aletlerinin kazandığı her türlü koordinasyon piyon avantajını değerlendirmesine yarayacak.

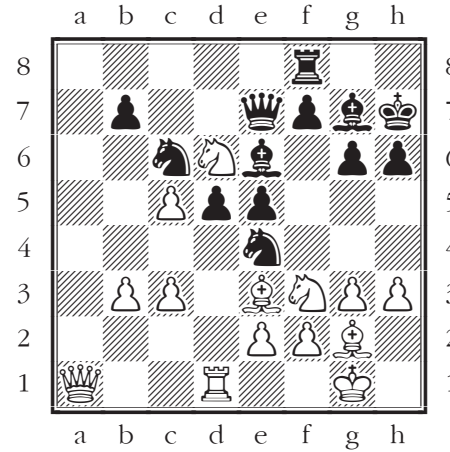
12...♗e6 13.♗g5 ♗g4 14.♗d6 h6 15.♗f3 ♗h7 [15...b6 ile d6 atını rahatsız etmek en iyi seçenek gibi görünüyor bana. En azından beyaz avantajını nasıl koruyabileceğini düşünmek zorunda kalacaktı 16.♗xh6? (16.♗e1 ♗e6= (16...♗xe2 17.♗xd5! ♗xd5 18.♗xd5 ♗d7 19.♗c2± ve güçlü bir inisiyatifle.)) 16...bxc5 17.♗xg7 ♗xg7 18.♗b5 e4±]

16.h3 ♗e6 17.b4 Oyunun gelişimini düşündüğümüzde en iyisi değil.

[17.♗e1! Bu manevra e4'ü kontrol edip ♗d3-b4!? ile d5'e baskı yapmayı sağlardı.]

17...a×b3 18.a×b3 ♗×a1 19.♗×a1 Beyaz vezir kanadını konsolide etmekten sadece bir hamle uzakta.

19...♗e4!

Tam zamanında rakibe problem yaratıyor.

20.♗d2 f5? Hırslı fakat iyi değil.

[20...♗xd6 21.cxd6 ♗d7! Siyahın d6'yı almak için acele etmesine gerek yok. Beyazın d2 atı dolaylı olarak piyonu koruyor, ancak atı oynamak d6'nın kaybına yol açacak. Ne yapılabilir? (21...♗xd6 22.♗c4 ♗d8 23.♗c5 ♗g8 24.♗xd5 ♗xd5 25.e4±) 22.♗c5 e4! Eşitlemek için harika şanslarla.]

21.♗2x4 d×e4 22.♗b1!? Carlsen açgözlü bir tarzda oynuyor. Caruana'nın inisiyatifi tehditkâr görünse de her şey Carlsen'in kontrolü altında.

22...f4 23.♗d2 e3 24.♗e1! ♗f5 25.♗c1 Beyazın şah kanadındaki piyon yapısı bozulacak, fakat kalan piyonlar hala şaha iyi bir koruma sağlıyor ve Caruana'nın taşlarını şah kanadına getirmesi hiç kolay değil.

25...h5

[25...exf2+ 26.♗xf2 f×g3 27.♗xg3± hiçbir sonuç değiştirmiyor. Değiştirdiği bir şey varsa o da beyazın artık konumsal olarak da daha iyi olması.]

26.f×e3 f×g3 27.♗xg3 Siyah şimdi iki piyon geri ve hücumu başarıya ulaşmazsa kaybedecek.

27...♗g5 28.e4! Biraz materyal verip konumu stabilize etmek ve bütün üstünlükleri elinde tutmak amacıyla oynanan bir hamle.

28...♗xg3 29.♗d3! Anahtar hamle, ancak vezir geri püskürtüldükten sonra f5 alınıyor.

[29.exf5 g×f5 30.♗d3 ♗g6 siyaha biraz daha fazla karşı oyun şansı tanırdı.]

29...♗h4 30.exf5 g×f5 31.e4 f×e4

[31...f4 32.♗d1 kapalı bir konumda atağı sonuçsuz kalan siyah için umutsuz.

32.♗×e4+ ♗h8 33.♗e3 Her iki şah da tehlikede, fakat önemli olan nokta her taş kırışımının beyaza yarayacağı.

33...♗f4 34.♗g2 ♗e7 35.♗e2 ♗h4 36.b4

Şah kanadında her şey savunulduğu için artık piyonu sürme zamanı.

36...e4 Umutsuzca fakat başka ne yapılabilir ki?

37.♗×e4 ♗e5 38.♗d5 ♗g8 39.b5 ♗f5 40.c6 b×c6 Zaman kontrolü geçti ve geçer c-piyonu is ileri doğru yürüyüşüne başlıyor.

41.b×c6 ♗e7 42.♗d6 ♗g5 43.♗b5

Atı b5'e oynamak riskli görünse de, Carlsen için konum kontrolü altında.

43...♗e6 44.♗d8+ ♗h7 45.♗e4+ ♗g6 46.c7 ♗a6 Siyaha artık sadece intikam şahları kaldı... ve bir de sinsi bir numara.

47.c8♗ ♗a1+

48.♗f2 [48.♗h2?? ♗f3+! Ve siyah kazanır!]

48...♗b2+ 49.♗e1 Bir sonraki hamlede siyahın şahları tükenecek ve beyazın ekstra veziri kuşkusuz belirleyici bir materyal üstünlüğü. Carlsen'in harika kavrayışını gösterdiği taktik bir oyun. 1-0

2014 Avrupa Emektarlar Şampiyonası

Dört kategori dört şampiyon

Keith Arkell
50+ Birincisi

Valentina Kozlovskaya
65+ Kadınlar Birincisi

Nico Schouten
65+ Birincisi

Tatyana Fomina
50+ Kadınlar Birincisi

Dr. M. Sabri Koçak
IV. Kademe Antrenör
kocaksabri@yahoo.com

Avrupa Emektarlar Şampiyonası, 08 - 18 Mart tarihlerinde Portekiz'in Porto kentinde gerçekleştirildi. Bu yılki şampiyonada emektalar kategorisinde yeni bir uygulamaya yürürlüğe kondu. Buna göre turnuva 50+ ve 65+ olmak üzere iki kategoride yapıldı. Her bir kategori de açık ve kadınlar olarak bölümlendi. Bütün bunlara ek olarak da ayrıca yine aynı gruplamalarda hızlı ve blitz (yıldırım) yarışmalar düzenlendi.

Yarışmanın ödülleri kapama törenine katılan ünlü şampiyon Garry Kasparov dağıttı.

Şampiyonanın klasik bölümünde 50+ açık kategoride 15 ülkeden 36 oyuncu mücadele etti. 65+ açık kategoride ise 18 ülkeden 59 yarışmacı vardı. 50+ kadınlar kategorisinde 6 ülkeden 10, 65+ kadınlar kategorisinde 5 ülkeden yine 10 yarışmacı mücadele etti. Türkiye bu

yarışmada 50+ açık kategorisinde Suat Soylu, 65+ açık kategorisinde Salih Muratoğlu ile temsil edildi.

50+ Açık kategoride İngiliz GM Keith Arkell Avrupa şampiyonu unvanını kazandı. İkinciliği Rus IM Evgenij Kalegin, üçüncülüğü de Gürcistanlı GM Zurab Sturua elde etti. Bu kategoride IM Suat Soylu yedinci sırada kaldı.

65+ açık kategoride ise kategoride Hollandalı Schouten Nico turnuvayı birinci bitirdi, ikinciliği Rus Vladimir Beznosikov, üçüncülüğü de bir başka Rus Alexander Kuyindzhi kazandı. Bu kategoride yarışan Salih Muratoğlu 36. Sıradan girdiği yarışmayı 31. Sırada tamamladı. 50+ kadınlarda yarışmaya 10 oyuncu katıldı. Yarışma döner sistem 9

Yarışmanın ödülleri kapama törenine katılan ünlü şampiyon Garry Kasparov dağıttı. Hayranları ondan imza almayı ihmal etmediler.

65+'da Türkiye'yi
Salih Muratoğlu temsil etti.

tur oynandı. Estonya'dan WIM Tatjana Fomina şampiyonluğa ulaşan isim oldu. İkinciliği Gürcistan'dan WIM Tsiala Kasoshvili, üçüncülüğü de Rusya'dan WGM Galina Strutinskaya elde etti.

65+ kadınlar da yarışmaya 10 oyuncu katıldı. Yarışma döner sistem 9 tur oynandı. Bu kategoride şampiyon Rusya'dan WGM Valentina Kozlovskaya oldu. Gürcistan'dan ünlü oyuncu GM Nona Gaprindashvili ancak ikinciliği elde edemedi. Üçüncülüğü ise İsrail'den WIM Ludmila Tsifanskaya kazandı.

65+ Rapid bölümünde Türkiye'den Hasan Ferit Boysan yarıştı. Boysan, 20.sıradan girdiği yarışmayı 13.sırada tamamladı.

Jan Rooze - Keith Arkell
ESSC 2014 - 50+, Porto POR,

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.dxc5
5.♖c6 6.♗f3 7.♗g4 8.♗b5 ♖a5+ 9.♗c3
e6 10.♗d2 ♗c7 11.♗e3 ♗e7 12.O-O
♗f5 13.♗f4 ♗xc5 14.h3 ♗xf3
15.♗xf3 O-O 16.♗d3 ♗fe7 17.♗a4
♗d4 18.♗ae1 ♗g6 19.♗g3 ♗xe5
20.♗f4 ♗c4 21.♗xe5 ♗xa4 22.b3 ♗xa2
23.♗e2 ♗a6 24.♗fe1 ♗ac8 25.h4 ♗c6
26.h5 g×h5 27.♗xh5 ♗c3 28.♗e3 g6
29.♗h4 ♗g7 30.♗b4 ♗xc2 31.♗xb7
♗d4 32.♗f3 a5 33.♗e7 ♗c6 34.♗h3
♗fc8 35.♗g5 ♗g7 36.♗h2 ♗c3

37.♗ee3 d4 38.♗d3 ♗×d3 39.♗×d3
e5 40.♗d2 ♗c5 41.♗g5 f6 42.♗g4
♗h6+ 43.♗h3 ♗f4+ 44.♗×f4 e×f4
45.♗d3 ♗d5 46.g3 f×g3+ 0-1

Vinko Urbanc - Nico Schouten
ESSC 2014 - 65+, Porto POR, 2014

1.♗f3 ♗f6 2.c4 g6 3.♗c3 ♗g7 4.e4
c5 5.♗e2 O-O 6.O-O ♗c6 7.d4 c×d4
8.♗×d4 d6 9.♗e3 ♗d7 10.♗c1 ♗×d4
11.♗×d4 ♗c6 12.♗d3 ♗d7 13.♗e2
b6 14.♗fd1 ♗ac8 15.b3 ♗fe8 16.♗b2
♗h6 17.♗c2 e5 18.♗e3 ♗xe3 19.f×e3
♗g4 20.♗f2 ♗×e4 21.♗e2 ♗e6
22.♗×e4 ♗×e4 23.♗a3 d5 24.c×d5
♗×d5 25.e4 ♗×e4 26.♗c4 ♗e7
27.♗×f7 ♗×a3 28.♗xa7+ ♗×c4 0-1

Fomina - Chireykina
EWSCC 2014 - 50+, Porto, POR

1.e4 c5 2.♗f3 ♗c6 3.♗b5 e6
4.♗×c6 b×c6 5.O-O ♗a6 6.♗e1 ♗f6
7.d3 ♗e7 8.♗e3 c4 9.e5 ♗d5 10.d×c4
♗×e3 11.♗e3 ♗xc4 12.♗bd2 ♗a6
13.♗e4 f5 14.e×f6 g×f6 15.♗e5 h5
16.♗g6 ♗h6 17.♗g3 d5 18.♗×e7
♗×e7 19.♗d2 ♗f8 20.♗a5 d×e4
21.♗c7+ ♗e8 22.♗g7 1-0

Kozlovskaya - Dotan
EWSCC 2014 - 65+, Porto POR

1.c4 c5 2.♗c3 ♗f6 3.g3 d5 4.c×d5
♗×d5 5.♗g2 ♗xc3 6.b×c3 e5 7.d3

50+'da Türkiye'yi Suat Soylu temsil etti

♗c6 8.♗f3 ♗e7 9.O-O O-O 10.♗d2
♗c7 11.a4 ♗e6 12.f4 f6 13.f5 ♗f7
14.c4 ♗fd8 15.♗b2 ♗h8 16.♗c3 a5
17.♗×c6 ♗×c6 18.♗b3 ♗h5 19.♗f2
♗g4 20.♗b1 ♗d7 21.♗b5 ♗c7 22.♗e4
h6 23.♗d2 ♗a6 24.♗c3 ♗c6 25.♗×c6
♗×c6 26.♗d5 ♗d8 27.e4 ♗h5 28.♗c3
b6 29.♗fb2 ♗dd6 30.♗f2 ♗h7 31.h3
♗f7 32.g4 ♗×d5 33.e×d5 ♗c8 34.♗e3
♗c7 35.♗e4 ♗e8 36.h4 ♗g8 37.♗g2
♗f7 38.g5 h×g5 39.h×g5 f×g5 40.♗×g5
♗d8 41.♗h5 ♗f6 42.♗d2 ♗g8 43.♗h7
♗e8 44.♗g1 ♗g8 45.♗gh1 ♗f7 46.♗h8
♗g8 47.♗×g8 ♗×g8 48.♗b1 ♗f7
49.♗c3 ♗d8 50.♗×e5 ♗h6 51.d6 ♗h5
52.♗g1 ♗f6 53.♗×f6 g×f6 54.♗b1 ♗e8
55.♗×b6 ♗d7 56.♗a6 ♗g5 57.♗xa5
♗×d6 58.♗a6+ ♗e7 59.♗e6+ ♗f7
60.♗c6 ♗g4+ 61.♗e3 ♗g3+ 62.♗d2
♗g2+ 63.♗c3 ♗a2 64.♗×c5 1-0

Avrupa Emektarlar Takım Şampiyonası

Rusya1 şampiyon

Dr. M. Sabri Koçak

IV. Kademe Antrenör
kocaksabri@yahoo.com

Avrupa Emektarlar Takım şampiyonası 31 Mart – 10 Nisan 2014 tarihleri arasında Sibenik'te yapıldı. Rusya1 Avrupa takımlar şampiyonu oldu. İkinciliği Hırvatistan üçüncülüğü de Slovakya kazandı. Yarışmaya 16 ülkeden 36 takım katıldı. Rusya1 başlangıç sıralamasında da birinci sıradaydı. Turnuvanın favorisi konumundaydı ve yarışmayı da baştan sona önde götürüp kupaya ulaştı.

Bu yıl Avrupa Emektarlar Takım Şampiyonasında yeni bir uygulama yürürlüğe kondu. Buna göre takımlar dört kişiden oluşuyor ve katılımcılar 50+ yaş gurubundan olmak zorunda. Ancak her takımda en az bir tane de 65+ oyuncu bulundurmak gerekiyor. Bütün oyuncular 65+ olabiliyor ama 65 yaş altı en fazla 3 oyuncu oynatılabilir. Takımlarda masa sıralaması Elo esas alınarak belirleniyor. Yeni uygulamanın oyuncular arasında fazla kabul görmediği ve katılımın da düşük olduğu gözlemlendi.

Turnuvada bireysel masa dereceleri de şöyle oldu:

Birinci masalar:

1- Grahn Lars (Sweden 5) 7.5 puan 2- GM Karlsson Lars (Sweden 1) 7 puan 3- FM Stebbings Anthony J

Şampiyon Rusya1 takımı (sağ taraftaki oyuncular): GM Dvoirys Semen I., GM Gleizerov Evgeny, GM Gavrillov Alexei, IM Zhelnin Vladimir V

(England 1) 7 puan. Türkiye adına yarışan IM Suat Soylu bu masada yarışmayı 4 puanla 20. sırada bitirdi.

İkinci masalar:

1- GM Gleizerov Evgeny (RUS-SIA 1) 7.5 puan 2- GM Dizdarevic Emir (Bosnia and Herzegovina) 7 puan 3- FM Giulian Philip (Scotland 1) 6.5 puan Türkiye adına yarışan IM Ergin Mollaoğlu 5 puanla yedinci oldu.

Üçüncü masalar:

1- GM Gavrillov Alexei, (Rusya1) 8 puan, 2- FM Thoma Robert (Austria) 6,5 puan 3- IM Bellia Fabrizio (Italia)

6 puan. Türkiye adına yarışan İsmail Doğantug 5,5 puanla yedinci sırada yer aldı.

Dördüncü masalar: 1- IM Sale Srdjan (Croatia) 7 puan 2- IM Danner Georg (Austria) 6 puan, 3- Kurka Dieter (Germany - Mattadore Rheinland) 5.5 puan. Bu masada Türkiye adına yarışan Salih Muratoğlu 3.5 puanla 28. sırada kaldı.

Turnuvanın en ilginç maçlarından birisi altıncı turda oynandı. Bu turda Hırvatistan'ın karşısına çıkan Rusya2 takımının tamamı 65 yaş üstü oyuncu-

Evgeni Vasiukov (solda) üçüncü olan Slovakya takımının birinci masa oyuncusu Lubomir Ftacnik ile de 9. turda karşılaştı. Oyun berabere bitti.

lardan kuruluydu ve birinci masalarında Türkiye'de de bir dönem antrenörlük yapmış olan ünlü Büyükusta Evgeni Vasiukov oynuyordu. Bir dönemler Sapssky, Tal, Petrosian gibi dünya şampiyonlarının önünde olimpiyatlarda Sovyetler Birliği takımında birinci masa oyunculuğu görevini üstlenmiş olan Vasiukov, artık 81 yaşında olmasına karşın yine birinci masada mücadele ediyordu. Ancak altıncı turda yine deneyimli oyuncu Cebalo'nun karşısında hiç ummadığı bir yenilgi aldı. Başlangıç hamlelerinde oyuna yeterince özen göstermeyen Vasiukov, turnuvarın en kısa oyunlarından biriyle hemde parlak bir oyunla oyunu kaybetti.

Miso Cebalo - Evgeni Vasiukov
European Senior Team Championship
Sibenik, 2014

1.d4 f5 2.♗g5 g6 3.e3 ♘h6

Beyazın rakip şah atının normal düzende oyuna çıkışına zorluk çıkartması üzerine Siyah da karşı oyun ile atı f7'den oyuna girip file hücum etmeyi düşünüyor. Ama bu çekişmeden Beyaz karlı çıkacak!

4.h4!

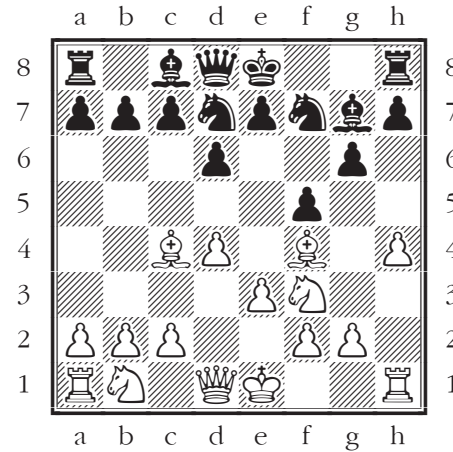
Siyah şahın zayıflamış konumu Be-

yaza şah kanadında hızlı ve hücumu yönelik oynama zorunluluğunu getiriyor.

4...♘f7 5.♗f4

Cebalo oyuna son noktayı koyacak filini saklıyor!

5...d6 6.♘f3 ♘d7 7.♗c4 ♗g7

8.♗xh7+!

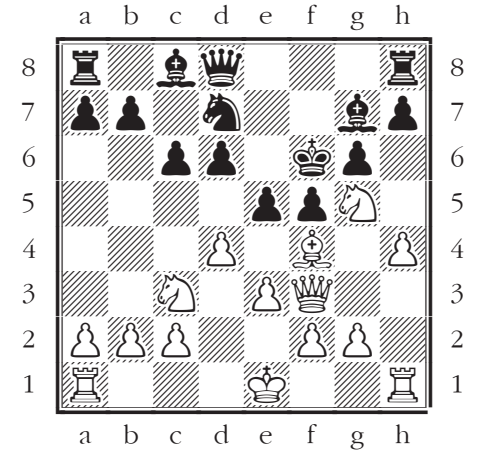
Kuşkusuz doğru karar. Fil bulunduğu çaprazda oldukça etkili ve yararlı gözüküyordu ancak atla değişilmesi rakip şahı ortaya çıkarıyor. Unutmayalım ki konumsal avantajlar arasında şah güvenliği en önemli öğelerden biridir.

8...♗xh7 9.♘g5+ ♗f6

Siyahın şahı kendi taşlarının önüne

Beyaza doğru ilerliyor ve tehlikelere, mat hücumlarına açık hale geliyor. Siyah şahını geri götürse materyal kaybını göze alması gerekiyordu: 9...♗f8 10.♘e6+ ya da 9...♗g8 10.♘e6 ♖e8 11.♘c7

10.♘c3 c6 11.♖f3 e5

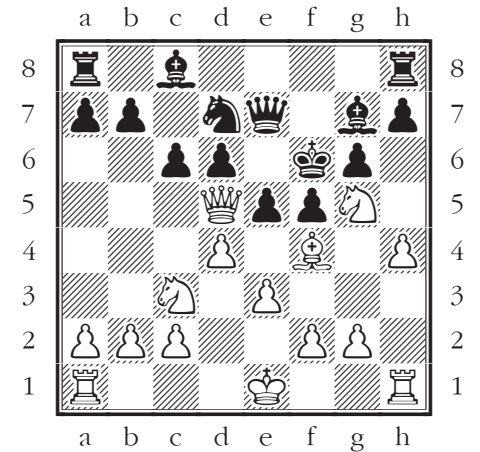

12.♖d5!!

Göze hoş görünen güzel bir feda. Beyaz vezir siyahın c6 piyonunun kontrol ettiği kareye geliyor ve alınamıyor. Bir yandan da mat tehdit ediyor: 12...cxd5 13.♘xd5#

12...♖e7

f7 karesini savunmak Beyazı mattan kurtarmıyor.

13.♘xh7+! ♖xh7 1-0

14.♗g5#

Janowski ve Yanofsky

Abdullah Sözen
Antrenör
mimarsozen@gmail.com

Dünya şampiyonluğuna giden treni kaçıran oyuncuları incelediğimiz bu dizimizde konumuz: Dawid Janowski. Ancak yeri gelmişken adları karıştırılan önemli oyunculara da değineceğiz.

Dawid Markelowicz Janowski 25 Mayıs 1868'de o zaman Polonya'da bugün ise Beyaz Rusya'da bulunan Volkovysk'da doğdu. Daha sonra Fransız vatandaşlığına geçen Janowski, 1915'de vaktiyle Steinitz ve Lasker'in yaptığı gibi Amerika'ya yerleşti. Fakat dokuz yıl sonra Fransa'ya geri döndü. 15 Ocak 1927 tarihinde Fransa'da Hyères'de öldü.

Profesyonel olarak satranç oynayan Janowski, ömür boyu varlıklı sponsoru L. Nardus'dan maddi destek gördü. Kazandığı turnuvalar: Monte Carlo 1901, Hanover 1902 ve paylaşımlı olarak Viyana 1902 ile Barmen 1905. Yaptığı maçlarda; Wilhelm Steinitz'ı +5-2, Mihail Çigorin'i +17-4=4 ve Joseph Henry Blackburne'ü +6-2=2 skorlarıyla yendi. Siegbert Tarrasch'a +5-9=3, Frank Marshall'a +28-34=18 (maçların toplamı), Akiba Rubinstein'a +3-5, Géza Maroczy'ye +5-10=5, Carl Schlechter'e +13-20=13 Jose Raul Capablanca'ya +1-9=1 ve Alexander Alekhine'e +2-4=2 skorlarıyla kaybetti. Emanuel Lasker ile 1909 yaptığı gösteri maçı +2-2 berabere bitince aynı yıl Dünya Şampiyonluğu maçı yaptı. Fakat +1 =2 -7 gibi farklı bir şekilde kaybetti. Bir yıl sonra Lasker'le yaptığı rövanş maçını tek bir oyun bile alamadan =3 -8 skoruyla kaybetti. Dawid Janowski hem gözüpek bir atak oyuncusu hem de ince bir konumsal oyuncuydu. Taktik bir oyununa bakalım:

Janowski – Schallop

Nuremberg 1896

1.d4 d5 2.c4 dxc4 3.♘f3 c5 4.e3 cxd4 5.exd4

Janowski de çağdaşı Tarrasch gibi izole piyondan korkmuyor.

5...♙g4 6.♙xc4 e6 7.♖a4+ ♘c6 8.♘e5 ♗xd4 9.♘xc6 ♗e4+ 10.♙e3 bxc6 11.♘c3 ♗xg2 12.♙d5!!

Janowski siyahın vezirini erken çıkmasını örnek olacak biçimde cezalandırıyor.

12...exd5 13.♗xc6+ ♔d8 14.♗xa8+ ♔d7 15.♗b7+ ♔e6 16.♗c6+ ♙d6 17.♙f4 f6 1-0

Siyah 18.♗xd6+ hamlesini beklmeden terk etti.

Janowski'nin ilginç özelliği kazanç konumların güzelliğine doyamadığı için o konumu sürekli elinde tutmak istiyor, bu yüzden kaybediyordu. Lasker bir röportajda şöyle demişti: “Janowski bir oyunda altı kere kazanç konuma geçtiği halde pişmanlık duymamak için kazanmaz ve sonunda oyunu kaybeder. New York 1924 turnuvasında bu açıdan imkansız başarımıştır.” Buna da en iyi örnek “Capa” ile aşağıdaki oyunudur:

Capablanca – Janowski

San Sebastian 1911

1.d4 d5 2.e3 ♘f6 3.♘f3 c5 4.c4 e6 5.♘c3 ♙e7

“Burada doğal hamleler: 5...dxc4; 5...♘c6 fakat Janowski rakibi merkezi terk etmeye ve izole piyonlu oyuna zorluyor” demiş Edward Lasker, Capablanca ise “Burada beni rahatsız eden bir şey var: siyah daha sonra c5 piyonunu almak için ikinci defa bu fili oynayacak, satrançta tempo israf edilecek bir şey değildir” diyor.

6.dxc5 0-0 7.a3 ♙xc5 8.b4 ♙e7

9.♙b2 a5

Bu hamle arkasından dxc4 ve vezirlerin değişimi gelecekse anlamlıdır, bu yapılmazsa zayıf hamle olur. (Capablanca) Tabi ki 10.c5? b6! olmazdı. (Kasparov)

10.b5 b6 11.cxd5 exd5 12.♘d4 ♙d6 13.♙e2

Burada Capablanca “My chess career” adlı kitabında oldukça ilginç bir itirafda bulunmuş: “Bir hata. Burada 13.g3 hamlesinin iyi olduğunu gördüm ancak şah kanadı piyon yapısından dolayı eleştirilmekten korktum. Doğru kararıma karşın gelecekteki endişelerim yüzünden böyle oynadım. Bu benim ilk büyük turnuвамdı ve satranç eleştirmenlerinden son derece çekiniyordum. Hayatımda ilk defa ezildiğimi hissettim. 23. hamleye kadar en iyi hamleyi oynadığımı sandım fakat her defasında rakibim çok daha iyi bir hamleyle yanıtlayıp yanlışımı gösterdi.”

13...♙e6 14.♙f3

Doğal olarak 14.0-0 daha iyiydi. Böylece c4 zayıf kalmazdı. Karmaşık, standart olmayan ve karşılıklı zayıflıkların olduğu bir konumda, oyun genel düşüncelere dayanarak “göz tahminiyle” devam edemez. (Kasparov) Fili daha sonra e2 karesine dönmenden anlaşılacağı gibi, onu olduğu yerde bırakıp rok atmak daha iyiydi. (Capablanca)

14...♖a7! 15.0-0 ♖c7 16.♗b3?

Kötü, siyahın göstereceği gibi 16.♖c1 doğrudur. (Capablanca) Kuru sıkı ateş! 16.♗d2 veya 16.♖c1 daha sağlamdır. Ancak 16.♘xd5? ♘xd5 17.♙xd5 ♙xh2+! (17...♙xd5 18.♘f5! ♖d7 19.♙xg7 ♗g5 20.g4) 18.♙xh2 ♗h4+ 19.♙g1 ♙xd5 20.♘f3 ♙xf3 21.♗xf3 ♖c5 olmaz. (Kasparov)

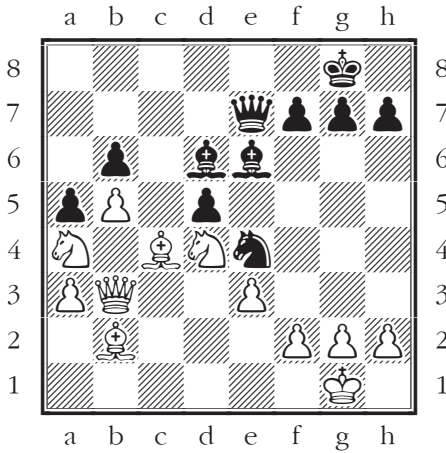
16...♖bd7 17.♗fd1

Burada Capablanca hem 17.♖d5 hem 17.♖c6 taş kaybederdi diyor.

17...♖e5! 18.♙e2 ♖e7 19.♗ac1 ♗fc8 20.♖a4 ♗c1 21.♗xcl ♗c1+ 22.♙xc1 ♖e4 23.♙b2

Gelecek saldırıyı önceden görmüştüm. Tek şansımın onu karşı savunma yapmak olduğunu biliyordum, başka bir yol mutlaka kaybederdi. Belki 23.f3 veya 23.♖x6 hamleleri daha iyi savunma yapardı ama her durumda siyah üstün kalacaktı. (Capablanca) Fakat 23.♖xb6?? ♖c7!-+ değil. (Kasparov)

23...♖c4! 24.♙xc4

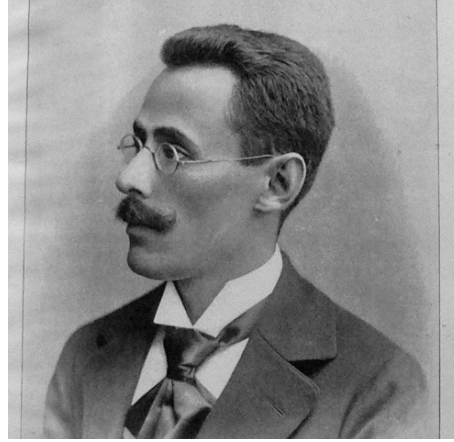
24...♙xh2+!!

İşte kıyametin koptuğu an! Fil fedası şahın sığınağını yok ediyor ve onu başka diyarlara sürüklüyor. (Ed. Lasker) Feda mükemmeldir, çünkü berabere olanağını elinde tutmaktadır. 24...dxc4 25.♖c2'den sonra oyun eşit olurdu. (Capablanca)

25.♙xh2 ♖h4+ 26.♙g1 ♖xf2+ 27.♙h2 ♖g3+ 28.♙g1! Capablanca tüm dikkatiyle oynuyor: 28.♙h1?? ♖f2+ 29.♙g1 ♙h3 30.♙xd5 ♖g4 31.♙xf7+ ♙h8 kaybederdi.

28...dxc4

Bu hamleyle Janowski 28...♖f2+ 29.♙h2 ♖h4+ 30.♙g1 ♖f2+ yoluyla

berabere yapmayı oyunda ilk kez reddediyor. Bunun için çok haklı iki tane nedeni var: 1. Beraberlik hala var. 2. Çok güçlü bir saldırısı var, bu nedenle siyah üstün durumda.

29.♖c2 ♖xe3+ 30.♙h2 ♖h6+ 31.♙g1 ♖e3+ 32.♙h2 ♖g3+ 33.♙g1 ♖e1+ 34.♙h2 ♖f6! İkinci kez beraberlik siyahın işine gelmiyor, çünkü önceki iki neden hala geçerli. Şimdi Capa en büyük düşmanı olan siyahın fili alıyor. (Chernev) 35.♖e2 ♖g4+ 36.♙h3 ♖h1+ 37.♙g3 daha dirençliydi. (Kasparov)

35.♖xe6 ♖h4+ 36.♙g1 ♖e1+ 37.♙h2 ♖h4+ 38.♙g1 ♖g4!

Janowski iki alet geri ve üçüncü kez sürekli şah ile berabere fırsatıyla ilgilenmiyor!

39.♖d2! Tek hamle! Capa da mükemmel savunma yapıyor: 39.♖c3?? iki hamlede mata neden olurken 39.♙c3?? ♖h2+ 40.♙f1 ♖e3+ veziri kazanırdı.

39...♖h2+ 40.♙f1 ♖h1+ 41.♙e2 ♖xg2+ 42.♙d1 ♖f2+ 43.♙c2 ♖g6+ 44.♙c1 ♖g1+ 45.♙c2 ♖g6+ 46.♙c1 ♖d3+

Halen iki alet geride olan Janowski, halen haklı olarak dördüncü kez berabereyi düşünmüyor!

47.♙b1 fxe6 48.♖c2 Bir hata 48.♙a2 bana en azından berabereyi sağlardı. (Capablanca) Fakat 48...

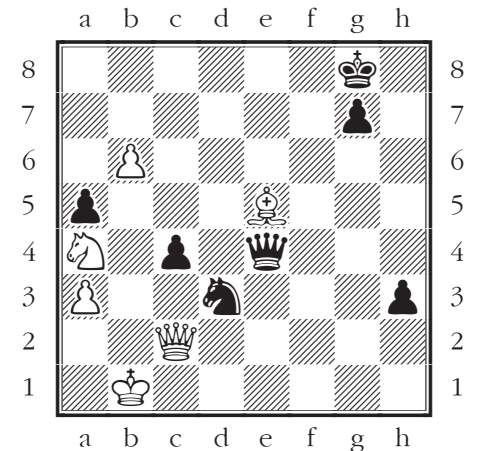
♖f5!'den sonra h piyonu sorunsuz vezir olur. (Ed. Lasker) Gerçekten de 49.♖e3 ♖xb2 50.♖xb2 ♖d5 51.♙b1 c3 kimse beyaz yerinde olmak istemez. 48.♖xb6?? ♖g1+ (Kasparov)

48...h5! 49.♙d4! 49.♖xc4 h4! 50.♖xb6 (50.♖xh4?? ♖b4+ 51.♙a1 ♖g1+) 50...h3 51.♖c8+ ♙h7 52.♖d7 ♖f5! (52...♖c5+? 53.♙a2 ♖xd7 54.♖xd7 h2 55.♖d1=) 53.♖f8+ ♙h6 54.♖xe6 ♖c5+ 55.♙a1 (55.♙a2? ♖xe6+ 56.♖xe6+ ♖xe6 57.♙e5 ♖c5) 55...♖f1+ 56.♙a2 ♖c4+ 57.♙b1 ♖e4+! 58.♙a1 ♖e1+! 59.♙a2 ♖xe6+ 60.♖xe6+ ♖xe6 61.b6 ♖c5 siyah kazanır. (Kasparov)

49...h4 50.♙xb6 h3 51.♙c7 e5! 52.b6 48. hamleden buraya kadar ajurne analizleriydi. Eğer siyah şu ana kadar oynadığı kusursuz oyununu sürdürseydi oyunu kazanacaktı. 52.♖xc4+ ♙f8 53.♙d6+ ♖xd6 54.♖c8+ ♙e7! 55.♖xh3 beraberlik şansları verirdi. (Capablanca) Acaba gerçekten öyle mi: 55...♖xa3 56.♖h4+ ♙d7! 57.♖b6+ ♙c7 58.♖d5+ ♙b7 ve kazanç çok açık. (Kasparov) Capablanca 52.b6 ile kumar oynuyor. Siyah konumunun gücünü hafife alıyor. (Chernev)

52...♖e4! Bu kazanan tek hamledir ve ben onun doğru değerlendirememiştim. 52...♖c6'ya 53.♖c3 ile karşılık verecektim. Herhangi bir başka hamleye savunma olacağını sanıyordum. (Capablanca)

53.♙xe5

53...♖e1??

53...♖h1+! doğru hamleydi. Siyah, saldırısı başladığından beri ilk defa yanlış oynadı. Ancak Janowski'yi yine de suçlamamak lazım. Bu hatayı yapana kadar oyunu, dünyanın en korkulan oyuncusu olduğu eski günlerindeki gibi idare etti. (Capablanca) Bu trajik hata ebediyen Janowski'nin kendine olan güvenini sarsmıştır. Bu oyundan sonra dünya şampiyonluğu için mücadeleyi bıraktı. Mücadeleyi hak ettiği biçimde şöyle bitirebilirdi: 53...♖h1+! 54.♔a2 ♜x5 55.♜c3 ♜d7+- (Ed. Lasker)

54.♔a2 ♜x5?

Janowski beşinci kez (!) olarak berabere yapmıyor: 54...♜c1+ 55.♔b2 ♜d3+ 56.♔a2 ♜c1+ Ama bu sefer haksız. Çünkü oyunu hala kendisine kazanç sanıyor, Üstünlüğün beyaza geçmek üzere olduğunu ve siyahın yapabileceği en iyi şeyin berabere olabileceğinden haberi yok.

55.b7! ♜d7 56.♜c5! ♜b8 57.♖xc4+ ♔h8 58.♜e4 ♔h7??

Ancak bu bitirici hatadır. Vezirle iki kez geri çekilmek Janowski'nin kurtuluş için elinde bulundurduğu bütün şansları devam ettirirdi: 58...♖h4 59.♖c8+ ♔h7 60.♖f5+ (60.♖xh3 ♖xh3 61.♜g5+=) 60...♔h6 61.♜d6 g6 62.♖f8+ ♔h7 63.♖xb8 ♖f2+ 64.♔b3 ♖b6+ 65.♔c3 h2 66.♜c4 ♖f6+ 67.♜e5 h1♖ 68.♖c7+ ♔h6 69.b8♖ ♖c1+ 70.♔b3 ♖e6+ 71.♔a4 ♖d1+ 72.♔xa5 ♖e1+ 73.♖b4 ♖1x5+ tahtada dört vezir bulunan bu sıradışı konum eşittir. 58...♖e3 59.♖c8+ ♔h7 60.♖f5+ ♔h6 61.♜f2 ♖d2+ 62.♔b3 ♖e3+ 63.♔a4 ♖d4+ 64.♔b5 (64.♔xa5?! ♖a7+ 65.♔b5 ♖xb7+) 64...♖b2+ ve sürekli şah var. (Kasparov) 58...h2? 59.♖c8+ ♔h7 60.♖h3+ ♔g8 (60...♔g6 61.♖e6+ ♔h5 62.♜f6+) 61.♖e6+ ♔h8 62.♖e8+ ♔h7 63.♜f6+ (Schlechter) Beyazın 56. hamlesinin anlamı burada çıkıyor, siyahın ne vezirle şahı var ne de piyonunu ilerletebiliyor. Şimdi ben

bir dizi şah çekerek oyunu kazanmayı tehdit ediyorum. (Capablanca)

59.♖d3! g6

Daha iyi hamle kalmadı: 59...♖h4 60.♜g5+ ♔h6 61.♜f7+ ♔h5 62.♖f5+ g5 63.♜e5 (Capablanca); 59...h2 60.♜g5+ ♔h6 61.♜f7+ ♔h5 62.♖f5+ ♔h4 63.♖f4+ ♔h3 64.♜g5+ ♔g2 65.♖f3+ ♔g1 66.♜h3# (Schlechter); 59...♔g6 60.♖d6+ ♔f5 61.♖f8+ ♔g6 62.♖e8+ ♔h6 63.♖e6+ g6 64.♖xh3+ (Kasparov)

60.♖xh3+ ♔g7 61.♖f3 ♖c1

Siyah umutsuz. Beyazın bir dizi şahla kazanma tehdidine karşı e1'deki veziri yararsız. O nedenle Janowski ilk fırsatta sürekli şah çekmeye çalışacak. (Capablanca) 61...♖h4 62.♖c3+; 61...♜d7 62.♖d3! ♜b8 63.♖d4+ (Kasparov)

62.♖f6+ ♔h7 63.♖f7+ ♔h6 64.♖f8+! ♔h5 65.♖h8+! ♔g4 66.♖c8+ 1-0

Bu oyun hakkında Capablanca şöyle diyor: "Kombinezonlarla dolu son derece ilginç bir oyun. Janowski ve oyunu seyreden diğer ustalar benim beraberenden fazlasını yapabileceğimi beklemiyorlardı. Son derece gurur duyduğum bir şaheserimdir."

Satranç tarihinde Dawid Janowski, Kanadalı oyuncu Daniel Yanofsky ile çok sık karıştırılır.

Peki Yanofsky kim?

Daniel Abraham Yanofsky de Dawid Janowski gibi Polonya'da doğdu. 25 Mart 1925 tarihinde doğduğu zaman Polonya'ya ait olan Brody, bugün Ukrayna'ya aittir. Ailesi Kanada'da Winnipeg'e yerleştiğinde sekiz yaşındaydı ve satrançla bu dönemde tanıştı. Yanofsky, Manitoba eyalet şampiyonluğunu 1937'de ilk kez kazandığında 12 yaşındaydı. 1939'da sadece 14 yaşındayken Buenos Aires Olimpiyatlarında Kanada'yı temsil etti ve ikinci masada altın madalya olarak

büyük sansasyon yarattı. İlk Kanada şampiyonluğunu 1941'de 16 yaşında kazanan Daniel, daha sonra bu ünvanı sekiz kez alarak Kanada için kırılması zor bir rekor elde etti.

1946'da 21 yaşındaki Yanofsky ünlü Groningen turnuvasında Botvinnik'i yendiği oyun turnuvasının güzellik ödülünü alınca satranç dünyasına ikinci sansasyonunu yaşattı. Tel Aviv 1964 Olimpiyatında bütün normlarını tamamlayınca İngiliz Milletler Topluluğu'nun ilk büyükustası oldu. Satranç Olimpiyatlarında 11 kez Kanada'yı temsil eden Yanofsky, hukuk eğitimi aldı ve meslek olarak avukatlığı seçti. Mesleği nedeniyle satranç ile tamamen ilgilenemese de bir çok uluslararası turnuvada başarılı sonuçlar aldı. 5 Mart 2000'de yaşamının geçtiği şehir olan Winnipeg'de öldü.

**Yanofsky – Botvinnik
Groningen 1946**

1.e4 e5 2.♜f3 ♜c6 3.♔b5 a6 4.♔a4 ♜f6 5.0-0 ♔e7 6.♖e1 b5 7.♔b3 d6 8.c3 0-0 9.h3 ♜a5 10.♔c2 c5 11.d4 ♖c7 12.♜bd2 cxd4 13.cxd4 ♜c6 14.d5

Nadir bir devam yolu.En çok oynanan varyant: 14.♜b3 a5 15.♔e3 a4 16.♜bd2 ♜b4 17.♔b1 ♔d7 18.a3 ♜c6 19.♔d3±

14...♜b4 15.♔b1

Tehdit: 16.a3 ile atı kazanmak

15...a5 16.♜f1 ♔d7 17.♔d2!?

17.♜3h2 ♖fc8 18.♜e3 g6 19.♔d2 ♜a6 20.♖f3 ♖d8 21.b3 ♔g7 22.♜hf1 h5= Stein – Reshevsky Mar del Plata 1966 17.a3 ♜a6 18.b3 Fikir: ♖a2

17...♖fc8 18.♔xb4!?

18.a3 ♜a6 (18...♜c2 19.♔xc2 ♖xc2 20.♖xc2 ♖xc2 21.♔c3 ♖c8 22.♜e3 ♖2xc3 23.bxc3 ♜xe4 24.a4! bxa4 25.c4±) 19.b4± (Yanofsky)

18...axb4 19.♔d3 ♔d8 20.♖d2 ♖a5 21.♜e3 ♖b3! 22.a3

Siyahın a dikeyinde büyük baskısı var. Şu hoş olmazdı: 22. ♖×a5? ♙×a5 23. ♚ed1 b×a2 24. ♚×a2 ♙b6+; 22. a×b3? ♖×a1 23. ♚×a1 ♚×a1+ 24. ♙h2 ♚cc1+

22... ♖a4 23. ♙d1 b4 24. ♙e3 b×a3 25. ♚×a3 ♙×e4 26. ♖d1

26. ♚×a4 ♙×d2 27. ♚×a8 ♙×f3+ 28. g×f3 ♚×a8+ sonrasında beyaz dağılırdı.

26... ♖b4 27. ♚×b3 ♖a4 28. ♙c2 ♙c5 29. ♚c3 ♖b4 30. ♖b1 g6+ 31. ♚c4 ♖b7 32. b4 ♙a6 33. ♚×c8 ♚×c8 34. ♙d3! ♙×b4?!

Buraya kadar iyi oynayan Botvinnik şüpheli hamleler yapmaya başladı. Açmazda kalan at siyaha sorun yaşatacak. 34... ♚b8 yada 34... ♙b5 daha iyiydi.

35. ♚e2! ♙a5?

Bu hamle ise atı korumanın en kötü yolu. Dinamik seçenekler daha iyiydi: 35... ♚c3 36. ♙c4 ♚a3 37. ♙h2 37... ♚a8 38. ♚b2 ♙a5 39. ♙d2 (39. ♙c2? ♙f5!) 39... ♚b8= 35... ♚c1+ 36. ♖×c1 ♙×d3±; 35... e4! 36. ♙×e4= (Kmoçh) Şimdi beyaz ince manevralarla en azından katile kazanacak.

36. ♚b2 ♚b8 37. ♙d2 ♖a7 38. ♙dc4 ♖c5 39. ♙×a5 ♖×a5 40. ♙c2! ♙×d3

En iyi değişim. Vezirlerin tahtada olması kalite eksikliğini fazla hissettiremeyecek.

41. ♚×b8+ ♙g7 42. ♙e3 ♖d2 43. ♖f1 ♙c5 44. ♖d1 ♖c3 45. ♚b6 ♙a4?

Kaybettiren hata. Son derece ilginç olan: 45... ♙e4 46. ♖b1 ♙f5 (46... f5? 47. ♚b7) 47. g4 ♙×f2 48. ♙×f5+ g×f5 49. ♙×f2 ♖d2+'den sonra beyaz kale fazla olmasına rağmen siyahın sürekli şah tehditlerinden dolayı durum belirsizdir.

46. ♖f3! ♖e1+ 47. ♙h2 f5 48. ♚×d6

48. ♙×f5+ g×f5 49. ♖g3+ ♙f7 50. ♖h4+—

48... f4

48... ♙d7 49. ♙c4 f4 50. ♖a3 ♖×f2 51. ♙×e5+— Yanofsky oyunu şık bitiriyor.

49. ♙f5+! ♙f7

49... g×f5 50. ♖h5+—

50. ♖g4 ♙e4

50... ♖e4 51. ♖h4 ♖×f5 52. ♖×h7+ ♙e8 53. ♚×g6 ♙d7 54. ♚g8+ ♙f8 55. ♖×f5+—

51. ♖h4 g×f5 52. ♖×h7+ ♙e8 53. ♚g8+ 1–0

Çünkü mat zorunlu: 53... ♙e7 54. ♖e6+ ♙f8 55. ♚d8+ ♙g7 56. ♚g8+ ♙h7 57. ♖g6#

Şimdi isimleri karıştırılan diğer oyuncularını inceleyelim:

O.S. Berstein ile S.N. Berstein

Satranç oyuncularının yaşamı roman yada film konusu olacak kadar ilginçtir. Hollywood'un bu kaynağı keşfetmemiş olması büyük talihsizliktir! Özellikle bir oyuncunun hayatı film yapılsaydı, almayacağı ödül kalmazdı. Son derece ilginç bir yaşam öyküsü olan kahramanımızın adı: Ossip Samoilovich Bernstein. 20 Eylül 1882 Rusya imparatorluğu'nda Zhytomyr'de doğan Bernstein 30 Kasım 1962'de Fransız Pirene dağlarında bir sanatoryumda öldü.

Ossip Bernstein devrim öncesi Rusya'da büyüdü. Heidelberg Üniversitesi'nde doktorasını 1906'da tamamladı ve finans avukatı oldu. Bolşevik devrimi öncesinde hatırı sayılır bir servet yapmıştı. 1918'de Odesa'da tutuklandı ve bankerlerin yasal danışmanı olması nedeniyle kurşuna dizilmesi emri verildi! Bir komutan idamlıklar listesinde adını görünce meşhur satranççı Bernstein'in kendisi olup olmadığını sordu. Olumlu yanıtı yeterli bulmayan komutan kendisiyle bir oyun oynadı. Eğer Bernstein kaybeder yada berabere kalırsa kurşuna

dizilme emri uygulanacaktı! Ossip, komutanı hızlı bir şekilde yenince, satrançsever komutan da kaçmasına göz yumdu. Bir İngiliz gemisine atlayan Bernstein Paris'e yerleşti. Çok başarılı bir iş adamı olan Bernstein ikinci kez servet yaptı fakat büyük krizde bu serveti de yok oldu. Ama bu da onu durduramadı ve üçüncü servetini de yapmayı başardı. Bu sefer de Fransa'yı işgal eden Almanların kurbanı oldu! Yahudi kökenli olmasından dolayı tüm mal varlığını elinden alan Naziler onu İspanya'ya sürdüler. Bütün bunları yaşarken de hep üst düzey turnuvalarda oynadı, dünya şampiyonları seviyesinde oyunlar kazandı ve ödüller aldı! İşte size romanlara ve filmler konu olacak bir yaşam! Biraz da satranç tarafına bakalım. Önce adını gizleyen bir oyuncuya karşı bir minyatür:

O. Bernstein – N.N.

Paris 1932

1. e4 e5 2. ♙f3 ♙c6 3. ♙c4 d6 4. 0–0 ♙ge7 5. ♙g5 f6 6. ♙f7 ♙d7 7. ♖g4 f5 8. e×f5 h5 9. f6 h×g4 10. ♙e6 ♙e8 11. f7#

“Saldırı ve savunma” adlı klasik kitabın yazarı, atak ustası Hans Müller’e “atak” dersi vermiş!

Müller– O. Bernstein

Zürich 1934

1. d4 d5 2. ♙f3 ♙f6 3. c4 c6 4. e3 ♙f5

Slav savunmasında bu filin erken çıkışı çok tartışılan bir konudur, tarihi bir örnek: 1. d4 d5 2. ♙f3 ♙f5 3. c4 c6 4. ♖b3 ♖b6 5. c×d5 ♖×b3 6. a×b3 ♙×b1 7. d×c6!! Burada (7... ♙e4 8. ♚×a7! ♚×a7 9. c7+—) varyantını gören siyah 7... ♙×c6 oynadı ve 8. ♚×b1 sonrasında bir piyon eksik oyunsonuna girerek oyunu da kaybetti. Schlechter – Perlis Karlsbad 1911

5. ♙c3 e6 6. c×d5 e×d5 7. ♙d3 ♙×d3 8. ♖×d3 ♙bd7 9. 0–0 ♙b4 10. ♙d2 0–0 11. a3 ♙a5 12. b4 ♙c7 13. f3 ♚e8

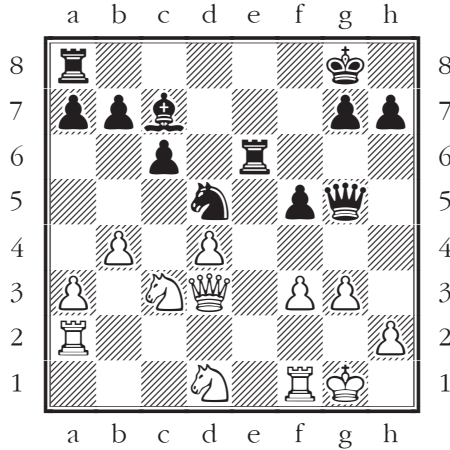
14.♔b2 ♖f8 15.e4 ♗e6 16.♗e2 d×e4
17.♗×e4 ♗d5

Burada bir piyon kazanmak mümkün. 17...♗×e4!? 18.f×e4 (18.♗×e4? ♗×d4!-+ 19.♗×d4?? ♔b6) 18...♗g5 19.e5 ♗×e5 Fakat Bernstein izole piyonu bloke ederek beyazın vezir filini oynadışı bırakarak üstünlüğünü artırmayı tercih ediyor.

18.g3?!

Beyaz şah kanadını ciddi şekilde zayıflattı. Şimdi Bernstein büyük bir enerjiyle saldırıyor.

18...f5 19.♗f2 ♗g5 20.♔c1 ♗h5
21.♗a2 ♗g5 22.♗d1 ♗e6 23.♔×g5
♗×g5 24.♗ec3? 24.f4 ♗f6 sonrasında siyahın üstünlüğü su götürmezdi fakat yapılan hamle oyunu derhal bitiriyor.

24...♔×g3! 25.♗g2

25.h×g3 ♗×g3+ 26.♗g2 ♗×g2+!

25...♔×h2+! 26.♔×h2 ♗×g2+!!
27.♔×g2 ♗f4+ 0-1

Gelelim Sidney Bernstein'e: Sidney Norman Bernstein (1911 – 1992) ABD'li satranç oyuncusudur. Yaşadığı New York kentinde turnuvalara katılmış, sekiz kez ABD birinciliğine katılmış, genellikle orta sıralarda dolaşmıştır. Kazandığı bir kaç turnuva da vardır. Satranç yazarlığı da olduğu için adına kitaplarda dergilerde rastlarız ve Ossip Bernstein ile

karıştırırız. Sidney'i de, zamanının en büyüklerinden birisini yendiği, güzel bir oyunuyla analiz:

Reshevsky – S. Bernstein

ABD birinciliği New York 1936

1.d4 ♗f6 2.c4 e6 3.♗c3 ♔b4
4.♗b3 ♗c6 5.e3 a5 6.a3 a4 7.♗c2
♔×c3+ 8.♗×c3 ♗a5 9.♔d3 d5 10.c5
0-0 11.♗e2 b6 12.c×b6 c×b6 13.♗c2
♗b3 14.♗b1 ♔a6 15.♔×a6 ♗a6
16.♔d2 ♗d7 17.♗d3 ♗a7 18.f3 ♗c8
19.♔c3 ♗e8 20.♔b4 ♗ac7 21.0-0 f5
22.e4 ♗d6 23.exd5 exd5 24.♗c3 ♗c4
25.♗bd1 ♗×b4!?

Buraya kadar eşit giden oyunda siyah ilginç bir kalite fedası deniyor.

26.a×b4 ♗c4 27.♗f2 ♗e8 28.♗e2
f4 29.b5 ♗e3 30.♗de1 ♗a8 31.♗×a4
♗×a4 32.♗×b3 ♗×d4 33.g3 h6 34.g×f4
♗f5 35.♗e5 ♗d2 36.♗d1??

Reshevsky de gününde değil. 36.♗e8+ ile materyal üstünlüğünü sürdürebilirdi.

36...♗d4 37.♗×d5 ♗×d1+ 38.♗×d1
♗×d5 39.♔g2 ♗c5 40.♗e1 ♗c2+
41.♔g3 ♗×h2+! 0-1

İlginç bir tesadüf olarak oyunun bitişi, Müller– O. Bernstein oyununun bitişinin yansıması.

“Em.” Lasker, “Ed.” Lasker'e karşı!

Satranç literatüründe en çok karıştırılan iki isim hiç şüphesiz bu ikilidir. 27 yıl boyunca Dünya şampiyonu olan Emanuel Lasker'den (yani “Em.” Lasker) fazla bahsetmeyeceğiz.

Bizi ilgilendiren “Ed.” olarak bilinen Edward Lasker. Edward, Emanuel'in ölümünden çok sonra uzaktan akraba olduklarını öğrenmiş. Edward Lasker, o zamanda Prusya'da olan Kempen'de 3 Aralık 1885'de doğdu. 25 Mart 1981'de 95 yaşında New York'da öldü. Berlin'de Technical College of Charlottenburg'dan Makine ve Elektrik mühendisi olarak çıktı. 1. Dünya savaşıdan önce Londra'ya

gitti. Savaşın çıkmasından kısa bir süre önce de ABD'nin Chicago kentine yerleşti. Daha sonra da ömrünün sonuna kadar New York'da yaşadı. 1921 – 1923 yılları arasında bir çok erken doğan bebeğin hayatını kurtaran, solunum makinesi icad etti ve bundan oldukça iyi para kazandı. Arkadaşları, bu nedenle Lasker'e göğüs kelimesinin İngilizcesinin “chest” olması dolayısıyla “the chest player” demeye başlamışlardı. “Ed.” Lasker 1916, 1917, 1919, 1920, 1921 yıllarında beş kez Amerika'nın ABD birinciliğinden bile daha önemli olan Amerika Açık Turnuvasını kazandı. 1923'de ABD birinciliği playoffunda Frank Marshall ile yaptığı maçı tek farkla 8½–9½ kaybetti. Aslında bu maçta öndeyken böbrek taşı sorunu çıkması kaybetmesine neden olmuştu. George Thomas ile oynadığı vezir fedalı minyatür çok ünlüdür. Bu oyunun öyküsünü kendisinden dinleyelim:

“Bu bir beş dakika oyunudur. İngiltere'ye ilk geldiğimde, Londra satranç kulübünü buldum. Manş denizinden geçerken beni deniz tutmuştu ve tek kelime İngilizce bilmiyordum. Kulübe girince Almanca bilen bir üye bana yardımcı oldu. Beni insanlarla tanıştırdı ama adlarını tam olarak anlayamadım bile! İçlerinden birisi bana yıldırım teklif etti. Kabul ederken o kişinin kulüp şampiyonu olan ve daha sonra üç kere Brintanya şampiyonu olacak olan Sir George Thomas olduğundan habersizdim. Yıldırımın ne olduğunu da bilmiyordum, Almanca bilen arkadaş anlattı ve oyuna başladık. Hem hayatımda oynadığım ilk yıldırım partisi hem de İngiltere'de oynadığım ilk oyundu!

“Ed” Lasker - Sir G. A. Thomas

Londra 1911

1.d4 f5 2.♗f3 e6 3.♗c3 ♗f6

Üçüncü hamlede c4 oynamam gerekiyordu, çünkü siyah d5 ile

yanıtlayıp e4'ün kontrolünü ele geçirebilirdi. Ama siyah benim hatamı değerlendirmedigine göre e4 sürme planıma devam edip, gerekirse vezir filimi siyahın şah atıyla değişebilirim.

4.♔g5 ♕e7 5.♕xf6 ♕xf6 6.e4 fxe4 7.♖xe4 b6 8.♕d3 ♕b7 9.♖e5 0-0 10.♖h5

Şimdi 11.♖f6+ ve 12.♖xh7# tehdidi var. Siyahın boğazına çöken dört taş karşı savunması kolay değil. 10...g6 oynarsa atımı iki piyona feda edeceğim: 11.♖xg6 h×g6 12.♖xg6+ ♕g7 13.h4 devamında 14.♖h3 ve 15.♖g3 tehditleri var. Korktuğum hamle 10...♕xe5 idi. Eğer o zaman 11.d×e5 oynarsam: 11...♖f5'e 12.♖f6+ olmaz çünkü 12...♖xf6!! var. 11.d×e5 yerine 11.♖g5'e h6 var, ayrıca 12.♖f6+ da olmuyor: 12...♖xf6 12.♖xh7+ ♕f8 13.d×e5 (13.♖h8+ ♕e7 14.♖xg7+ ♖f7 15.♖xe5 atak biter ve feda ettiğim taş karşılık sadece iki piyonum var.) 13...♖h6'dan sonra benim vezir düşüyor. Bu durumda 10...♕xe5 11.d×e5 ♖f5'e 12.♖g4 yada 12.♖e2 oynayıp, uzun rokla devam edecektim. Ancak bu konum belirsizdir. Neyseki siyahın hamlesi beni rahatlatmıştı:

12...♖e7

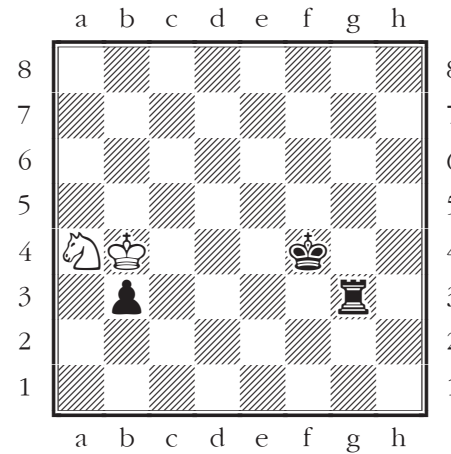
Fikir 11.♖xh7+ g×f6'dan sonra vezirle h7'yi korumak. Atımın maskeleyişi h7 karesine çifte tehdidi bir şekilde gerçekleştirmeliydim ve beş dakikam vardı. Oyunun kritik anının geldiğini biliyordum. Çünkü atak için daha fazla getirmem en az üç hamle istiyordu. Siyah saldırımı 10...♖c6; 10...d6 10...g6 gibi hamlelerle püskürtüp f dikeyinden oynamaya başlamayı tehdit ediyordu. g6'dan at fedası da olmuyordu, siyah artık araya vezir yada fil kapatabilirdi. e5 atını nereye açabilirdim? 11.♖g5 g6 12.♕xg6 h×g6 13.♖xg6 ♖g7 14.♖xf8 ♕xf8 15.♖h7+ ♕e7 16.♖xf6 ♖xf6 17.♖h7+ ♕d6 ve şimdi 18...♖a6 ile 19...♖h8 tehditleri var. 11.♖d6 g6 12.♖xg6 h×g6 13.♖xg6+

♖g7 14.♖xh7 ♖xg6 15.♕xg6 a5 sonrasında 16...♖a7 atı düşürebilir. At hamlelerinin işe yaramayacağını anlayınca vezir fedası aklıma geldi. O zaman açarak şah felakete yol açacaktı.

11.♖xh7+ ♕xh7 12.♖xf6+ ♕h6 13.♖eg4+ ♕g5 14.h4+ ♕f4 15.g3+ ♕f3 16.♕e2+ ♕g2 17.♖h2+ ♕g1 18.♕d2# 1-0

Bu mat konumu gerçekten sıradışıdır. Siyah şah beyazın evinde, beyaz taşlar tarafından sarılmış durumdadır. Benim bilgim dahilinde başka buna benzer bir konum yoktur. (Lasker bunları 1942'de yazıyor.)

Edward Lasker New York 1924 turnuvasında Dünya şampiyonluğunu tatmış olan akrabasıyla karşılaştı ve satranç oyununu yeniden yazıldı!

New York 1924 turnuvasının altıncı turunda Emanuel Lasker - Edward Lasker karşılaşmasında siyahın 92. hamlesinden sonra bu konuma ulaşıldı. Kalite ve piyon fazla olan siyahın kazanç planını Edward Lasker şöyle anlatıyor: "Hesabıma göre beyazın b3 piyonunu düşürmesi üç hamleydi. Ben de bu sırada şahımı c4'e gelerek atı açmazdan kazanıyordum: 93.♕a3 ♕e5 94.♖c5 ♕d4 95.♖xb3+ ♕c4 Beyazın piyonu almak zorunda olmadığı hiç aklıma gelmemişti. Aslında Lasker kale ve piyonun ata karşı kazanamadığı yeni

bir oyunsonu etüdü yaratmıştı."

93.♖b2!

"Bu hamle bana sürpriz oldu. Konumu inceleyince beyaz şahı uzaklaştırmamın hiç bir yolu olmadığını ve piyonu kaybetmeden benim şahımın üçüncü yataydan geçemediğini gördüm. Biraz daha analiz yapınca şahımı kalenin arkasından dolaşıp d2'ye getirirsem kazanç olduğunu fark ettim. Son bir deneme yaptım."

93...♕e4 94.♖a4 ♕d4 95.♖b2 ♖f3 96.♖a4 ♖e3 97.♖b2 ♕e4 98.♖a4 ♕f3 99.♖a3! "Bu hamle benim planımı bozuyor. Şimdi oynarsam 99...♕e2 100.♖b2 var ve hiç bir şekilde yaklaşamam."

99...♕e4 100.♖b4 ♕d4 101.♖b2 ♖h3 102.♖a4 ♕d3 103.♕xb3 ♕d4+ 1/2-1/2

Edward Lasker go ve damayla da ilgelenmişti. Bu oyunlarla ilgili iki kitap yazdı. Satranç hakkında ise dört kitabı basıldı: ilk pozisyonel satranç kitabı sayılan Chess Strategy 1911, satrancı eğlenceli bir dille anlatan Chess for Fun and Chess for Blood 1941, The Adventure of Chess 1948 ve otobiyografisi sayılan Chess Secrets I Learned from the Masters 1951.

Kaynaklar:

<http://www.chessgames.com>

R.Retı, Masters of the chessboard, Dover publishing

S. Palavan, A.C. Talum, Satrançta dünya şampiyonluğu, İnkılâp Kitabevi

Philip W. Sergeant, Championship chess, Dover publishing

G. Kasparov, Benim ustalarım, İş Bankası yayınları

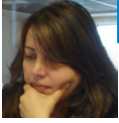
J.R. Capalanca, My chess career, Dover publishing

I. Chernev, Capablanca's best chess endings, Dover publishing

Ed. Lasker, Chess for fun chess and for blood, David Mc Kay Company

2013 Dünya Yaş Grupları Şampiyonası

CM Işık Can, 8 yaş ikincisi

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

Fatma Yılmaz: Sevgili Işık, seni başarılarından dolayı bir kez daha kutluyoruz. Mavikale okuyucuları için bize kendinden, aیلenden, başarılarından, bu başarılarla nasıl ulaştığından söz eder misin?

Işık Can: 20 Nisan 2005 doğumluyum, ilkokul 3. sınıftayım. Okul derslerimin yanında özel olarak satranç ve tenis dersleri almaktayım.

Ailenden söz eder misin?

İstanbul'da yaşıyoruz. Babam Muğla Milaslı, annem Karabük Safranboluludur. Annem İstanbul Hukuk Fakültesi mezunu. Kendi ofisinde serbest avukatlık yapıyor. Babam İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi mezunu. İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde Halk Sağlığı Ana Bilim Dalında Doç. Dr. olarak görev yapmakta. Üç kardeşiz. Ağabeyim Alpin Can Çapa Anadolu Öğretmen Lisesi'nde 10. sınıf öğrencisi, ikiz kardeşim Işıl ile aynı sınıftayız. Işıl benden bir yıl sonra satranç eğitimine başladı. İlk yıl Türkiye dördüncüsü, ikinci yılnda ise 9 yaş kızlarda Türkiye şampiyonu oldu.

Kardeşini de kutluyoruz. Ailecek satranççısınız ne güzel! Peki, neden satranç?

Satranç sevdiğim bir oyun, zeka sporu. Ben bu sporu sevdiğim için yapıyorum. Düşününce, doğru hamleleri bulunca mutlu oluyorum.

Satranca kaç yaşında kimin aracılığıyla başladın?

Satranca 6 yaşımıdayken ağabeyimle

oyunarak başladım. Ağabeyim kolejde okurken haftada bir saat satranç dersi almış. Bana taşları, taşların hareketlerini gösterdi ve oynamaya başladık. Evde akşamları babam, ben, ağabeyim satranç oynuyorduk. Satranç eğitimine ilkokul 1. sınıfta başladım. Okulumda hem sınıf öğretmenliği hem de satranç antrenörlüğü yapan Halis Tuncel öğretmenim, kursa başlayınca beni turnuvalara hazırladı. Notasyon bilmiyordum, bana notasyonu öğretti. 1. sınıfta tenefüslerde bile Halis Hocamla beraberdim, satranç konusundaki kafamda oluşan soruları sürekli hocamla paylaşıyordum. Halis öğretmenimin satranç sevgisi ve eğitimi konusundaki emeği büyüktür. Kendisine buradan da teşekkür ediyorum.

Başarıyı elde etmek için nasıl ve ne kadar çalışıyorsunuz?

İlkokul 1. sınıfta satranca başladığımda Halis Hocamın her yaş grubundan öğrencileri vardı. Ben önce kendi yaş grubumda başladım daha sonra ortaokul öğrencilerinin olduğu en iyi gruba kadar ilerledim. 6-7. sınıfların olduğu bu gruba haftada 3 gün 3-4 saat oyun oynuyor ve problem çözüyor-

duk. Bu şekilde başarı geldi. Şimdi her gün satrançla ilgili mutlaka ya problem çözer ya bilgisayarda satranç oynar ya da hocalarımla 2-3 saat çalışırım. IM Mert Erdoğan ve FM Tamer Karatekin hocalarımla düzenli olarak satranç çalışmalarımı sürdürüyorum. Ayrıca milli takım kamplarında GM Gurevich ile çalışıyorum. Turnuva olmadığı günlerde 2 saat tenis oynuyorum. Tenis oynayınca satranç turnuvalarında kendimi daha güçlü daha dayanıklı hissediyorum.

Satranç üstüne bir de tenis eklenince çok zamanını alıyor olmalı. Bütün bu çalışmalar derslerle birlikte zor olmuyor mu?

3. sınıfta temel dersler olarak Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi var. Bu dersler oldukça kolay geliyor bana. Matematik en sevdiğim ders. Sınıf öğretmenimle beraber 4. sınıf matematik problemleri de çözüyorum. Şu an da satrançla birlikte derslerin herhangi bir zorluğu olmuyor. Hatta satrançın derslerine faydası bile oluyor, sınıfta yaptığımız testlerde soruları eksiksiz yaparak birinci olabiliyorum. Turnuvalar nedeniyle birçok gün okula gidemiyorum. Ancak sınıf öğretmenim Şükri-

ye Şengün eksik kalan konularda bana özveri ile destek oluyor.

Başarılarına geçmeden ratingini sorayım: Ratingin ne oldu şimdi?

Mayıs 2014 tarihi itibarıyla UKD puanım 1874, ELO puanım 1776'dır.

Gelelim başarılarına...

Birçok turnuvada derecelerim, İstanbul yaş grupları şampiyonluklarım ve okullar arası satranç turnuvaları şampiyonluklarım da var ama ben burada ulusal ve uluslararası düzeydeki başarılarımdan söz edeyim. 40. Satranç Olimpiyatları'nda 2023 milli takım sporcusu olarak dünya tarihinin en genç satranç milli takım sporcusu unvanını aldım. 2012 7 Yaş Türkiye ikinciliği, 2012 Dünya Okullar 7 Yaş Şampiyonluğu, 2012 Avrupa Okullar 7 Yaş Üçüncülüğü, 2013 8 Yaş Türkiye Şampiyonluğu, 2013 Dünya Okullar 8 Yaş Şampiyonluğu, 2013 Dünya Yaş Grupları 8 Yaş İkinciliği, 2013 Avrupa Yaş Grupları beşincilik kupası, 2013 Kavala Açık 10 Yaş Birinciliği, 2013 Çanakkale Açık 8 Yaş Birinciliği, 2014 Türkiye 9 Yaş Şampiyonu oldum.

Başarıdan başarıya koşuyor, başardıkça daha çok başarmak istiyorsun. Peki başarmak, şampiyon olmak nasıl bir duygu? Şampiyon olunca ne hissediyorsun?

Güzel bir duygu. Şampiyon olunca sevinirim. Mutlu oluyorum.

Beğendiğin yerli ve yabancı satranççılar?

Yabancı Magnus Carlsen, Kasparov, Karpov, Tal. Türkiye'deki unvanlı satranç sporcularının da çok çalıştıklarını ve bu spora emek verdiklerini biliyorum.

Satrancın bir numarası sence kim?

Magnus Carlsen! Elo puanından da anlaşılacağı üzere bir numara Magnus. Şu andaki dünya şampiyonu da Magnus Carlsen. Türk sporcularında çalışa-

rak en iyi ilk 100 satranççı arasında yer almalarını istiyorum.

Peki senin satrançtaki hedefin nedir?

15 yaşından önce GM unvanı almak ve dünyanın en iyi satranççıları arasında yer almak!

Büyüklerle de kendine de çok güzel hedefler belirlemiştin. Belirlediğin hedeflere hem senden büyük sporcularımızın hem de senin ulaşmanızı diliyorum. Peki, yaşlılarına ya da senden küçüklere önerilerin var mı?

Arkadaşılarıma ve yaşlılarıma zamanı iyi şeyler yaparak ve sevdikleri işlerle uğraşarak geçirmelerini öneriyorum. Küçüklere de zihinsel ve fiziksel spor yaparak mutlu olabileceklerini söylemek isterim.

Ailelere önerilerin?

Aileler çocuklarının sevdiği ve ilgilendiği konularda onları desteklesinler. Bazen yenildiği için çocuklarına kızan aileleri görüyorum, spor da yenmek de yenilmek de var, çocukları sporla ilgilenen aileler, onlar yenildiğinde kızmazlar. Her çocuk farklıdır, çocukları birbirleriyle kıyaslamasınlar.

Okulun var, satrançla bu kadar yoğun ilgileniyorsun, fiziksel dayanıklılık için tenis oynuyorsun. Bütün bunların ailene açısından zor olduğunu düşünüyor musun?

Satrancın ailelere maddi ve manevi zorlukları olduğunu biliyorum. Bu benim ailem için de geçerli çünkü benim annemin ve babamın meslekleri zor. Onlar zamanlarının çoğunu işlerine ayırmak zorunda kalıyorlar. Yoğun çalışmalarına rağmen bize vakit ayırmaya çalışıyorlar. Annem zamanının azlığından ve sürekli işlerinden dolayı bize istediğinden daha az zaman ayırıyor.

Aileler için ne kadar zor olursa olsun, çocuklar satranç oynasın istiyor musun?

Evet!

Peki daha çok çocuğun satranç oynaması ve buna bağlı olarak satrancın gelişmesi için sence ne yapılmalı?

Satrancın ülkemizde gelişmesi için satranç merkezleri açılmalı, buralarda çocuklara güçlerine ve düzeylerine göre gruplar halinde eğitim verilmeli devlet okullarında da satranç eğitimine önem verilmeli. Başarılı ve milli takımda yer almayı hak eden çocuklar daha fazla desteklenmeli. Uluslararası turnuvalara anne babalarıyla birlikte devlet desteğiyle götürülmelidirler.

Bu kadar güzel oynuyorsun, şimdiden çok güzel ratinglere ulaşmış durumdasın, CM unvanını kazandın. Kısacası satrançtaki başarın çok iyi. Peki bu başarılarının dışında satranç sana ne kazandırdı?

Satranç bana dikkatli olmayı, iyi düşünmeyi, sabırlı olmayı, mümkünse hata yapmamayı, yapılan hatalardan da ders çıkarmayı öğretti. Kendi oyunlarımı analiz ederken, kendim hakkında olumlu- olumsuz eleştirilere açık olmam gerektiğini öğretti. Yenilgiler karşısında soğukkanlı olmayı, daha iyiye ulaşabilmek için hatalarımızdan ders almayı, hatalarımızı tekrarlamamayı öğretti. Yine satranç sayesinde yerli yabancı birçok arkadaşım, hocam oldu. Turnuvalar sayesinde farklı şehirleri, farklı ülkeleri ve bu ülkelerin kültürlerini ve yaşam biçimlerini tanıdım. Birleşik Arap Emirlikleri'nde yapılan Dünya Yaş Grupları sırasında farklı giyim ve yaşayışları gördüm.

Sana bu kadar değer katan satranç olmasaydı, hayatında ne değişirdi?

Satranç olmasaydı daha dar bir çevrem ve az sayıda arkadaşım olurdu, iyi yanından bakarsak da bana daha fazla zaman kalırdı ve bu zamanı da sanırım tenis ve diğer sporlara ayırırdım. Ağabeyimle daha çok tenis, masa tenisi veya beyzbol oynardık.

Tarafların gözü kara olunca

Saklanamayan şah hedef tahtasına oturur...

Dr. M. Sabri Koçak

IV. Kademe Antrenör

kocaksabri@yahoo.com

Rapport - Dominguez
Tata 2014 Wijk ann Zee

1.c4 c5

İngiliz açılışı genellikle konumsal oyun severlerin ya da konumsal anlayışına güvenenlerin gözde açılışlarındandır. Ancak bu keskin konumlara bu açılışta ulaşılamaz anlamına gelmemektedir. Hele de her iki oyuncu da saldırgan oyun tarzını benimseyenlerden olunca...Gerek Rapport ve gerekse Dominigez oyunlarında keskin konumlara girmekten sakınmıyorlar. Böyle olunca İngiliz açılışı daha başlangıcından itibaren taktik mücadeleye sahne oluyor ve oyun parlak oyun sınıfına giriveriyor

2.♖c3 g6 3.g4

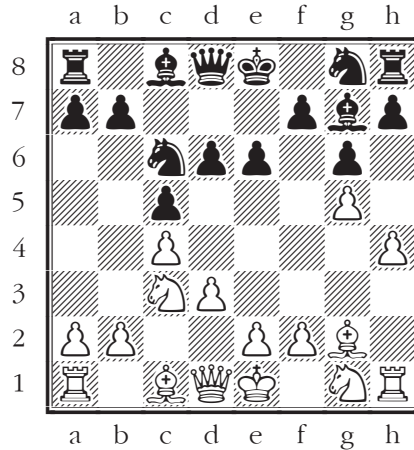
Bu hamle ile Rapport, niyetinin hiç de küçük avantajları toplama düşüncesine dayanan konumsal oyun stratejisi izlemek olmadığının ilk sinyalini veriyor. İngiliz Açılışında bir Keres atak denemesi. Fikir merkez mücadelesinde Siyahın f6 atına hücum yoluyla avantaj kazanmak, rakibin f5 sürüşünü engellemek. Tararamalarımıza göre bu hamle daha önce bir kez Finlandiya Espoo kentinde düzenlenen bir turnuvada oynanmış. 1.c4 c5 2.♖c3 g6 3.g4 d6 4.♗g2 ♖c6 5.g5 h6 6.h4 h×g5 7.h×g5 ♗×h1 8.♗×h1 ♗g7 9.d3 e6 10.♗f4 ♗ge7 11.♞d2 a6 12.e4 ♖d4 13.♗ge2

♗ec6 14.♗×d4 ♗×d4 15.♗f1 ♗b8 16.♗e1 e5 hamlelerinden sonra eşit bir konuma ulaşılmış ve eşitlik oyun sonuna kadar sürerek maç berabere sonuçlanmış (Tiitta Sauli - Ponnio Toni, Espoo, Finlandiya We MatSK 2nd turnuvası 2003).

3...♗g7 4.♗g2 ♖c6 5.d3 d6

Siyah rakibinin g5 sürüşü yüzünden şah atının oyuna çıkmasını erteliyor ve fazla sürülmüş g4 piyonuna yükleniyor. 5...♗f6 6.g5 ♗h5 7.♗d2 d6 8.a3 ♗e6 9.♗b1 0-0 10.♗f3=

6.g5 e6 7.h4

7...h5!

Siyah rakibinin h piyonunun ilerleyişini durdurmalı aksi taktirde şah kanadında ciddi zayıflıklar oluşabilirdi.

8.♗×c6+

Çok kritik bir karar. Beyaz uzun çaprazda yerleşmiş beyaz filini at ile değiştiriyor. Bu değişim sonucu Siyahın

merkez piyonları daha da kalabalıklaşacak ve Beyaz etkili bir taşıyı değişmiş olacak. Konumsal anlayışla uyuşmayan bir hamle. Beyaz şah kanadı piyonlarının sabitlendiği varsayımından hareketle rakibinin vezir kanadı piyon yapısını bozmayı, rakip atın d4 karesine yerleşmesini önlemeyi düşünmüş olabilir. Geçerken alış Beyazın h piyonunun zayıflamasına yol açıyor ve 8.g×h6 ♗×h6 9.h5 g5 10.♗h3 g4 11.♗g5 f6 12.♗ge4 ♗f7 hamlelerinden sonra Siyahın şah kanadı daha güçlü gözüküyor.

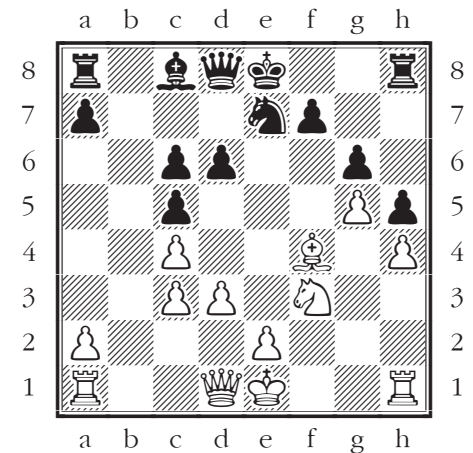
8...b×c6 9.f4 e5?!

Siyaha daha etkili bir devam yolu gözüküyordu: 9...♗e7 10.♞a4 ♗f5 11.♞×c6+ ♗d7 12.♞a6 ♗d4 13.♗f2 ♗c6

10.f×e5 ♗×e5 11.♗f3 ♗×c3+

11...♗g7 12.♞a4 ♗e7 13.♗e4 0-0 14.♗f6+ ♗×f6 15.g×f6 ♗f5=

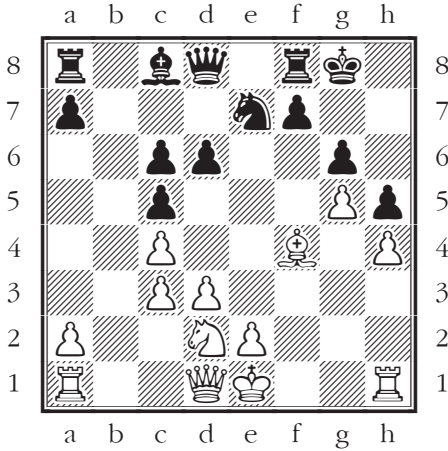
12.b×c3 ♗e7 13.♗f4

13...0-0!

Her ne kadar Beyazın h ve g piyonları ilerlemiş olsa da Siyahın şah konumlarını zayıflatabilecek hareket kabiliyetine sahip değiller. Bu yüzden Siyah kendinden emin kısa rok yapıyor. Ancak Beyaz şah için aynı şeyleri söylemek zor. Beyaz şahını ne vezir ne de şah kanadında rok ile saklayabilir. Çünkü her iki kanatta da piyon yapısı bozuk. Siyahın 11. hamlede uzun çaprazaya yerleşmiş Siyah filini at ile değişme kararı da buna dayanıyor. Yani rakibin şahını ortada savunmasız bırakmak.

14.♖d2

14...d5!

Kuşkusuz burada merkez hücumu gerekir. Çünkü beyaz şah her iki kanatta da saklanamıyor. Sığınabileceği tek yer merkez piyonlarının arkası. Merkez piyonları bozulduğu taktirde bu olanak da elinden alınmış olacak.

15.♞a4?!

Göze garip gelse de 15.0-0 Beyaz için iyi bir seçenektir. 15...♞e8 16.♞f2 ♜f5 17.♞a4 ♞e6 18.e4 ♜xh4 19.♞af1 dxe4 20.dxe4 ♞d6! 21.♞xd6 ♞xd6 hamlelerinden sonra keskin oyuncuları çekilmesi devam edebilirdi.

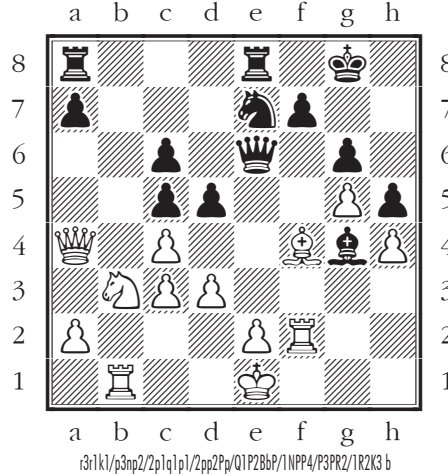
15...♞g4!

Oyunun devamında göreceğimiz bitirici kombinezona hazırlık!

16.♞h2 ♞e8!

Siyah e2'ye doğru güç yığıyor.

17.♞b1 ♞d7 18.♞f2 ♞e6 19.♞b3

19...♞xe2!

Siyah güzel bir feda ile rakip şahı sıgındığı yerden çıkarıyor.

20.♞d2

Beyaz e2'yi kale ile korumasına karşın fili alamıyor. 20.♞xe2 ♞g4 21.♞h2 ♜f5 22.♞bb2 ♞g2 23.♞c1 ♞xh2-+

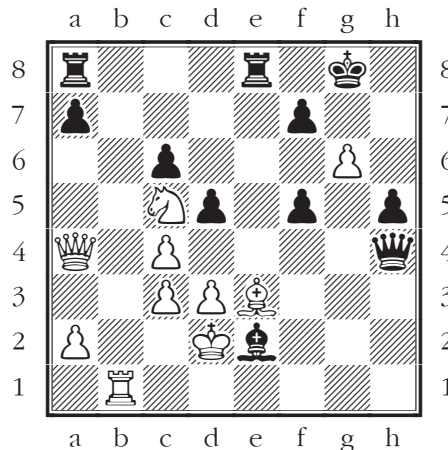
20...♞g4 21.♞h2 ♞c5

21.♞e1 ♞f3 22.♞c7 ♞ac8 23.♞e3 ♜f5 24.♞exf3 ♞xc7-+

21...♞xh4 22.♞e3 ♜f5 23.♞x5

23.cxd5 ♞xa4 24.♞xa4 ♞xd3 25.♞xd3 ♞xe3+ 26.♞d2 ♞ae8-+

23...gxf5 24.g6

24...♞xe3!

Bu kalite fedası da beyaz şahın tü-müyle siyah şahların içinde kalmasına neden oluyor.

25.♞xe3 ♞e8+ 26.♞d2 ♞f2

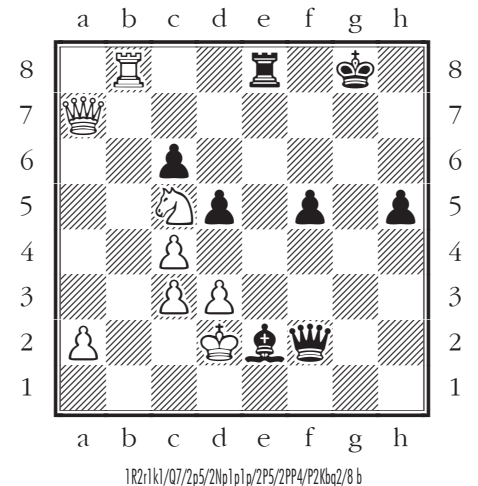
Beyazın şahının saklanacak yeri ol-madığı gibi artık rakibin en güçlü taşı vezir ile de burun buruna geldi!

27.gxf7+

Beyaza artık savunma yok: 27.♞c1 ♞xc5 28.gxf7+ ♞xf7 29.♞b7+ ♞g8 30.♞xa7 ♞xa7 31.♞xa7 ♞xd3-+

27...♞xf7 28.♞xa7+ ♞g8 29.♞b8

Beyaz, rakibin kalesini açmaza ala-rak mattan kurtulmaya çalışıyor. Ancak Siyahın buna izin vermeye niyeti yok.

29...♞xd3+!

Şah Siyah taşların içinde kalınca fedalar da yağmur gibi yağıyor! Artık mattan kurtuluş yok.

30.♞xd3

30.♞c1 ♞c2#

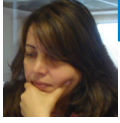
30...♞e2+ 31.♞d4

0-1

Ve Beyaz mata bir hamle kala oyu-nu bırakıyor: 32.♞e3#

2013 Avrupa Yaş Grupları Şampiyonası

10 yaş şampiyonu CM Kağan Aydınçelebi

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

Fatma Yılmaz: Öncelikle boyundan büyük başarılarından dolayı seni kutluyoruz. Satranç açısından baktığımızda kısa denebilecek bir sürede birbirinden güzel başarıları elde ederek bizleri sevindirdin, seninle gururlandık.

Başarılarına tanık olduğumuz, gururlandığımız Kağan kimdir? Seni kendi cümlelerinle tanıyalım.

Kağan Aydınçelebi: 11 yaşındayım. Gaziantep'te Özel Sanko Ortaokulu 5.sınıf öğrencisiyim.

Ailenden de kısaca söz eder misin?

Annem Efsun, babam Murat, kardeşim Kerem Aydınçelebi. Annem ve babam her ikisi de İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi mezunu. Kardeşim ise 8 yaşında ve 2. sınıfa devam ediyor.

Gelelim satranca... Neden satranç?

Satranç oynamaktan hoşlanıyorum. Taşların hareketlerini, bağlantılarını, bulunduğum pozisyonlardan birçok hamle ötesini hesaplamak, düşünmek benim hoşuma gidiyor.

Bu kadar sevdiğin satranca kaç yaşında kimin aracılığıyla başladın? Satrancı sana bu kadar kim sevdirdi?

Kreş yıllarımda başladım. Eve geldiğimde babamı benimle satranç oynaması için sürekli sıkıştırıyordum. Yenilince de çok kızıyor ve daha çok hırslanıyordum. Bunun sonucunda ailem bana bir satranç kursu buldu. Ben de emeği çok olan Yusuf Kürüz Hocam ile orada tanıştım ve çalışmaya başla-

dık. 10 yaşına kadar kendisi ile çalıştıktan sonra son 1,5 senedir IM Doğan Reyhan Hocam ile çalışmaya başladım. Milli Takım Alt Yapı Grubu'ndayım, kamplarda GM Mikhail Gurevich ile çalışıyoruz.

Başarıyı elde etmek için nasıl ve ne kadar çalışıyorsun?

Bana kalsa hep satranç çalışırım ama 5. sınıf öğrencisi olduğum ve derslerim de çok yoğun olduğu için okul zamanlarında satranca istediğim kadar zaman ayıramıyorum. Ancak yaz tatillerinde elimden geldiği kadar vaktimin büyük kısmını satranç çalışmaları, turnuvalar, kamplar ile doldurmaya çalışıyorum.

Peki, derslerin nasıl?

Derslerim oldukça iyi, bu nedenle çok çalışmam, seviyemi de bozmamam gerekiyor.

Derslerinin ve satrancının iyi olması ne kadar güzel! İkisini birlikte başarılı bir biçimde yürütmek zor olmuyor mu?

Dersler ve satranç... İkisi birlikte zor oluyor elbette. Çoğu zaman tur-

nuvalar, kamplar, satranç dersleri derken okul derslerimi yarı yarıya takip edemiyorum. Bu yüzden de derslerime çok daha dikkatli ve verimli çalışmak zorundayım. Ders çalışırken satrancın bana kazandırdığı hızlı düşünme, kavrama, olaylar arasında ilişki kurma gibi değerleri kullanıyorum. Herhangi bir kamp veya turnuvadan döndüğüm zaman, öncelikle ben sınıfta yokken kazandığım derslerin, konuların üzerinden geçmek ve eksik ödevlerimi tamamlamak zorundayım. Tabi, bu noktada okul yöneticilerimin ve öğretmenlerimin de bana destekleri çok büyük. Bu sayede her ikisini de dengeli bir şekilde götürmeye çalışıyorum.

Sen de hem öğretmenlerinin, okulunun hem de ailenin sana olan desteğini başarı elde ederek geri ödüyorsun diyebilir miyiz?

Diyebiliriz.

Peki, nedir bu başarılar? Biraz da bunlardan söz eder misin?

Başarılarımı ben yıl yıl tutuyorum, size de öyle aktarayım:

2012 Türkiye Küçükler 9 Yaş Şampiyonluğu, 2012 Avrupa Okullar 9 Yaş Üçüncülüğü, 2012 Satranç Olimpiyatları 2023 takımı ulusal sporculuğu, 2013 Avrupa Yaş Grupları 10 Yaş Şampiyonluğu, 2014 Türkiye 11 Yaş Şampiyonu, 2014 Çocuk Ligi Türkiye İkinciliği, 2013 Çocuk Ligi birinci masa ikinciliği, 2014 Çocuk Ligi birinci masa üçüncülüğü.

Şampiyonluk nasıl bir duygu? Yükarıda saydığın başarıları yakaladığın anda neler hissettin?

Güzel bir duygu. Şampiyon olduğumda çok seviniyorum. İlk Türkiye şampiyonluğumda birincilik kürsüsüne çıktığımda dişlerim titremişti. Çok heyecanlanmıştım ama çok da hoşlanmıştım. Şampiyonluk sonrası daha zor çünkü her şampiyonluk beraberinde daha fazla sorumluluk getiriyor bana. Benden beklentilerin arttığını düşünüyorum, bu da beni korkutuyor.

Seni başarıdan başarıya taşıyan, başardıkça sorumluluğunun arttığını düşündüren satranç, sanabaşarının ötesinde ne kazandırdı?

Hızlı ve çok yönlü doğru düşünme, karar verme konusunda kendimi satranç sayesinde geliştirdim. Genel olarak karşılaştığım olayları en ince ayrıntılarına kadar algılamakta zorlanmıyorum ve doğru değerlendirebiliyorum. Daha bu yaşımda, turnuvalar sayesinde gerek yurt içinde gerekse yurt dışında değişik şehir ve ülkeleri gezip görme şansım oldu. Farklı insanlarla ve arkadaşlarla tanıştım ve farklı ortamların içinde bulundum. Yine satranç sayesinde kendime güvenim arttı. Başardıkça mutlu oluyorum, istediğim gibi olmazsa da yılmıyorum. Böylece ratingim de yükseliyor, ratingim yükseldikçe daha da başarılı olmak istiyorum.

Su anda ratingin kaç?

Mayıs 2014 Elo: 1773, Ukd 1888

Satranç olmasaydı hayatında ne

değiştirdi?

Satranç oynamam ve elde ettiğim başarılar benim hem okulda hem de Gaziantep'te hatta Türkiye'de belki de dünyada değişik insanlar tarafından tanınmamı ve takdir edilmemi sağladı. Satranç olmasaydı bu kadar tanınmazdım. Satrancın okuldaki başarıyı da arttırdığına inanıyorum. Satranç oynamasaydım okulda da bu kadar başarılı olamayabilirdim. Vaktimi böyle bir spor yerine boş geçirebilirdim ve bu da beni çok mutsuz ederdi.

Seni bu kadar mutlu eden satrançta beğendiğin yerli ve yabancı satranççılar?

İM Doğan Heval Reyhan, GM Magnus Carlsen, GM Alexander Ipatov, GM Levon Aronian.

Peki, satrancın bir numarası sence kim?

GM Magnus Carlsen

Yaşıtlarına ya da senden küçüklere önerilerin?

Satrancı hayatlarından çıkarmasınlar. Bir insan bir şeyi gerçekten isterse yapamayacağı hiçbir şey yoktur. Sadece disiplinli çalışsınlar zamanlarını boşa harcamasınlar.

Şimdi iki küçük soruyla sözü ailene bırakalım:

Satrançta çok başarılı bir çocuğunuz var. Herkes bu kadar başarılı olamayabilir. Çocukları başarılı olsun ya da olmasın ailelere önerileriniz nelerdir?

Satranç keyifli ama uzun ve zorlu bir yol, ayrıca yolun başındayken sonunun nerede ve nasıl bitebileceğini kestiremiyorsunuz. Eğer çocuğunuzun bir potansiyeli olmasının yanı sıra gerçekten satranç oynamaktan mutlu olduğunu ve zevk aldığını düşünüyorsanız sonuna kadar arkasında olun ve desteğinizi esirgemeyin. Başarısız olduğu hiçbir dönemde sabırsız davranmayın ve ço-

cuğunuzu yargılamayın. Yaşamımızı tercihlerimiz şekillendiriyor bu nedenle tercihlerimizi her zaman çocuklarımızdan yana kullanalım.

Çocukları desteklemenin aileye getirdiği zorluklar elbette vardır. Biraz da bunlardan söz eder misiniz?

Satranç oldukça emek, zaman, kaynak isteyen bir spor. Ailede anne ve baba çalışıyorsa işler daha da zorlaşıyor. Biz, Kağan satranç oynamaya başladığından beri neredeyse tüm izinlerimizi turnuvalarda geçiriyoruz. Maddi olarak da kaynaklarımızın büyük kısmını satranca ayırıyoruz. Fakat kesinlikle buna değer.

Kağan yeniden sana dönelim. Derslerinden ve satrançtan arta kalan zamanın olursa neler yapıyorsun? Kitap okuyabiliyor musun örneğin?

Futbol oynarım, okul takımında kaleci olarak görev yapıyorum ve bundan çok büyük keyif alıyorum. Çok kısa zaman aralıkları için izin alabilirsem ipad veya bilgisayarda oyun oynamak da hoşuma gidiyor. Yeni gelen filmleri seyretmek için sinemaya gidiyorum. Kitap okuyorum.

Kardeşinle birlikte neler yapmaktan hoşlanıyorsunuz?

Berber futbol oynamaktan, saklambaç, kovalamaca oynamaktan hoşlanıyoruz. Birimiz evde olmadığı zaman diğerimizin canı sıkılır. Evimizin önünde park var. Hava güzel olduğu zamanlar parkta vakit geçirmeye bayılırız.

Son sorumuz Kerem'e... Kerem sen boş zamanlarında neler yapmaktan hoşlanıyorsun?

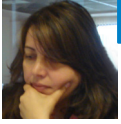
Ben de ağabeyim gibi futbol oynamayı seviyorum. Oyun oynamaktan, çizgi film izlemekten hoşlanırım.

Söyleşimizin sonunda Aydınçelebi ailesinin bütün üyelerine Mavikale okuyucuları adına çok teşekkür ediyor, Kağan ve Kerem'e, başarılarının, mutluluklarının artarak sürmesini diliyoruz.

Emekli Albay, Kore gazisi

Cemalettin Talum

" Türk toplumu aradığı güneşe merdiven dayayacaktır."

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

Fatma Yılmaz: Aktif olarak turnuva oyuncusu olmasanız da yıllardır satrancın içindesiniz. Yazarsınız, yöneticisiniz, organizatörsünüz, satrancın yaygınlaşması yolunda emektarsınız. Her şeyden önemlisi dipdiri bir sese, muhteşem bir hafızaya sahip 85 yaşında koca bir çınarsınız! Mavikale okuyucuları için bize bu 85 yıldan, 85 yıl içerisinde satrancın nereden nereye geldiğinden söz eder misiniz?

Cemalettin Talum: 22 Ekim 1929 Ankara doğumluyum. Ailece dört nesil İstanbul Eyüp Sultanlı sayılırız. 3 yaşında kaybettiğim babam, Atatürk ile Trablus (Tobruk) Savaşı'na katılmış askeri doktor Yüzbaşı Ahmet Cevdet Efendi, annem Akşam Sanat Okulu mezunu Atiye Adalet Hanım. Babamı kaybettikten sonra annem, ağabeyim ve kardeşimle birlikte anneannemin Eyüp Sultan'daki büyük bahçeli bağ evine dönmüştük. İlk ve orta öğrenimimi Eyüp'te yaparken 2. Dünya Harbi'nin sıkıntılı son yılında, 14 yaşındayken, rahmetli kardeşim ile birlikte 1943 - 44 eğitim yılında evden kaçarcasına ayrılıp Konya Askeri Ortaokulu'na girmiştiğimiz. Bir yıl daha sabredip ortaokulu bitirebilseydim, denizci olacaktım.

Evliyim, Deniz adında bir kızımız ve Cansu adında bir torunumuz var.

Satranca kimin aracılığıyla ne zaman başladınız ve satrancı geliştirmenizde kimlerin katkısı oldu?

Askeri okulda çok iyi dama oyun-

cusu idim. 1948'de Bursa Askeri Lisesi son sınıfında Daim Özer adında bir arkadaşım satrançla tanıştırdı. Bu oyun beni öylesine cezbedi ki dama onun yanında çok yavan kalmıştı. Satrancın 1950 yıllarında memleketimizdeki seviyesi hakkında fikir versin diye şu anekdotumu anlatmadan geçemeyeceğim:

Harp Okulu Gazinosu'nda bir arkadaşım ile satranç oynarken bizi gören, nöbetçi amiri kumar oynuyoruz gerekçesiyle hafta sonu izinsiz bırakmıştı. O haftaki futbol milli maçına gidememişim. Bir beyinsellik dinamosu ve aynı zamanda muharebe oyunu olan satranç o zamanlarda nasıl değerlendiriliyordu varın siz anlayın. (Ama bunun intikamını ilerde çok acı bir şekilde alacaktım; yeri gelince anlatacağım.)

Piyade atış okulunda Afganlı subaylarla satranç oynuyorduk. Onlar Rus ekolünden geldiği için çok güzel oynuyorlardı, onların sayesinde biraz daha iyi oynar olmuştum. Piyade mesleğim-

de yüksek lisans yapmak ve Kore'de havan mermisiyle şehit olan çok sevdiğim alay komutanımız Albay Nuri Pamir'in intikamını almak üzere okuldan çıkar çıkmaz havancı teğmen rütbesiyle Kore Savaşı'na gönüllü gitmiştim. Pusan'a ayak bastığımız gün üç ay süreyle ateşkes ilan edilmişti. O ateşkes daimi olarak kaldı ama biz o dönemde dokuz ay boyunca Cheorwon Vadisi'ndeki muharebe hattında (4 km uzaklıktaki 38. Arz Dairesi'nden) her an düşmanın taarruzunu bekler olmuştuk. O sınır bozucu akşamlarda subay barakasında satranç oynamak en büyük uğraşı ve eğlencemizdi. Orada Yılmaz Sinanoğlu adında bir yedek subayla tanışmıştık. Yılmaz, bütün subayları bir berber koltuğuna oturtur gibi önüne oturtup yenip yenip gönderiyordu. Onun herkesi yenmesi karşısında o kadar çok hırslanmışım ki bir ay hiç satranç oynamadan yanında durup onu izlemeye koyulmuştum, onun oyun tarzını adeta ezberledikten sonra karşısına geçip aynı şekilde açılarak ve oyun sonunda üçlü fedaya dayanan kombinasyon ile bir oyun alabilmişim. İşte benim modern satranca ilk adımım böyle başladı. Oyun sonunda Asteğmen Yılmaz koluma girip beni bahçeye çıkarmış ve: "Siz askerler hiç kitap karıştırmadan ağızdan dolma tüfek gibi satranç oynuyorsunuz ve daha açılıştan kaybediyorsunuz, sen benim oyunumu taklit ederek yeteneğin ile başarı elde ettin." diyerek yedi sekiz satranç prensibini (merkezin ele geçirilmesi, sıklet merkezi ve emniyet prensibi [rok], açık koridorların tutulması, hafif figür önde ağır arkada batarya teşkili, son yatay, kuduran kale sütunlarının ele geçirilmesi, piyonların ve diğer figürlerin birbirlerini destek-

leyerek ilerlemesi gibi tamamen biz askerlerin harp okulundaki tabya derslerinde okuduğumuz muharebe kural-larını) dile getirmiş ve yurda dönünce Prof. Dr. Selim Palavan'ın Modern Satranç Kitabı'nı mutlaka bulup çalışa-caksın demişti.

Kore'den İstanbul'a dönünce hafta sonları Taksim Belediye Gazinosu'nda-ki İstanbul Satranç Derneği'ne gitme-ye başladım. Selim Palavan ve Nevzat Süer üstadımızın maçlarını zevkle iz-lerdim. O dönem Yugoslav milli takı-mı ile yapılan İlhan Onat, Nevzat Süer ve 4. masada Yılmaz Sinanoğlu'nun oynadığı (3. masayı hatırlayamadım) maç benim için heyecan verici olmuş-tu. Nevzat'ın galip gelip Yılmaz ve İlhan'ın berabere kalması ile maç 2-2 bitmişti. Bu maçtan duyduğum he-yezanla Palavan'ın Modern Satranç Kitabı'nı aldım ve bütün hızımla sat-rancın içine daldım.

Şark tayinimde Erzurum Karga-pazarı Dağları eteğinde 247. Piyade Alayı'nda kayak bölük komutanlığı ya-parken; kayak ve basketbol antrenman-ları sonrası akşamları, İstanbul gençler satranç şampiyonluğunu kazanmış Dr. Fokyon Sidirapulos ile satranç maçla-rı yapıyorduk. O maçlar benim tekrar kitaba dönmemi sağladı. O Fransızca Capablanca okuyordu. Şimdi düşünü-yorum da elektrik bile olmayan alayda iki yılının mutlu geçirebilmişsem sat-ranç sayesinde.

O dönem satranç Türk Silahlı Kuvvetleri'nde resmi olarak yer almı-yordu diye biliyoruz...

Evet, ne yazık ki dediğiniz doğru! Ben de bu dönemde basketbol ve ka-yak sporlarında 3. Ordu takımında yer almama rağmen, çok sevdiğim ve emek verdiğim satrançla ilgili olarak ordu düzeyinde bir çalışma yapamıyordum (1957). Bir anlamda o güzelim yılları-mı satranç adına boşa geçiriyor yalnızca üstadımız Nevzat Süer'in dergisinde

yayınladığı satranç problem çözme ça-lışmaları ile yetiniyordum.

Satranç problemleri demişken biz askerler o zaman turnuvalara katıla-mıyorduk bu nedenle de aktif sporcu olamamıştım ama problem çözme ya-rışmalarını kaçırmıyordum. 1971'de üstadımız Nevzat Süer'in Cumhuriyet gazetesinde düzenlediği satranç prob-lem çözme yarışmasında Türkiye birin-ciliğini kazandığımı iftiharla söyleyebi-lirim.

Gelelim TSF yöneticiliği dönemi-nize...

1982/84 yıllarında Celil Layiktez (1996/99) yıllarında Emrehan Halıcı yönetiminde Yönetim Kurulu üyeliği, Ali Nihat Yazıcı döneminde de Onur Kurulu üyeliği gibi son derece değerli görevlerde bulundum.

Yine bu dönemlere denk düşen OYAK, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde satranç yarışmalarının sistematikleş-mesi, İstanbul Satranç Festivali gibi önemli organizasyonlar var. Sizin bunlardaki rolünüzden söz eder mi-siniz?

Satrançta sponsor bulmak en büyük sorun olmasına rağmen daha o dönem-de OYAK gibi kurumu yanıma almış olmam satranca çok destek sağladı ve 1992-2002 yıllarında 11 yıl süre-yle OYAK Sigorta sponsorluğu ile ilk, orta, lise ve üniversitelerarası satranç turnuvalarını hayata geçirdim. Takım yarışmalarında 4. masanın mutlaka kız öğrenci olma kuralını da o turnuvalarda uygulamaya başladık.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nde de sat-rancın hayat bulması için çalışmalarım oldu.

TSK demişken, Türk Silahlı Kuv-vetler Birinciliği'yle ilgili olarak 1990 yılında ilk kez bu şampiyonanın Kah-raman Olgaç başhakemliğinde yapıl-dığını, Hikmet Bağcı'nın birinci, Ah-

met Ustamazman'ın ikinci, Gökhan Narman'ın üçüncü, Rasim Kartal'ın dördüncü olduğunu; bu dörtlüden oluşan milli takımın Kahraman Ol-gaç antrenörlüğündeki üç aylık bir kamptan sonra, o yıl Norveç Oslo'da yapılan NATO Şampiyonası'nda ülkemizi temsil ettiğini ancak ge-rek turnuva deneyimsizliği, gerekse oyuncularımızın yeterli düzeyde dil bilmemesi gibi nedenlerle istenen başarıyı gösteremediklerini, bunun üzerine de uzunca bir süre TSK şam-piyonalarının yapılmadığını, hat-ta 1987'de okullarında satranç kolu kurmaya çalışan askeri öğrencilerin ceza aldıklarını ama sonra birden bire 1998'de Türk Silahlı Kuvvetler Sat-ranç Şampiyonaları'nın başladığını, o zamandan bu zamana, kriz dönem-lerinde bile, kesintisiz devam ettiğini biliyoruz. Hatta son altı yıldır TSK şampiyonalarının başhakemliğini ben yapıyorum. Bu zaman diliminde NATO Şampiyonalarına katılmaları-na, hatta derece almalarına da tanık-lık ettim. Kısacası bunlar genel olarak bildiklerimiz hatta yaşadıklarımız. Bilmediğimizse ne oldu da 1997'de öğrencilerin ceza almasına neden olan satranç 1998'de TSK'de kabul gördü, resmileşti?

Çok sevmeme ve istememe rağmen, askeriyedeyken satranç turnuvalarının yapılmamasını kendim için büyük ka-yıp olarak görmüş ve bunun eksikliğini hep hissetmişimdir. Bu nedenle aske-riyeden emekli olduktan sonra tama-men satranca yöneldim. Federasyonun Emrehan Halıcı dönemindeki Yönetim Kurulu üyeliğim sırasında (1998) Ge-nel Kurmay Başkanlığı'na dilekçe ile müracaat ederek satrancı kültürel faa-liyetlerden sportif faaliyetlere aldırma-yı başardım. Böylece ben 1950 yılındaki o elim olayın acısını çıkarmış olur-ken TSK mensupları da TSK Türkiye Şampiyonaları'na kavuşmuş oldular. Sonrasında, sizin de dediğiniz gibi, dü-zenli olarak NATO Şampiyonalarına

da katıldılar Alman hegemonyasını kırıp şampiyon da oldular. Bu başarıların daha da artması için yeni projelerimin olduğunu da şimdiden müjdelirim.

Keşke bütün intikamlar bu kadar güzel alınsa diyerek biraz da İstanbul Satranç Festivali'nden söz edelim.

İstanbul Satranç Festivali'ni hayata geçiren ilk isimler arasında olduğum için de son derece mutluyum. Biz 2002'de zemini oluşturduk. O günden bugüne aralıksız devam ediyor, ne mutlu bizlere...

Organizasyon Komitesini hangi kurumlar oluşturuyordu?

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörlüğü, Türk Satranç Eğitim ve Geliştirme Vakfı, İstanbul Vakfı

Festivalin ilk Yürütme Kurulu'nda kimler vardı ve organizasyondaki görevleri neydi, hatırlıyormusunuz?

Dönemin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ali Müfit Gürtuna (Başkan) ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Mesut Pektaş (Üye), Cemalettin Talum (Üye) Hasan Durmuş (Genel Koordinatör),

Türk Satranç Vakfı Başkanı Cem Pekün (Festival Direktörü), Yıldız Üniversitesi öğretim üyesi Emrah Günay (Üniversiteler Turnuva Direktörü), Ahmet Emre Bilgili: Basın ve Halkla İlişkiler sorumlusu gibi görevlerle festivalin sorumluluğunu üstlenmiştik.

Böyle bir organizasyonun bütün illerimizde hayat bulmasını dileyerek yeni projelerinize geçelim. Şimdilerde neler yapıyorsunuz?

İnfaz kurumlarında "Satranç Geliştirme Merkezleri" açma projesi yeni başladı ilk dördünü açtık, sponsor buldukça yaygınlaştıracamız. Şimdilik dört cezaevinde satranç öğretime yönelik

Silivri 5 nolu Ceza İnfaz Kurumu Satranç Eğitim Merkezi Dersliği

çalışmam var. Hemen hemen hepsi de hayata geçmiş durumda.

Hangi cezaevleri bunlar?

Silivri 5 No'lu Cezaevi, Hasdal Cezaevi, Maltepe Askeri Cezaevi, Maltepe Çocuk ve Gençlik İnfaz Kurumu

Bu çalışmalarınızın oradaki insanlara ne kazandırmasını bekliyorsunuz?

Bana ne kazandırdıysa onlara da en az onu kazandırmasını bekliyorum. En az diyorum çünkü onlar kapalı alandalar, geniş düşünmek için çok fazla zamanları var.

Peki, size ne kazandırdı?

Yaratıcılık yönümü geliştirdi, aske-riyede de oradan emekli olduktan sonra da üst düzey yönetici olduğum özel sektörlerde ve 30 yıllık satranç öğretmenliğim döneminde proje üretme yeteneği kazandırdı. Başarılı hizmet vermemi sağladı, her problemin mutlaka bir çözümü var felsefesini benimseterek sorunların üzerine sabır ve inatla giderek alternatifler arasında en doğru olanı bulmama yardımcı oldu. Kısacası bütün bu özellikleri ve kazandırdıkları sayesinde satrancı ömür boyu değişmeyen en iyi arkadaşım sayabilirim. Bedenim yaşlansa da zihinsel faaliyetlerimin genç kalmasını da en iyi arkadaşşıma

borçluyum.

Türk satrancının önde gelen isimleri ile ilgili neler söylemek istersiniz?

Satranç camiasında başta benim jenerasyonumdan olan Selim Palavan olmak üzere bu sayfayı dolduracak kadar çok satranç ustası tanıyorum. Çoğu ile arkadaşlık yaptım. Özellikle büyük bir şans eseri 4. Levent'teki evime komşu olan, kitabından modern satrancı öğrendiğim Prof. Selim Palavan Hocamla olan anılarımı sizinle paylaşmak isterim. Ciddi görünüşüne rağmen nüktedan, üstün zekalı ve Rus Satranç Akademisi mezunu olarak çok derin satranç bilgisine sahip Rusça, Fransızca ve İngilizcesi Türkçesinden daha iyi olan, sohbetinden çok hoşlandığım bir insandı. Allah rahmet eylesin. Sık sık görüşürdük, 1991 yılında evime davet ettim ve konu konuyu açtı ve biz o günü Satranç Şampiyonluğu kitabını ortaklaşa kaleme alma kararı alarak noktadık. Kendisinin satranç bilgisi benden iyiydi, benim Türkçem kendisinden iyiydi. İyi yönlerimizi birleştirdik ve sekiz ay gibi kısa bir sürede iki kitabı birden bitirme başarısı gösterdik. Ondan sonra hocam torunu ile birlikte birkaç eser vererek hayata veda etti. Nur içinde yatsın. Onun aynı yıllarda İstanbul Teknik Üniversitesi Makina bölümünde Özal, Demirel ve Erbakan'a hocalık yaptığını, en çok Erbakan'a üzüldüğün-

nü, siyasete katılmasa dünya çapında makine mühendisi olabilecek kafa yapısına sahip olduğunu dile getirmiştir.

Eğitmen, organizatör, yazar, yönetici olarak satrancın pek çok alanında emek vermişsiniz. Satrancın emektarları dendiğinde sizin aklınıza kimler geliyor?

Türkiye satrancına camiadaki hemen herkes bir ucundan tutarak emek vermiştir. Benim aklıma en başta gelenler: İstanbul satrancının köşe taşı olması dolayısıyla Jirayr Çakır! Kitaplarıyla modern satrancın Türkiye'ye girmesindeki katkısı dolayısıyla Selim Palavan Hoca! Nevzat Süer, çıkardığı satranç dergileriyle, Kahraman Olgaç minik satranç kitapları ve 1991'de federasyonun devlete bağlanmasındaki katkılarıyla, Emrahan Halıcı, Ali Nihat Yazıcı, Gülkız Tulay federasyon başkanlıklarındaki üstün başarıları ile milli takım antrenörleri ve hakemlerin tümü, il temsilcilerinin tamamı... Türk Satranç Vakfı Başkanı Cem Pekün, tüm satranç organizasyonlarına Yıldız Üniversitesi'nin kapılarını açmaya hazır tutan öğretim görevlisi Emrah Günay... Kadın satrancımızın uluslararası düzeydeki ilk temsilcisi Nilüfer Çınar Çorlulu...

Bu kadar çok insanın emek verdiği bir ortamda ülkemiz satrancının geldiği noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ülkemizde son 10 yıl, satrançta her alanda büyük kalkınmanın sağlandığı dönem olmuştur.

İş Bankası'nın sponsor olması satrancın gelişimine de ivme kazandırmıştır. Okullara satrancın girmesi, yaş grupları gibi devasa organizasyonların yapılıyor olması, yaş gruplarındaki Avrupa ve dünya çapındaki başarılar geleceğimizin çok parlak olacağının müjdesini vermektedir. Satranç oyun

arkadaşım rahmetli Kahraman Olgaç ile yönetim kurulu üyesi iken (1998) şimdi gerçekleşmiş bulunan satranç etkinliklerinin rüyasını konuşur durduk. Hemen hemen hepsi gerçek oldu.

Böyle olmasına, hayal bile edemeyeceğimiz şeylerin gerçekleşmesine rağmen bir noktayı belirtmeden geçemeyeceğim: Federasyon günümüzde ne kadar altın çağını yaşarsa yaşasın bunun temelleri 20 yıl öncesinde değil 60 yıl öncesinde atılmıştır ve rahmetli Hayri Özbilen'in de söylediği gibi, geçmişin hakkı geçmişe teslim edilmeli ve Türkiye Satranç Federasyonu logosunun altında mutlaka "1954" yazılmalıdır.

Dünya satrancından beğendiğiniz isimler? Beğendikleriniz içerisinde sizce satrancın en büyük ismi kim?

Dünya satrancında Capablanca, Kasparov, Karpov, Fischer en beğendiğim satranççılardır ama Karpov benim için ayrı değer taşır. Türkiye'ye geldiğinde kendisi ile tanışıp yemek yemiş, satranca çok emek veren bir arkadaşım ile birlikte Yeşilköy'deki Hava Harp Okulu Satranç Eğitim Merkezi'ni ziyaret etmiştik, bu tanışmanın yadigarı olan imzalı satranç takımını gururla muhafaza etmekteyim.

Peki, bizim satranççılarımızdan kimlerin oyuncululuğunu beğeniyorsunuz?

Kendi kuşağımdan Nevzat Süer, Selim Palavan, Demir Büyüközkaya, Jirayr Çakır, Kahraman Olgaç, Hayri Özbilen, Cem Pekün, daha genç nesilden Ali İpek, Hakan Erdoğan, Can Arduman, gençlerden ise Yakup Erturan, Umut Atakışi ilk aklıma gelen isimler.

Peki, dünyadan ve Türkiye'den kadın satranççılar desem?

Dünyadan şüphesiz Judit Polgar, Türkiye'den Nilüfer Çınar Çorlulu ve Gülümser Öney. Yenilerden ise Betül Cemre Yıldız ve Kübra Öztürk.

Satranç sporcusu olmanız da satranç oynuyorsunuz. En beğendiğiniz oyununuz?

Evet, pek turnuvalara katılamıyorum ama evime gelen dostlarımla satranç oynuyorum daha çok da bilgisayara karşı oynuyorum. Bunlar içerisinde de bilgisayara karşı oynadığım bir partimi daha çok beğenirim.

Bilgisayar - Cemalettin Talum

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘d2 c5 4.♘gf3 ♘c6 5.exd5 exd5 6.dxc5 ♙xc5 7.♗b3 ♙b6 8.♙d3 ♘f6 9.0-0 0-0 10.h3 ♗d6 11.c3 ♙xh3 12.gxh3 ♗g3+ 13.♙h1 ♗xh3+ 14.♘h2 ♘e5 15.♙e2 ♘e4 16.♘d4 f5 17.♙f3 ♘g4 18.♙xg4 fxg4 19.♙g1 gg3 20.fxg3 ♗xg3+ 21.♙h1 ♙f2 0-1

Satrancı bu kadar seven, satranç-

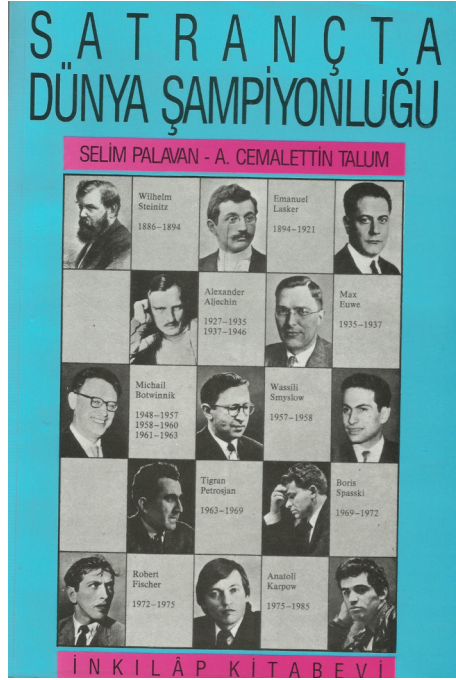

taki gelişmeleri bu kadar yakından takip eden, satrançla teknolojiyi birleştiren biri olarak ailelere, satranç-severlere, yöneticilere önerileriniz nelerdir?

Sadece ben değil, Talum ailesi olarak biz satrancı seviyoruz. Hatta şu anda amiral olan damadım Hakan Eraydın kızımı istediğinde kendisine satrancı öğrenmesini şart koştum, öğrendi de. Kızım Marryland Üniversitesi'nde işletme, California Üniversitesi'nde dil eğitimi görmüş olmasına rağmen Cent ve Tarhan Kolejlerinde satranç eğitmenliği yapmıştır. Torunum Cansu ise çok küçükken satrancı sevmesine rağmen sonradan bu ilgisini kaybetti, biz de satrançta ilerlemesi konusunda ısrarcı olmadık. Kendisi yeteneği ve ilgisi ile iyi bir yazar olabileceğini gösteriyor biz de kendisini o alanda destekliyoruz, şu anda Galatasaray Üniversitesi Fransızca bölümünde okuyor. Söylediklerimden hareketle velilere önerim çocukları satrancı seviyorsa onlara iyi birer satranççı olmaları için destek olsunlar, başka şeylere ilgisi olan çocukları da o alanlarda desteklesinler. Çocuklara önerim ise satrancı çok sevsinler, çok çalışsınlar ve asla bırakmasınlar. Onlar satrancı bırakmazsa satranç onları ömür boyu bırakmayacak ve kendilerine sadık bir dost olacaktır.

Yöneticilere, satrancın önde gelen isimlerine ise naçizane önerilerim:

Satrancın kitlesel spor olabilmesi için önce okullara girmesi lazımdı. Başarıldı. Sonra müesseselerce benimsenmesi buna bağlı olarak lig turnuvaları yapılması gerekiyordu. Belli oranda yapılıyor. Yapılması gerekenler ise spor kulüplerinin tamamında branş açılmasının sağlanmasıdır. IM Umut Atakişi Beşiktaş Kulübü'nü ikna edip branş açtırmış hem de şampiyon olmuştur. Son yıllarda IM Yakup Erturan, Galatasaray Kulübü'nde bu işi başardı. Fenerbahçe, Trabzon, Bursa, Antalya... Genç büyükustalarımızın gayreti ile bu

yola girilmeli, tüm yurttaki satranç ligleri başlatılmalıdır.

Hep satrançtan konuştuk. Satranç dışı hobileriniz desem...

Satranç sayesinde daima heyecanlı yaşayan insan olarak, genç kalan zihnimde yaşanan bedenim ayak uyduramadığı için evvelce çok sevdiğim tenis, basketbol, kayak gibi sporları yapamaz oldum, geriye yüzme ve yürüme kaldı. Ayrıca televizyonlardaki tüm spor programlarını seyretme ve batı müziği ile klasik Türk müziği dinlemeyi ve bol bol kitap okumayı da çok severim.

Söyleşimizin sonuna doğru biraz da emeklilik döneminizden söz edelim.

Emeklilik demeyelim, ikinci hat- ta üçüncü emeklilik... 14 yaşımıdayken başladığım askerlik hayatımdan 1971'de emekli olduktan hemen sonra Oyak'ta çalışmaya başladım. 11 yıl süren bu dönemde ticaret müdürlüğü, genel müdür yardımcılığı ve Oyak Sigorta genel müdürlüğü yaptıktan sonra 1982'de ayrıldım. 1983'ten başlayarak da yaklaşık 30 yıl süreyle kolejlerde, kolejlere eş zamanlı olarak üç yıl da Deniz

Harp Akademisi'nde satranç eğitmenliği yaptım. Kendim turnuvalara katılmadıysam da bu zaman diliminde öğrencilerimi yarışmalara hazırladım.

Peki, o dönemde oldukça başarılı bulduğunuz öğrencileriniz var mı?

Öncelikle şunu belirtiyim: "İnsanlar heyecanları kadar genç, şüpheleri kadar ihtiyardır." sözüne inanırım. Ben de bedensel olarak yaşlanmış olsam da heyecanlarım sayesinde alabildiğine genç olduğumu, gençlik heyecanımın en büyüğünün de hala minik satranççıların turnuvalarındaki havayı teneffüs etmek olduğunu söyleyebilirim.

Başarılı öğrencilerim konusuna gelince... Elbette başarılı öğrencim var hem de çok ama Murat Demiralp, İstanbul gençler şampiyonu olması, sonrasında Türkiye Üniversitelerarası şampiyonada Türkiye birincisi olması bakımından diğerlerinden bir adım önde diyebilirim.

Öyle güzel anlatıyorsunuz ki sözünüzün üzerine söz söylememek için ben bu güzel söyleşi için çok teşekkür ediyor okuyucularımızı son olarak söylemek istediklerinizle başa bırakıyorum.

Ben de söyleşi vesilesiyle düşüncelerimi anlatma fırsatı verdiğiniz için çok teşekkür ederek birkaç cümleyle söyleyeceklerimi bitireyim.

Bundan tam 20 yıl önce büyük usta Çetin Altan Milliyet ve Akşam gazetelerinde "Beyinsellik Dinamosu Satranç" makalesini söyle bitirmiştii:

"Eğer Türkiye'mizde en ücra köy kahvelerinde tavla ve pişti yerine satranç oynanmaya başlanırsa, satranç milli takımında uluslararası alanda şöhret olmuş büyükustalar yer alırsa o zaman Türk toplumu aradığı güneşe merdiven dayacaktır."

Ben de Çetin Altan'dan yirmi yıl sonra diyorum ki: Çok az kaldı!

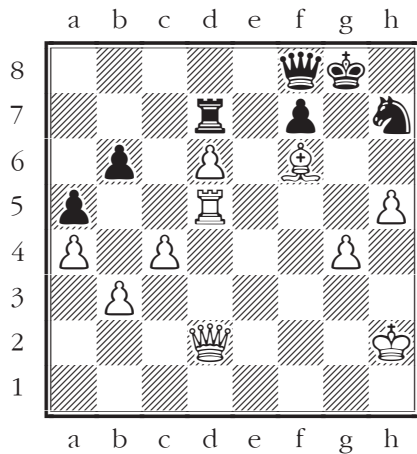
Prof. Dr. Ergin Çiftçi

Sporcu
erginciftci@gmail.com

Kazancı görme ve hesaplama

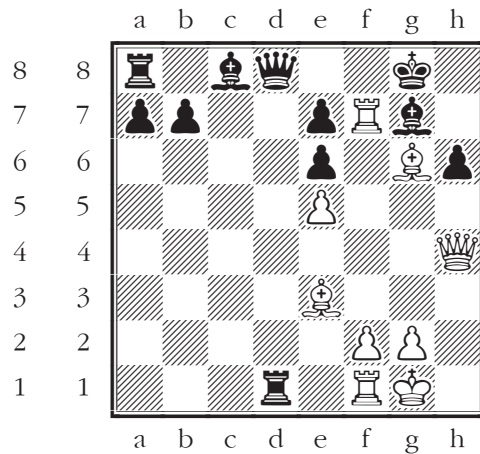
Bu sayımızda da 2014 Türkiye Kupası'ndan seçtiğimiz diyagramlarla çıkıyoruz karşınıza. Bakalım siz de kazancı görebilecek misiniz?

Mehmet Doğu - Önder Perçin
Antalya, 2014

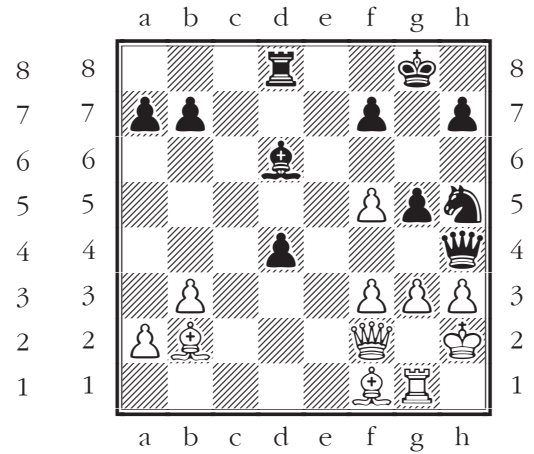
1. Beyaz oynar ve kazanır.

Bahadır Kaplan - Ayhan Kaan Aydın
Antalya, 2014

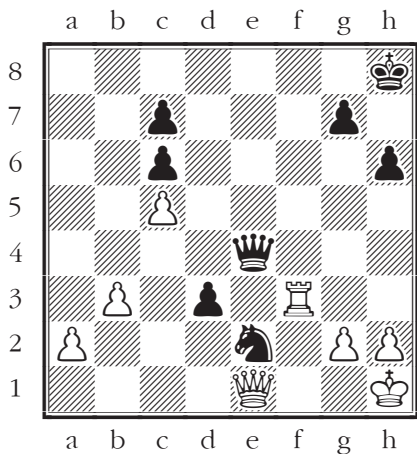
2. Beyaz oynar ve kazanır.

Mehmet Metin - Batuhan Demirağ
Antalya, 2014

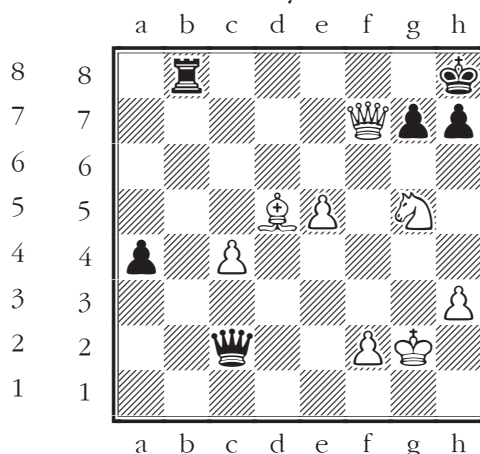
3. Siyah oynar ve kazanır.

Anıl Berk Erdoğan - Orhan Çelebi
Antalya, 2014

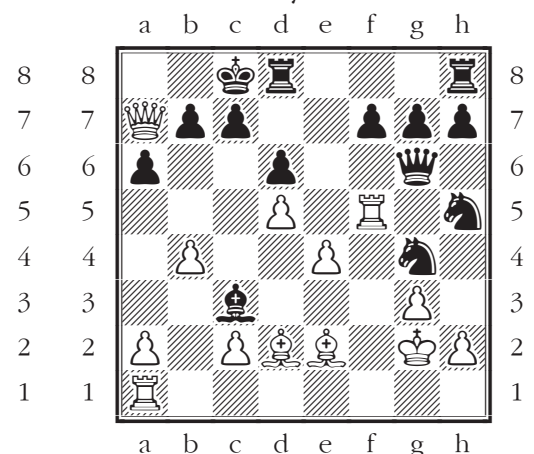
4. Siyah oynar ve kazanır

Ali Can Sabahi - Can Mıhçıyazgan
Antalya, 2014

5. Beyaz oynar ve kazanır.

Şiar Yaran - Tamer Tarık Selbes
Antalya, 2014

6. Beyaz oynar ve kazanır.

Bir kralın yaşamı

Siyah şahın zorlu yolculuğu

Mavikale'nin bu sayısında, satrancın zor koşullardaki insanların hayatını nasıl olumlu yönde etkileyebileceğini gösteren bir filmi tanıtacağız: Bir Kralın Yaşamı

Prof. Dr. Ergin Çiftçi

Sporcu
erginciftci@gmail.com

Filmin Künyesi

Türkçe adı	Bir Kralın Yaşamı
İngilizce adı	Life of a King
Yönetmen	Jake Goldberger
Yapım yılı	2013
Yapımcı ülke	ABD
Orijinal dil	İngilizce
Süresi	100 dakika
Oyuncular	Cuba Gooding Jr., Dennis Haysbert, LisaGay Hamilton, Malcolm M. Mays, Kevin Hendricks, Rachae Thomas, Carlton Byrd
Yaş sınırı	13 yaş
IMDB Puanı	6.9

Perde, bir hapishanenin koridorunda, hücrelerin hemen yanında duran bir satranç takımının üstüne açılır. Birbirine komşu iki hücrede kalan iki siyah adamın parmaklıkların arasından kollarını uzatarak hamlelerini yaptığını görürüz. Her iki oyuncu da, elde ettikleri rakip taşları, kendi hücresinin parmaklıklarını bölen yatay demir şerit üstünde, bir savaş ganimeti gibi sergilemektedir. Kısa süre içinde, Siyahlarla oynayan adam, mat edilen şahını devirerek oyunu kaybettiğini kabullenir (Diyagram 1).

Kazanan, hiçbir sevinç belirtisi göstermeden, yeni bir oyun oynamak isteyip istemediğini sorar, rakibine oyunda kaybettiği sigaraları kazanması için bir şans daha verebileceğini söyler. Satrançsever izleyici, iki oyuncu arasında, kazananın diğerini sonsuza dek yenebilecek kadar büyük bir güç farkı olduğunu hisseder.

İki oyuncu hapishane avlusunda sohbet ederken aralarında derin bir dostluk olduğu anlaşılır. Eugene adındaki kaybeden, diğerine "Satranç Adam" olarak hitap ederken onun kendisinden daha iyi bir oyuncu olmasından rahatsızlık duymadığını gösterir. Eugene yakında hapishaneden çıkacak, uzun zamandır dışında olduğu hayata geri dönecektir. Orada olmasının nedenini bilmediğimiz Satranç Adam ise bir daha dışarı çıkamayacak kadar ağır bir ceza almış görünmektedir. Satranç Adam, arkadaşına tahtadan kendi eliyle yonttuğu bir satranç taşı verir: Siyah bir şah! Ona iyi bakarsa her şeyin yolunda gideceğini söyler.

Eugene hapishaneden çıkınca kamera bize yaşadığı kenti gösterir: Washington D.C. Uzun süre mahkûm olmuş bir siyah adam olarak hayatı bundan sonra zorluklarla dolu olacak gibi görünmektedir. Oğlu Marco uyuşturucu satarken yakalanmış ve işahine konulmuştur. Kızı Katrina kendine iyi bir hayat kurmaya çalışmakta, bu amacını engelleyebileceğini düşündüğü babasının hayatından uzak durmasını istemektedir. Eugene'in eski arkadaşları, bir zamanlar onun da dâhil olduğu,

yasadışı işlerini sürdürmekte, kendisini yeniden aynı yapının içine çekmeye çalışmaktadır. Eugene ise yaşadıklarından ders çıkarmış, kendisine namuslu bir hayat kurmaya kararlı görünmektedir. Uzun uğraşlar sonunda bir kenar mahalle okulunda hizmetli olarak iş bulur.

Okul içinde "Ceza Sınıfı" olarak adlandırılan sorunlu öğrencilerin çoğunlukta olduğu bir sınıfta, kısa süreli olarak gözetmen olması Eugene'nin hayatının akışını değiştirir. Bu sorunlu öğrenciler üstünde otorite kurmayı başarır. Bu başarısı ona Ceza Sınıfı'na gözetmenlik yapmaya devam etme yolunu açar. Eugene gözetmenliği sırasında sınıftaki öğrencilere satranç öğretmeyi istediğinde hiç de memnuniyetle karşılanmaz. Öğrenciler kart oyunlarını daha çok sevmektedir. Eugene, kart

oyununda onlara karşı kazanırsa, satranç öğrenmeye razı olmaları konusunda öğrencilerini ikna eder. Oyunu kazanmasıyla da sınıfta satranç dönemi başlar. Eugene kendisine armağan edilen tahta şahı elinde tutarak derse başlar: “Bu şah, bu sizin hayatınızdır, tek bir hatanızda elinizden kayıp gider.”

Eugene satranç taşlarının nasıl hareket ettiğini öğretirken işe başlar. Piyonlar için onların feda edilebilir en önemsiz taşlar olduğunu söylerken yaşamlarını çok da önemsemeyen bu genç çocuklara hayat dersi de vermeye çalışmaktadır. Onlara hamlelerini yapmadan önce etraflıca düşüncelerini önerir, satrançta ve hayatta!

Sınıfta Clifton ve Tahime satranca katılmak istemeyen iki asi öğrenci olarak kalır. Onlara göre oyuna beyazların başlaması bile saçmalaktır, oyuna siyahlar başlamalıdır. Buna karşın Eugene, Tahime’nin satranç konusunda çok yetenekli olduğunu keşfeder (Diyagram 2).

Öğrenciler satrancı öylesine sever ki, Eugene onları birkaç ay sonra oynayacak olan satranç turnuvasına götürmeye karar verir. Katılmak isteyenlerin ailelerinden onay almaları gereklidir. Okulda her şey yolunda giderken okul müdürüne Eugene’nin sabıkalı olduğu-

Satranç Adam (sağda, Dennis Haysbert) kendi yontusu tahtadan siyah şahı Eugene’e (Cuba Gooding Jr.) veda hediyesi olarak veriyor.

nu gösteren bir ihbar yapılır. Bu ihbarın eski arkadaşı olan uyuşturucu patronu tarafından yapıldığı hissedilir. Okul müdürü satranç programının hala arkasında olduğunu ama bunun artık okulda sürdürülemeyeceğini bildirir.

Okuldan ayrıldıktan sonra da Eugene çocuklarla bağını koparmamaya çalışır. Bir gün onları parkta satranç oynamaya davet ettiğinde tek kabul eden Peanut olur. Eugene tahtadan yontulmuş siyah şahı ona verir: “Artık satranç kulübünün başkanı sensin!”

Eugene satranç kulübü için eski, harap görünümde müstakil bir ev bulur, orayı boyayacak, onaracak ve haya-

lindeki “Big Chair Satranç Kulübü”ne döndürecekler.

Bu planlar yapılırken beklenmedik olaylar olur. Clifton ve Tahime’nin zorlamasıyla yasadışı işlere bulaşan Peanut bir çatışmada hayatını kaybeder. Satranç Kulübü kimliği belirsiz kişilerce tahrip edilir. Eugene’in gücünün tükendiği bir noktaya gelinmiştir. Bu dönemde babasına yeniden güvenmeye başlayan Katrina ona destek olur. Tahime de, son nefesini verirken elindeki yontma siyah şahı tutan Peanut’dan çok etkilenmiş, artık Eugene’nin yanında yer almaya karar vermiştir. Elbirliğiyle satranç kulübü yeniden toparlanır. Eugene, okul öğrencilerine ücretsiz satranç dersleri vermeye başlar. Artık satranç kulübü çok sayıda öğrencinin gelip satranç oynadığı bir mekân haline gelmiştir.

Eugene ve öğrencileri ilk turnuvalarına katılır. Bu turnuvada Tahime büyük bir başarı gösterir ve final maçını da kazanır. Ancak turnuvaya katılım formunu kendisinin imzalaması ve doğum belgesi olmaması nedeniyle diskalifiye edilir.

Bu durum bölgesel bir radyo programcısının dikkatini çeker. Eugene ve Tahime radyo programına davet edilir. Yapılan haksızlığa rağmen Eugene oyunu kuralına göre oynamak gerekti-

Eugene, Ceza Sınıfı’na satrancı sevdiliyor.

Eugene, öğrencilerine satrancı anlatırken şahın öneminden başlıyor.

ğinde ısrarlıdır.

Satrancını giderek ilerleten Tahime bölgenin en büyük turnuvasına katılmaya karar verir. Turnuvadan kısa süre önce Eugene onu hapishane ziyaretine götürüp Satranç Adam ile tanıştırır. Satranç Adam turnuvanın favorisi J. Thomas Gaines konusunda ipuçları vermeye çalışsa da Tahime bu savaşı tek başına vermek ve kazanmak istemektedir.

Turnuva zamanı geldiğinde Tahime'yi destekleyen büyük bir öğrenci grubu izleyiciler arasında yerini almıştır. Tahime ve turnuvanın favorisi J. Thomas Gaines rakiplerini birer birer alt ederek finale erişir (Diyagram 3).

Sonuçta her iki oyuncu arasında bir final karşılaşması yapılır.

Tahime'nin arkadaşları nefesini tutarak izler bu karşılaşmayı, ancak Tahime kaybeder (Diyagram 4).

Bu her şeye rağmen inanılmaz bir başarıdır ve Tahime için umutlu bir geleceğin kapılarını açmıştır.

Kamera bize Eugene'nin oyuncularla dolu huzurlu satranç kulübünü gösterir. Satranç sayesinde öz çocukları dâhil dağılıp giden hayatını toplamayı başarmıştır. Perde iner.

Bir Kralın Yaşamı filmi gerçek bir yaşam öyküsüne dayanır. Eugene Brown, gerçekten uzun süre mahkûm olmuş, zaman içinde satrançla tanışmış ve kurduğu Big Chair Satranç Kulübü ile önemli başarılarla imza atmış bir satranç antrenörüdür. Özellikle olanakları kısıtlı siyah çocukları tehlike taşıyan sokaklardan çekip almak ve hayatlarını olumlu yönde dönüştürmek için satrancı başarıyla kullanmıştır. Bir Kralın Yaşamı filmi, olumsuz şartlarda yaşayan siyah insanların yaşamında satrancın iyileştirici etkisi açısından Fresh (1994) filmi andırıyor. Yine bir kenar mahalle okulunda satrancın olumlu etkilerini konu edinen Güney Bronx Şövalyeleri (2005) filmi de akla getiriyor.

Filmin yönetmeni Jake Goldberger, kariyerindeki bu ikinci filmde Eugene Brown ana karakterini korurken pek çok kurgu karakterle filmi zenginleştiriyor. Sonuçta satrançseverler dışında ortalama izleyiciyi de tatmin edecek sürükleyici ve eğitici bir film ortaya çıkıyor. Filmin hemen hemen tek tanındık oyuncusu olan ve kariyerinde Oscar ödülü de bulunan Cuba Gooding Jr. ortalama bir oyunculuk ortaya koyuyor.

Yönetmenin böyle önemli bir satranç filmini satrançsever izleyiciyi tatmin edecek sahnelerle donatmakta yetersiz kaldığı görülüyor. Hızlı oynanan hamleler, sürekli basılan saatler, izleyicilerin abartılı tepkileriyle konunun satrançtan çok yarışmalı başka bir spora benzetilerek ortalama izleyicinin göz zevkine hitap eden bir eser ortaya çıkarmaya çalıştığı anlaşıyor. Filmin satranç danışmanları olarak, Chess.com ve bu sitede çalışan David Pruess ve Daniel Rensch veriliyor. Bu iki ismin ABD'den iki uluslar arası usta unvanına sahip oyuncu olduğunu keşfediyorum. İkisinin filmin çekiminde ne denli büyük çaba sarfettiklerini anlattıkları bir yazı adı geçen sitede bulunuyor. Buna karşın satranç sahnelerinin yetersiz olması bende oldukça büyük bir hayal kırıklığı yaratıyor.

Örneğin; hapishanede oynanan oyunda tahtadaki konum ile oynanan

Cornell Capa'nın hücrelerinden satranç oynayan komşu mahkûmları yakaladığı ünlü fotoğrafı.

hamleler arasında tutarsızlık bulunuyor (Diyagram 1). Tahime'nin yeteneğini görüp etkilenmemiz gereken sahne hiçbir kuvvetli hamle içermiyor (Diyagram 2). Final maçında Tahime'nin nasıl bir hatalı hamle yaparak şampiyonluğu kaybettiği gösterilmiyor (Diyagram 4). Tahime 1... ♖g7? oynamak yerine 1... ♖e8 2. ♖e8+ ♖g7 3. ♖f1 b1 ♖+ 4. ♖xb1 ♖xb1+ 5. ♖e2 ♖ ile şampiyonluk şansını sürdürebilirdi. Oyunun 2. ♖e7+ ♖e7 3. ♖e7+ ♖f6 4. ♖b7+- şeklinde devam ederek konunun kayıp olduğunun gösterilmesi filmin ruhuna uygun düşerdi. Aynı oyunda beyazın hamlesinden sonra tahtada oluşan konum da önceki konumla tutarsızlık gösteriyor.

Satranç sahnelerinin özensizliğine rağmen Bir Kralın Yaşamı satrançseverlerin, özellikle satranç antrenörlerinin kaçırmaması gereken bir film.

Filmin hemen başında, komşu mahkûmların, hücrelerinden hamlelerini yaparak satranç oynamaları, Macar asıllı Amerikalı ünlü fotoğrafçı Cornell Capa'nın 1972 yılında çektiği "Inmates playing chess from their prison cells" fotoğrafını anımsatır.

Bu film ve anılan fotoğrafla birlikte hapishanede satranç sahneleri içeren filmler geliyor aklıma. Kaynaklarıma bakıyorum; hapishane ve toplama kamplarında satranç sahnesi içeren 76 film olduğunu öğreniyorum. Kendi notlarıma bakınca bu listeye girmemiş üç film daha buluyorum. Satrancın insanın bulunduğu her yere nasıl kolaylıkla nüfuz ettiğini düşünüyorum.

Bu filmin, hayatları giderek yoluna giren ve özgürce yaşamaya başlayan kahramanlarından çok hapishanede kalan ve unutulmuş Satranç Adam'da kalıyor aklım. Asla dışarı çıkamayacağını bilen bu adamın belli ki geçmişte çok hatalı bir hamle yaptığını düşünüyorum. Bütün büyük oyuncuların satranç

tahtasında yaptığı hatalı hamleler geliyor gözümün önüne. Satranç Adam yalnızca satranç oynarken ve İncil okurken kendini dışarıda hissettiğini söylüyordu. O dışarı çıkamayacağına ve artık satranç bilen arkadaşı da kalmadığına göre "Boşalan komşu hücreye ben yerleşmeliyim" diye düşünüyorum. Satranç Adam yeni komşusunun satranç konusunda bu kadar çok bilgisi olmasına çok şaşıyor. Bense hücremden sakince hamlelerimi yapıyorum, her

insan gibi kendimin de orayı çoktan hak edecek hatalar yaptığımdan kuşku duymadan.

Kaynaklar

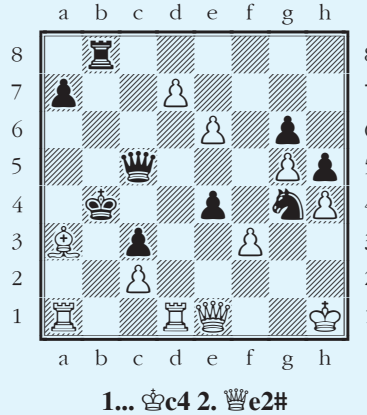
<http://www.imdb.com/title/tt2708254> (Erişim tarihi: 15.05.2014)

<http://www.bigchairchessclub.org> (Erişim tarihi: 15.05.2014)

<http://www.chess.com> (Erişim tarihi: 15.05.2014)

Diyagram 1

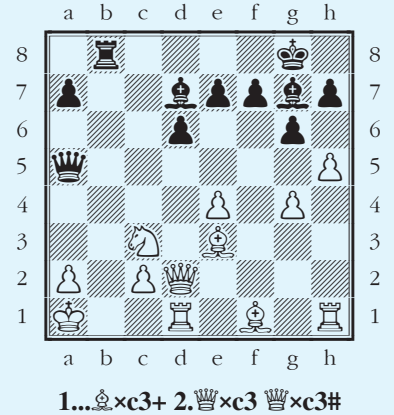
Satranç Adam - Eugene
Siyah hamlededir

1... ♖c4 2. ♖e2#

Diyagram 3

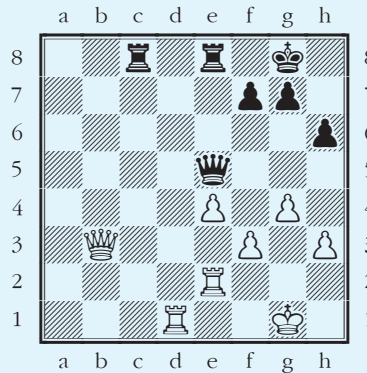
İsimsiz rakip - Tahime
Siyah hamlededir

1... ♖xc3+ 2. ♖xc3 ♖xc3#

Diyagram 2

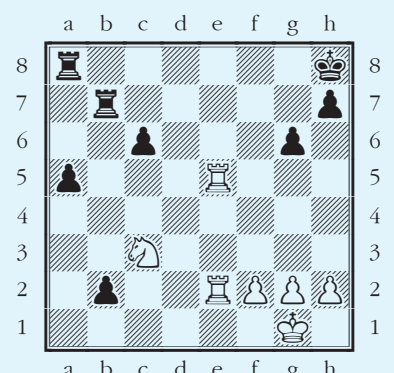
İsimsiz rakip - Tahime
Siyah hamlededir

1... ♖cd8 2. ♖xd8 ♖xd8 3. ♖a2 ♖d6 4. ♖g2 ♖f4 5. ♖a7 ♖d2+ 6. ♖h1 ♖h2#

Diyagram 4

J. Thomas Gaines - Tahime
Beyaz hamlededir

1. ♖e8+ ♖g7?

Kural Değişiklikleri Üzerine Görüşler

Tahsin Aktar

Uluslararası Hakem - Organizatör
tahsinaktar@tsf.org.tr

Temmuz 2014'te uygulamaya girecek, değişen FIDE kuralları üzerine yazmaya devam ediyorum.

Kuralların 6.7 maddesi geç kalma süresini düzenliyor. Geç kalma olgusunu belleklerden silme adına 'geç kalma' yerine 'Hükmen Yenik Sayılma Süresi' gibi yeni bir tanım kullanılıyor. Uygulamadaki kurala göre tanımlanan geç kalma süresi, '0'(sıfır) dakikadır. Yeni kural uygulamasında "...yarışma kuralları yolu ile önceden belirli bir hükmen yenik sayılma süresi belirlenir. Satranç tahtasına hükmen yenik sayılma süresinden sonra gelen bir oyuncu, oyunu kaybeder..." denilmiştir. Bu sürenin ne kadar olacağına organizatörlerin karar vereceği maddenin ruhudur, hüküm maddesidir. 6.7.b'de bu sürenin, yine '0' dakika olarak seçilebileceği ve farklı bir süre tanınmış ise yapılacak uygulamanın nasıl olacağına yer verilmiştir.

Organizatörler, yarışma yönergelerinde, 6.7.a uyarınca hükmen yenik sayılma süresinin tanınıp tanınmayacağına, böyle bir süre tanınmış ise bu sürenin ne kadar olacağını belirteceklerdir.

Federasyonumuz da bu madde kapsamında bir tutum, politika oluşturarak hangi tür etkinliklerde nasıl bir uygulama yapılacağına karar vererek satranç topluluğuna duyuracaktır.

9.6'da beraberlik kavramı için yeni bir madde var artık. "Aşağıdaki durumlardan biri ya da her ikisi birden oluşur ise oyun beraberdir." deniliyor. 9.2.b'de anlatıldığı gibi, aynı konum, her iki oyuncunun karşılıklı ve ardışık hamleleri ile en az beş kez oluşmuş ise oyun beraberdir. Her iki oyuncunun ardışık 75 hamlelik bir seriyi, hiçbir taşı almadan ve piyon hareket ettirmeden tamamlamışlar ise oyun beraberdir. Bu madde önemli bir yeniliktir. Maddede kesin hüküm yer almaktadır. Sıralanan koşullar gerçekleşmiş ise hakem oyuna karışacak ve oyunu berabere

olarak bitirecektir. Üstelik maddenin ruhunda bir zaman belirtilmediği için oyunun her hangi bir yerinde oyuncular görürse de oyuna karışacak, gerekli incelemeyi yapacak ve koşullar oluşmuş ise oyunu berabere bitirecektir. Bu yeni uygulama karşısında oyunculardan, antrenörlerden 11.10 uyarınca maçtan sonra dahi itiraz gelmemesi için hakemlerin karar verme öncesinde notasyon kağıtlarının tam ve eksiksiz yazıldığından emin olmaları gerekecektir.

FIDE, değişen ve yeni oluşturulan kuralların tanıtımı için uluslararası satranç hakemlerinin (IA) eğitimini öne alarak 7 ayrı ülkede çalıştaylar düzenliyor. 26-27 Nisan tarihleri arasında, Brüksel'de, FIDE Kural Komisyonu Başkanı IA Geurt Gijssen ile FIDE Hakem Komisyonu Başkanı IA Takis Nikolopoulos'un katılımıyla gerçekleştirilen çalıştaya ülkemizden IA Güran Ünal katıldı. Satranç kuralları, unvan, rating, eşlendirme kuralları ile kural değişikliklerine ilişkin görüşler, farklı ülkelere katılan IA düzeyindeki hakemlere aktarıldı ve değerlendirildi. IA Ünal ile dönüşte bir değerlendirme yaptık. Görüştüğümüz başlıkları yansıtmaya çalışacağım.

Madde 7.5.a'da geçersiz hamlenin ortaya çıkışı ve uygulaması ele alınıyor. Geçersiz hamlenin ne zaman ortaya çıktığı üzerindeki tartışmalar karşısında her ortamda ileri sürdüğüm, pek çok arkadaşımızın da kabul ettiği, tez üzerine şöyle denilmiş: "... Kural dışı hamle yapan oyuncu, tüm zaman tempolarında, kendi saatine basmadan önce ceza almaksızın kendi hamlesini düzeltebilecek..." Sözün bittiği yer.

6.2.e ve 8.1.e'de "... saat ayarlaması engelli bir sporcunun saati üzerinde uygulanmayacaktır..." denilerek engelli oyuncular için yeni düzenlemelere yer verildi. 4.9 ve ilgili maddelerde hamle yapılması, saate basılması, notasyon yazılması ile ilgili olarak engelli oyuncudan süre düşülmemesi ve gerekli ise bir yardımcının kabul edilebileceği vurgulanmış. Oyuncunun engelinin niteliği, şekli hakemin kararına bırakılmış. Örneğin bacağı kırık bir oyuncunun da yazı yazacak kadar masaya yaklaşamayacağı düşünülürse notasyosyon yazmaya engelli sayılabileceği kabul ediliyor.

Çalıştayda 6.7 uyarınca saptanacak hükmen yenik sayılma süresinin hesaplamasının, programa göre turun başlaması gereken saat dikkate alınarak yapılabileceği gibi turun gerçekte başladığı saati kabul gören görüşü de kabul etmişler. Bu görüş doğrultusunda, uygulamada hangisine yer verilecek ise yönergede yer verilerek herkes tarafından bilinmesini istemişler.

7.5.a'ya da değinilerek sıklıkla tartışılan son yataya ters bir kale bırakılmasına ait bir bakış doğrultmuş. Hakem ters duran kaleyi görmesi durumunda bu figürün 'kale' olarak düzeltiltirilmesini isteyecek. Hakem burada 7.5.b uyarınca geçersiz hamle uygulamasından doğan bir ceza veremeyecek. (Terfi karesine geri dönülmeyecek) Fakat bu ters duran kale ile kale olarak düzeltilinceye kadar 3.3'te anlatıldığı gibi bir hamle yapmamış ise (örneğin vezir gibi de oynamış ise) bu kez terfi karesine dönülerek 7.5.a.b uyarınca geçersiz hamle işlemi yapılacağı yorumuna yer verilmiş.

Düşünüyorum. Oyuncu 3.3'e uygun hamle yapacak türde bir eğilim içinde ise kaleyi neden ters koysun ki? Doğru biçimde koyar ve 3.3'e uygun oynar. Genel kabul gören bu durum üzerine yorum yapmayacağım.

11.2.c'de hakemin izin vermesi durumunda, oyunların oynandığı alana hakem veya oyuncu olmayan kişilerin de girebileceğine yer veriliyor. Bu yeni uygulamada hakemlerin güçlük yaşayabileceklerini düşünüyorum. FIDE'nin yazılı kaynaklarında oyun salonuna kimlerin girebileceğine ilişkin bir düzenlemeye rastlamıyoruz. Bu durum, hakemin anlayışına dayalı olarak karar vereceği izlenimini doğuruyor. Bu doğru değildir. Her ilde, her ülkede, hatta aynı organizatörün farklı etkinliklerinde farklı uygulamalara tanık olmak sorun yaratabilecektir. Bu güne değin yazılı olmadan temel bir yaklaşım ile iş yürütülürken kuralı yaşatabilmek için Federasyonumuz, etkinliklerde izlenecek yolu belirleyecektir. Oyun salonuna ne zaman ve kimlerin girebileceğine ilişkin bir düzenleme getirilerek hakemlerin madde üzerindeki uygulamalarına ışık tutulacaktır.

Oyun salonu, oyunların oynandığı yer, kavramları açık anlatım ile ele alınmalıdır. Bir salon düşününüz. Bu salon oyunların oynandığı yer olarak kabul edilir. Salona kimlerin alınacağı belirlenebilir. Ancak; aynı salonun içinde bir bant veya şerit ile oyunların oynandığı alanı ayrıca belirler isek eğer bu kez bant ile çevrilerek belirlenen alan oyunların oynandığı alan olarak kabul edilerek salon kavramı

na yeni bir yaklaşım getirilmiş olacaktır. Bu durumda salona izin almaksızın her kes girebilirken, aynı salon içinde bant ile belirlenmiş alana 11.2.c uyarınca izin verilen kişiler girebilecektir. Bu ayrıntıya dikkat çekmek istedim.

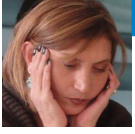
Madde 11.9'da "... Oyuncu, hakemden, satranç kurallarının belirli bir noktasının açıklanmasını isteme hakkına sahiptir..." denilmektedir. Çalıştayda bu madde üzerine de örnekler verilmiş. Konum tekrarı gibi her oyuncu için tanıdık olmayan kural maddesinin nasıl işleyeceği konusundaki sorusuna kısa ve aydınlatıcı ancak oyuncunun yapacağı uygulamayı dikte edercesine bir sunum olmaması gerektiği yapılan örneklemede ele alınmış.

Çok uzun süredir genel hukuk kuralı olarak kabul gören 'ikrar' (onama, açıkça söyleme) üzerine savunduğum uygulama yeni 11.9 sayesinde hayat buluyor. Örneği verilen tekrarlanmış konum üzerine yazılan kural maddesinin şekil koşulu olan, oyuncunun "... notasyon kağıdına yazdığı ve yapacağını hakeme bildirdiği hamlesi..." olarak gelişen anlatımda, hakeme bildirme eylemini ben öteden bu yana ikrar olarak görürüm. Oyuncunun notasyon kağıdına yazmadan yapacağı hamlesini hakeme bildirmesi durumunda oyuncuya yazma olanağı tanınmasını savunurdum. Ama genel uygulama bu yönde olmadığı için de ikrar duygusunu öne alamazdım. 11.9 da hayat bulan bu yeni uygulama ile oyuncuya yazdırma hakkının tanınabileceği de çalıştayda dile getirilmiş.

Önceki sayıda değindiğim gibi Hızlı ve Yıldırım Satranç üzerine yapılan değişikliklere değinilerek tanım ve uygulanmanın, önceki kurala göre, farklılıkları ele alınmış.

12.2.f'de hakem için "... tıbbi yardıma gereksinimi olan oyuncular için gerekli önlemleri alır..." deniliyor. Burada da 11.2.c.de olduğu gibi FIDE'nin hiçbir yazılı kaynağında hakemlerin böylesi durumlarda nasıl davranacaklarına ilişkin yazılı bilgi yok iken hakeme verilen bu yeni görev karşısında her hakem farklı uygulama yapmak durumunda kalabilecektir. Yapılacak farklı uygulamalardan olumsuz etkilenecek oyuncuların olabileceği gözden kaçırılmamalıdır. Doğru yaklaşım standart bir uygulama geliştirilmesidir.

Ek-A4.a.(1)'de saat kurulumunda bir değişiklik yapılmayacağına bir istisna konularak yer verilmiş. Örneğin; başlangıçta hatalı kurulumla sahip satranç saati ile oyuna devam edilmesi durumunda maçların uzayarak programı aksatacağı anlayışına sahip olan hakem benzeri böylesi durumda satranç saatinin kurulumunu yeniden sağlayabilecektir.

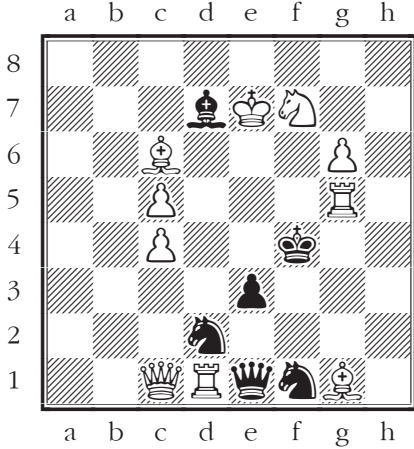

WIM Nilüfer Çınar Çorlulu

III. Kademe Antrenör
nilufercinar@gmail.com

Problemler köşemizde birbirinden güzel altı problem sizleri beklemekte. Soruların çözümünde ilk hamle anahtar hamledir. Anahtar hamle sonrasında ise aynı soru için farklı mat yolları bulmak mümkün. Bakalım her soru için farklı mat yolları bulabilecek misiniz?

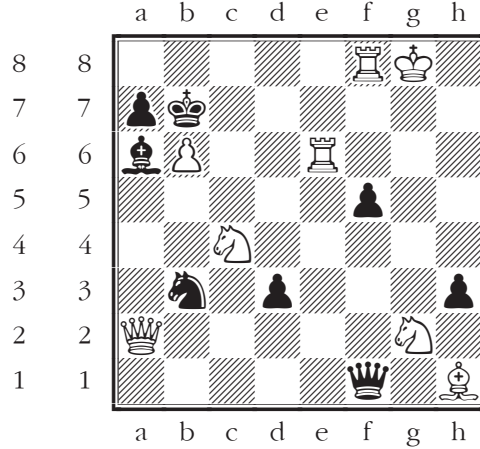
R.W. Johnson

Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1. ♖b1 ♖b1 2. ♖b8#
1. ♖g3 2. ♖b8#
1. ♖c6 2. ♖f5#
1. ♖d1 2. ♖b8#
1. ♖b1 ♖b1 2. ♖b4#

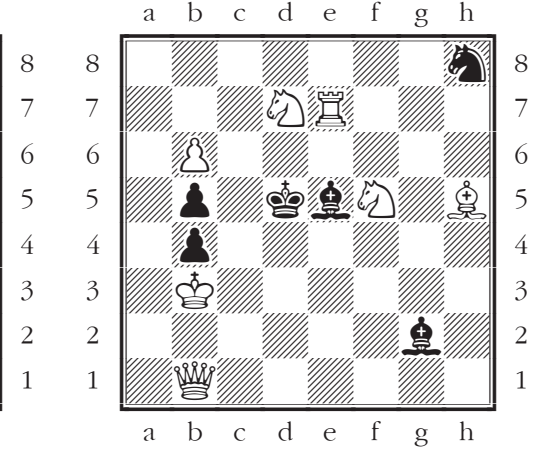
R.B. Wormald

Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1. ♖a1 ♖a1 2. ♖c1#
1. ♖a1 ♖a1 2. ♖c1#
1. ♖a1 ♖a1 2. ♖c1#
1. ♖a1 ♖a1 2. ♖c1#
1. ♖a1 ♖a1 2. ♖c1#

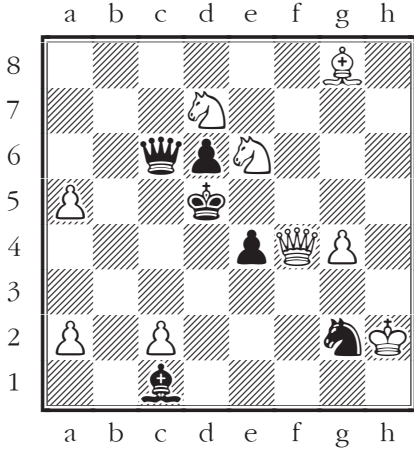
Anonim

Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1. ♖c2 ♖c2 2. ♖f6#
1. ♖c2 ♖c2 2. ♖f6#
1. ♖c2 ♖c2 2. ♖f6#
1. ♖c2 ♖c2 2. ♖f6#
1. ♖c2 ♖c2 2. ♖f6#

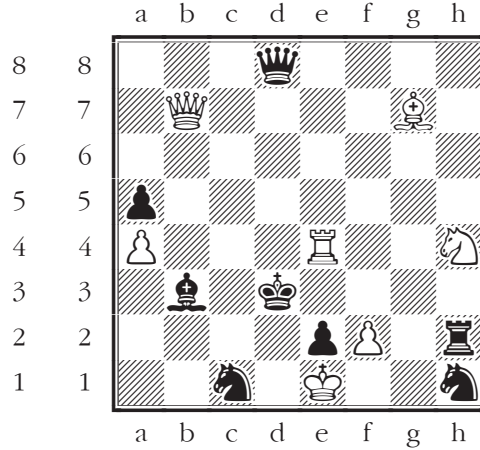
J. Henderson

Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1. ♖c3 ♖c3 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c2#
1. ♖c3 ♖c3 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c2#
1. ♖c3 ♖c3 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c2#
1. ♖c3 ♖c3 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c2#
1. ♖c3 ♖c3 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c2#

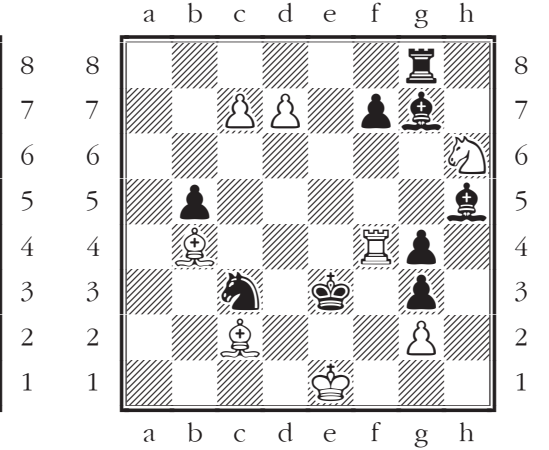
W. Wayne

Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

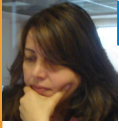
1. ♖c4 ♖c4 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c3#
1. ♖c4 ♖c4 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c3#
1. ♖c4 ♖c4 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c3#
1. ♖c4 ♖c4 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c3#
1. ♖c4 ♖c4 2. ♖f4 ♖f4 3. ♖c3#

A. Cyril Pearson

Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1. ♖d6 ♖d6 2. ♖a3 ♖a3 3. ♖c1+#
1. ♖d6 ♖d6 2. ♖a3 ♖a3 3. ♖c1+#
1. ♖d6 ♖d6 2. ♖a3 ♖a3 3. ♖c1+#
1. ♖d6 ♖d6 2. ♖a3 ♖a3 3. ♖c1+#
1. ♖d6 ♖d6 2. ♖a3 ♖a3 3. ♖c1+#

Fatma Yılmaz

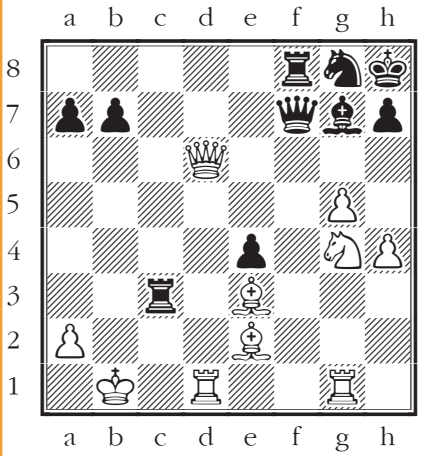
FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

Bu sayımızın sorularını Söyleşe Söyleşe köşemizin konuğu Cemalettin Talum'un bir numaralı satranççısı Karpov'un, efsane satranççı Kasparov'a karşı kazandığı oyunlarından seçtik. Bakalım sizler de büyükusta gibi kazançları görebilecek misiniz?

Soruları çözmeye çalışırken rakibin şah çekebileceği yerleri, kazançlarını, kısacası en iyi hamlelerini de göz önünde tutmayı unutmayınız.

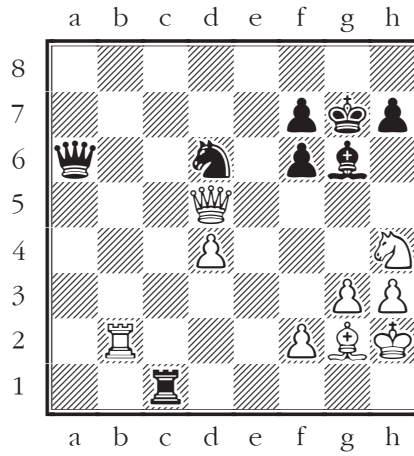
Karpov - Kasparov, Dünya Şamp. Lyon, New York, 1990

wKb1,Qd6,Ng4,Be2,a3,Rd1,g1,Pd2,g5,h4/bKh8,Qf7,Ng8,Bg7,Rc3,f8,Pa7,b7,e4,h7

1. Beyaz oynar, kazanır.

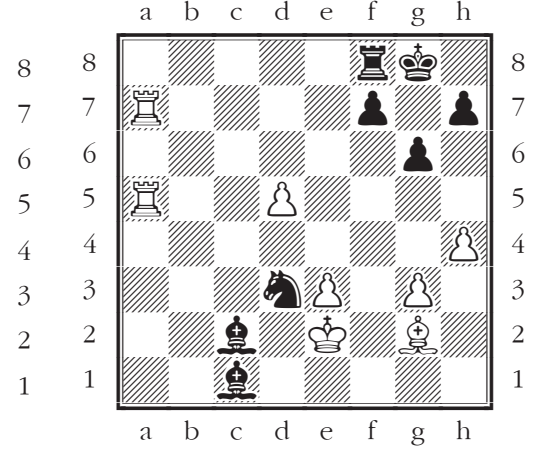
Kasparov - Karpov, New York, Dünya Şamp. Maçı, 2002

wKh2,Qd5,Nh4,Bg2,Rb2,Pd4,f2,g3,h3/bKg7,Qa6,Nd6,Bg6,Rc1,Pf6,f7,h7

2. Siyah oynar, kazanır.

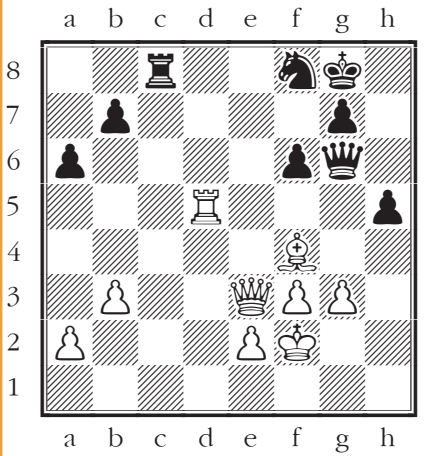
Karpov - Kasparov, Valencia, 2009

wKe2,Bg2,Ra5,a7,Pd5,e3,g3,h4/bKg8,Nd3,Bc1,c2,Rf8,Pf7,g6,h7

3. Beyaz oynar, kazanır.

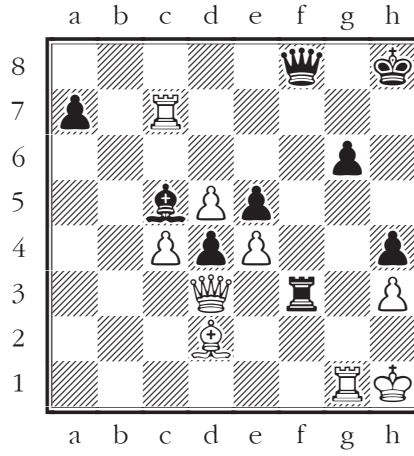
Karpov - Kasparov, Dünya Şamp., Moskova, 1984

wKf2,Qe3,Bf4,Rd5,Pa2,b3,e2,f3,g3/bKg8,Qg6,Nf8,Rc8,Pa6,b7,f6,g7,h5

4. Beyaz oynar, kazanır.

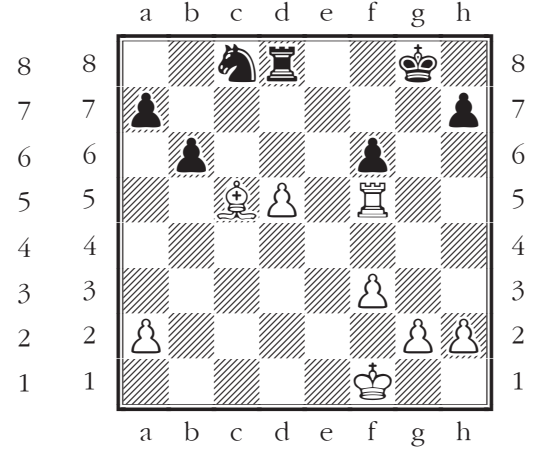
Karpov - Kasparov, Dünya Şamp., Seville, 1987

wKh1,Qd3,Bd2,Rc7,g1,Pc4,d5,e4,h3/bKh8,Qf8,Bc5,Rf3,Pa7,d4,e5,g6,h4

5. Beyaz oynar, kazanır.

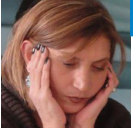
Karpov - Kasparov, Dünya Şamp., London, 1986

wKf1,Bc5,Rf5,Pa2,d5,f3,g2,h2/bKg8,Nd8,Rd8,Pa7,b6,f6,h7

6. Beyaz oynar, kazanır.

Satranç gücünüzü ölçün

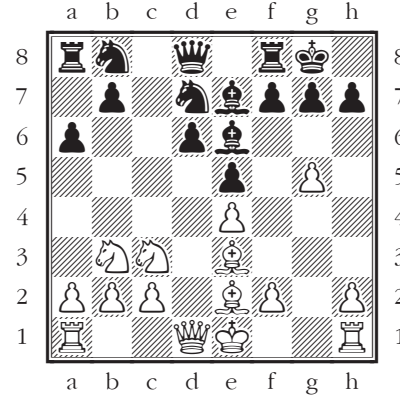
WIM Nilüfer Çınar Çorlulu

III. Kademe Antrenör
nilufercinar@gmail.com

Diyagramdaki konumdan başlayarak Beyazın hamlesini bulmaya çalışınız. Düşündüğünüz hamleyi ve aldığınız puanları not ediniz. Puanlarınızın toplamını değerlendirme tablosundan karşılaştırarak kuvvet derecesi puanınızı bulabilirsiniz. Oyunun sonuna kadar kendinize 90 dakikalık süre tanıyınız. Bu sayımızda sizlere 2011 yılında çiçeği burnunda Dünya şampiyonumuz Carlsen ile agresif satrancıyla ünlü Nakamura arasında oynanmış partiyi paylaşacağız.

Carlsen - Nakamura - 2011

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♗×d4 ♘f6 5.♗c3 a6
6.♙e2 e5 7.♗b3 ♙e7 8.♙e3 0-0 9.g4 ♙e6 10.g5 ♗fd7

Hamle	Puan	Siyahın hamlesi ve yorumlar	Hamle	Puan	Siyahın hamlesi ve yorumlar
11. h4	1	...♗b6	25. ♙c1	2	...♙a5
12. ♙d2	2	...♗8d7	26. ♗df1	3	...♗e5
13. f4	3	... e×f4	27. ♗d5	4	...♙×d5
14. ♙×f4	1	...♗e5	28. e×d5	1	...♙×d5
15. 0-0-0	2	... ♗c8	29. ♙×h6	7	... g×h6
16. ♙b1	2	...♙c7	30. g7	5	...♙e7 [30...♙×d4 31.g×f8♙+ ♗h7 32.♗×h6#] Devam yolu için 2 puan.
17. h5	2	...♗fe8 [17...♗bc4 18.♙×c4 ♗×c4 19.♙d3 ♗a3+ 20.♙a1 ♙c4 21.♙d2=] Devam yolu için 5 puan.	31. ♗×h6	2	...♗f7
18. ♙a1	5	...♙f8	32. ♙g6	6	...♗×h6
19. ♗d4	2	...♙c5	33. ♙×h6	2	... ♙f6
20. g6	3	...♗ec4	34. ♙h8+	2	...♙f7
21. ♙×c4	1	...♗×c4	35. g8♙+	7	... ♗×g8
22. ♙d3	2	... f×g6	36. ♙×f6+	3	...♙e8
23. h×g6	3	... h6 23. ♗×e6 ♗×e6 24.♙h3 devam yolu için 5 puan.	37. ♗e1+ 1-0	2	Siyah terkeder, mata çare yok.
24. ♙g3	2	...♙b6			

Değerlendirme Tablosu - Aldığınız puanların toplamına göre yaklaşık reyting puanınız

Türkiye Satranç Federasyonu
TÜRKİYE
SATRANÇ BİRİNCİ LİĞİ

Çocuklarımız oynasın,
Türkiye kazansın.

Türkiye'nin geleceği çocuklarımızın zihinsel gelişimi için satrancı destekliyoruz.
Türkiye'nin Bankası, Türkiye Satranç Federasyonu ana sponsoru.

